

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

ОТЧЕТ

за 2025 година

Съдържание

УВОД	7
I. ОСНОВНИ И СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ	10
1. КОМПЛЕКТУВАНЕ НА БИБЛИОТЕЧНИ ДОКУМЕНТИ	9
1.1. Комплектуване на документи, получени по Закона за задължителното депозирание на печатни и други видове произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги	9
1.2. Комплектуване на документи, набавени чрез покупка, дарение и книгообмен	10
1.2.1. Комплектуване на документи, набавени чрез покупка	10
1.2.2. Комплектуване на документи, набавени чрез дарение	10
1.2.3. Комплектуване на документи, набавени чрез книгообмен	10
1.3. Международен книгообмен	11
1.3.1. Постъпили документи за Международен книгообмен чрез покупка	11
1.3.2. Постъпили документи за Международен книгообмен чрез дарение	11
1.3.3. Изпратени продължаващи издания за чуждестранни библиотеки	11
2. СЪЗДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ РЕСУРСИ	13
2.1. Каталогизация на библиотечни документи	13
2.2. Поддържане на нормативни бази данни	14
2.2.1. Нормативна база данни CONOR.BG	14
2.2.2. Нормативна база данни COSUB.BG	14
2.3. Аналитико-семантична част на библиографското описание	15
2.3.1. Сигниране и инвентриране на библиотечни документи. Инвентарна книга	16
2.4. Поддържане на традиционни библиотечни каталози	16
3. БИБЛИОТЕЧНО И ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИ	16
3.1. Поддържане и предоставяне на библиотечни колекции	16
3.2. Обслужване на потребители	17
3.2.1. Посещения на читатели	18
3.3. Ползвани библиотечни документи	19
3.3.1. Заемане на библиотечни документи по традиционен път	19
3.3.2. Онлайн заети библиотечни документи	20
3.4. Специализирани библиотечни услуги	24
3.4.1. Разкриване на ръкописно-документално наследство	24
3.5. Информационно-библиографско обслужване. Продукти и услуги	25
3.5.1. Специализирани библиотечни услуги	25
3.5.2. Справочно-информационни продукти	26
3.5.3. Осигурен достъп до бази данни	27
3.5.4. Междубиблиотечно заемане и международно междубиблиотечно заемане	
3.6. Репродуциране на библиотечни документи	29
3.6.1. Черно-бели и цветни копия	29
3.6.2. Дигитални услуги	29
3.6.3. Подвързване със спирала	30
3.7. Поддържане на информационни технологии и мрежи	30
3.7.1. Сайт на Националната библиотека	30
3.7.2. Статистика за посещенията на сайта	31
3.7.3. Фейсбук и социални мрежи	32

3.7.4. Сайт www.cceol.com.....	32
3.7.5. COBISS център.....	32
4. ОПАЗВАНЕ НА РЪКОПИСНО-ДОКУМЕНТАЛНО НАСЛЕДСТВО.....	36
4.1. Дигитализация на документи.....	36
4.2. Консервация и реставрация на архивни и групи видове документи.....	38
4.2.1. Превенция и лечение на книжното богатство по системата „Аноксия“.....	39
5. ДЕЙНОСТИ С НАЦИОНАЛНА ОТГОВОРНОСТ.....	39
5.1. Контрол по Закона за задължителното депозирание на печатни и групи произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги.....	39
5.2. Осигуряване на задължителни екземпляри за депозитните библиотеки.....	39
5.3. Съставяне, обнародване и разпространение на национална библиография.....	41
5.4. Поддържане на каталогизация в публикацииите (CIP).....	41
5.5. Присъждане на международни идентификационни номера.....	42
5.5.1. Национална агенция за международен стандартен номер на нотни издания (ISMN: International Standard Music Number).....	43
5.5.2. Национална агенция за международен стандартен номер на продължаващи издания (ISSN: International Standard Serial Number).....	43
5.5.3. Национална агенция за международен стандартен идентификатор на публичната самоличност на създателите на произведения (ISIL: International Standard Name Identifier).....	43
5.6. Поддържане на Архив на българските печатни и групи видове документи.....	44
5.6.1. Монографични издания.....	44
5.6.2. Самостоятелни документи.....	44
5.6.3. Продължаващи издания.....	44
5.7. Поддържане на годишна национална статистика на монографични и продължаващи издания.....	46
6. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ.....	47
II. АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ.....	48
1. ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ.....	48
1.1. Печатна дейност.....	48
1.2. Издателство.....	48
1.2.1. Списък на изданията.....	48
1.2.2. Издание от външен поръчител.....	48
1.2.3. Списание „Библиотека“.....	48
1.2.4. Други дейности, включени в печатната и издателската дейност на НБКМ.....	48
2. КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА.....	49
2.1. Културен календар.....	49
2.1.1. Общ преглед.....	49
2.1.2. Юбилеи и годишнини с изложби.....	50
2.2. Зала „История на книгата“.....	50
2.3. Общ брой посещения в НБКМ.....	50
2.4. Ключови партньорства.....	50
2.5. Публичният образ на Националната библиотека от 1878 до 2025 г.....	51
2.6. Литературен клуб „Писмена“.....	51
3. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ. ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ.....	53

3.1. Международна дейност.....	53
3.2. Откриване на кѳтове на национални библиотеки на други държави.....	53
3.3. Меморандуми за сътрудничество и членство в международни организации.....	53
3.3.1. Двугодишни меморандуми за сътрудничество.....	53
3.3.2. Членство на НБКМ в международни организации.....	53
3.3.3. Участия в международни форуми.....	53
3.4. Проекти и програми.....	54
4. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ.....	69
4.1. Численост на персонала.....	69
4.2. Структура на персонала.....	69
4.3. Възрастова структура на персонала.....	70
4.4. Заплащане.....	70
4.5. Обучение и квалификация на персонала.....	70
4.6. Командировки в страната и чужбина.....	75
5. ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД.....	75
6. СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ. ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ.....	76
6.1. Стопански и ремонтни дейности. Необходими капиталови разходи.....	76
6.1.1. Стопански и ремонтни дейности.....	76
6.1.2. Стопанисване и поддръжка на материално-техническата база през 2025 г.....	77
6.2. Обществени поръчки	78
6.3. Финансово управление	79
6.4. Анализ на приходите	79
6.5. Анализ на разходите.....	79
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	81
ПРИЛОЖЕНИЯ.....	82
Приложение № 1. СТАТИСТИЧЕСКА ТАБЛИЦА ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА БИБЛИОТЕКА ПО СТАНДАРТА ЗА БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ ПРЕЗ 2025 Г.....	82
Приложение № 2. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ ЗА 2025 Г.....	86
Приложение № 3. В МЕДИИТЕ ЗА НАС, 2025 Г. ПО МЕСЕЦИ.....	103
Приложение № 4. ФОТОГРАФИИ ОТ ЗНАКОВИ СЪБИТИЯ В НАЦИОНАЛНАТА БИБЛИОТЕКА „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ ПРЕЗ 2025 Г.....	121

УВОД

Националната библиотека е институция с изключително голяма роля за съвременното културно и научно развитие на страната ни. Фондът на библиотеката наброява близо 9 млн. библиотечни единици, а колекциите ѝ са с европейска и световна значимост. Библиотеката притежава третият по големина османски архив в света след Истанбул и Египет. През 2025 г. Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (НБКМ) продължи да изпълнява функциите си на главно средище за съхранение, изследване и популяризиране на книжовното и документалното наследство на България. От 1 януари ръководството на НБКМ бе поето от доц. д-р Калина Иванова. На 18 декември след проведен конкурс доц. Иванова встъпи в длъжността „директор“ на НБКМ с мандат 2025 – 2030 г. През този едногодишен период институцията надгради досегашните си приоритети и постави начало на нови посоки на развитие и сътрудничество.

През 2025 г. НБКМ започна съвместна работа с Института за компютърни науки, изкуствен интелект и технологии (INSAIT). За 147-годишната история на Библиотеката окачествяваме това сътрудничество като преломно в отношението към новите технологии. Партньорството с INSAIT ще се фокусира върху внедряване на изкуствен интелект в работата на институцията за подпомагане на рекаталогизацията и дейностите по разчитане на османски документи от фонда на НБКМ. За изминалата година можем да обобщим, че връзката на институцията между минало, настояще и бъдеще е синхронна и улесняваща читателите, осигурявайки им необходимия достъп до книжовното богатство на страната чрез традиционни и съвременни методи за достъп.

Придържайки се към установамата практика за ежегодни тематични акценти в популяризирането на документалното наследство, Библиотеката реализира поредица от изложби, образователни и научни събития с международно участие. През 2025 г. фокусът беше поставен върху древната българска писменост и по-конкретно глаголицата. Чрез пътуващите във и извън страната експозиции Библиотеката участва във формирането на национално съзнание, но и допринася за популяризирането на българската култура в чужбина.

По отношение на другите важни приоритети в отчета на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за 2025 г. представяме накратко дейностите с национално значение:

- поддържане на Архива на българските печатни и други видове документи;
- изработване на текущата национална библиография;
- издирване, събиране, съхраняване и обработване на ръкописно-документалното наследство;
- осигуряване на качествено библиотечно и информационно обслужване;
- осигуряване на онлайн обслужване на потребителите чрез сайта на Библиотеката;
- изготвяне на библиографски справки и информационни бюлетени за институции и граждани;
- контрол върху изпълнението на Закона за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги;
- разпределение и изпращане на депозитните екземпляри в библиотеките в страната;
- осъществяване на статистическото отчитане на книжовната продукция на България.
- присъждане на международните стандартни номера на издания и организации (ISBN, ISSN, ISMN);
- съставяне и поддържане на онлайн базата на Националния регистър на издаваните книги в България;
- извършване на научноизследователска и приложна дейност в областите: библиотекознание, библиография, книгознание, архивистика, ориенталистика, консервацията и реставрация;
- изработване на национални библиотечно-библиографски стандарти;
- класификационни схеми и други видове нормативни документи;
- осъществяване на методическа помощ и професионални контакти с библиотеките в страната;
- сътрудничество със световни професионални организации като CENL, IFLA и национални

библиотечни асоциации в Европа както и осъществяване на международни контакти с библиотеки и други сродни институции по света;

- популяризиране на научноизследователската, библиотечната, библиографската и методическата дейност чрез издаването на монографии, сборници и специализираното институционно списание „Библиотека“ от издателството на НБКМ.

През отчетния едногодишен период Библиотеката продължи да осъществява своята дейност в условията на делегиран бюджет при спазване на строга финансова дисциплина.

I. ОСНОВНИ И СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ

1. КОМПЛЕКТУВАНЕ НА БИБЛИОТЕЧНИ ДОКУМЕНТИ

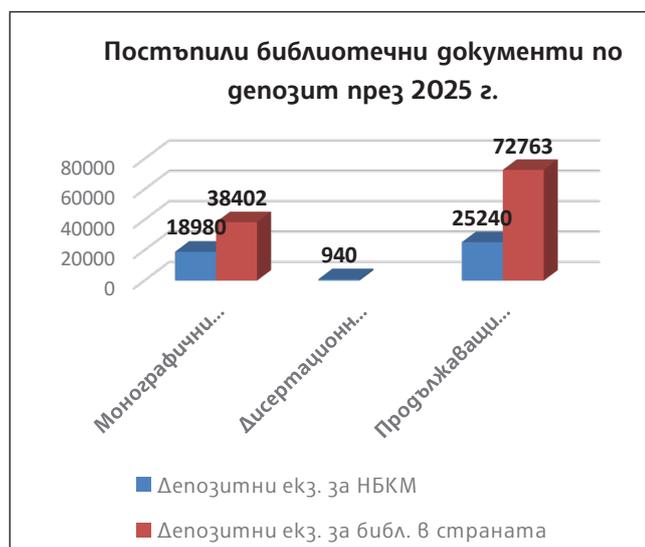
Комплектуването на библиотечния фонд се осъществява чрез документите, получавани по силата на Закона за задължителното депозирание на печатни и груги произведения за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги, чрез покупка, дарение и книгообмен.

1.1. Комплектуване на документи, получени по Закона за задължителното депозирание на печатни и груги видове произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги

През отчетната 2025 г. в Националната библиотека са приети, обработени и разпределени по силата на Закона за задължителното депозирание на печатни и груги произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги следните видове издания, показани в Табл. 1.:

Табл. 1. Постъпили библиотечни документи по депозит през 2024 – 2025 г.

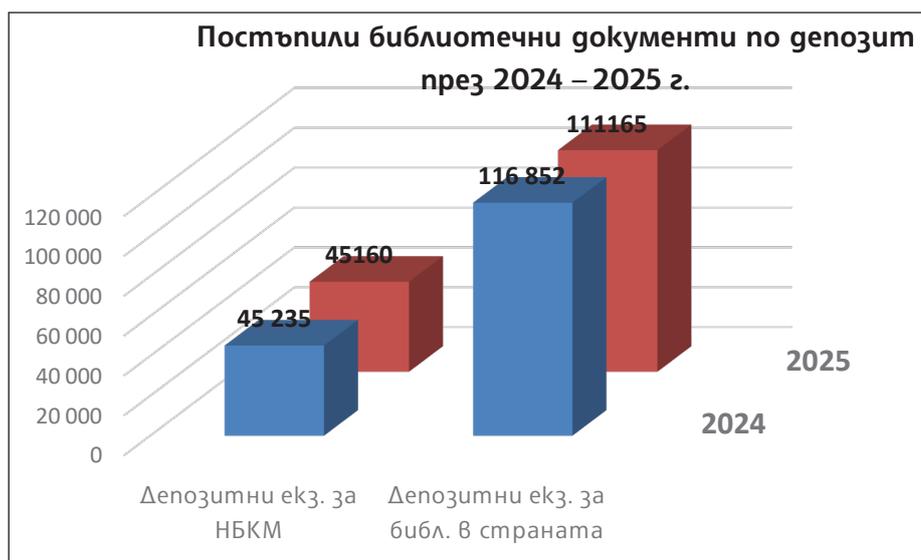
Вид документ	2024 г.		2025 г.	
	Депозитни екземпляри за НБКМ	Депозитни екземпляри за библиотеки в страната	Депозитни екземпляри за НБКМ	Депозитни екземпляри за библиотеките в страната
Монографични издания	19 413	42 145	18 980	38 402
Дисертационни трудове	916	-	940	-
Продължаващи издания	24 906	74 707	25 240	72 763
Общо	45 235	116 852	45 160	111 165

През 2025 г. по депозит са постъпили, обработени и разпределени общо 157 265 библиотечни единици (б.е.). От тях 45 160 б.е. във фонда на НБКМ – 24 367 постъпили в Архива на НБКМ и 20 793 постъпили в основния фонд на НБКМ, а 111 165 б.е. са изпратени в депозитните библиотеки в страната.

През 2025 г. количеството на постъпилите и регистрирани монографии за архив и основен фонд намалява с 2% в сравнение с 2024 г. (2024 г. – 20 329 б.е., 2025 г. – 19 920 б.е.).

При продължаващите издания, постъпили и обработени през 2025 г. за фонда на Националната библиотека и разпределени по депозит, се наблюдава нарастване с приблизително 1,3%. (2024 г. – 24 906 б.е., 2025 г. – 25 240 б.е.).

1.2. Комплектуване на документи, набавени чрез покупка, дарение и книгообмен

1.2.1. Комплектуване на документи, набавени чрез покупка

Във фонда на Библиотеката чрез покупка са постъпили 76 заглавия – български и чуждестранни продължаващи издания – в 3071 регистрационни единици (р.е.).

1.2.2. Комплектуване на документи, набавени чрез дарение

Постъпилите чрез дарение български и чуждестранни монографични издания за фонда са 681 заглавия, а чуждестранните периодични издания са 46 заглавия в 745 р.е.

Дарители на българска литература през 2025 г.

- 27 издателства, държавни и обществени институции
- 62 частни лица, автори и преводачи

Дарители на чуждестранна литература през 2025 г.

- 45 държавни и обществени институции
- 85 частни лица, автори и преводачи

1.2.3. Комплектуване на документи, набавени чрез книгообмен

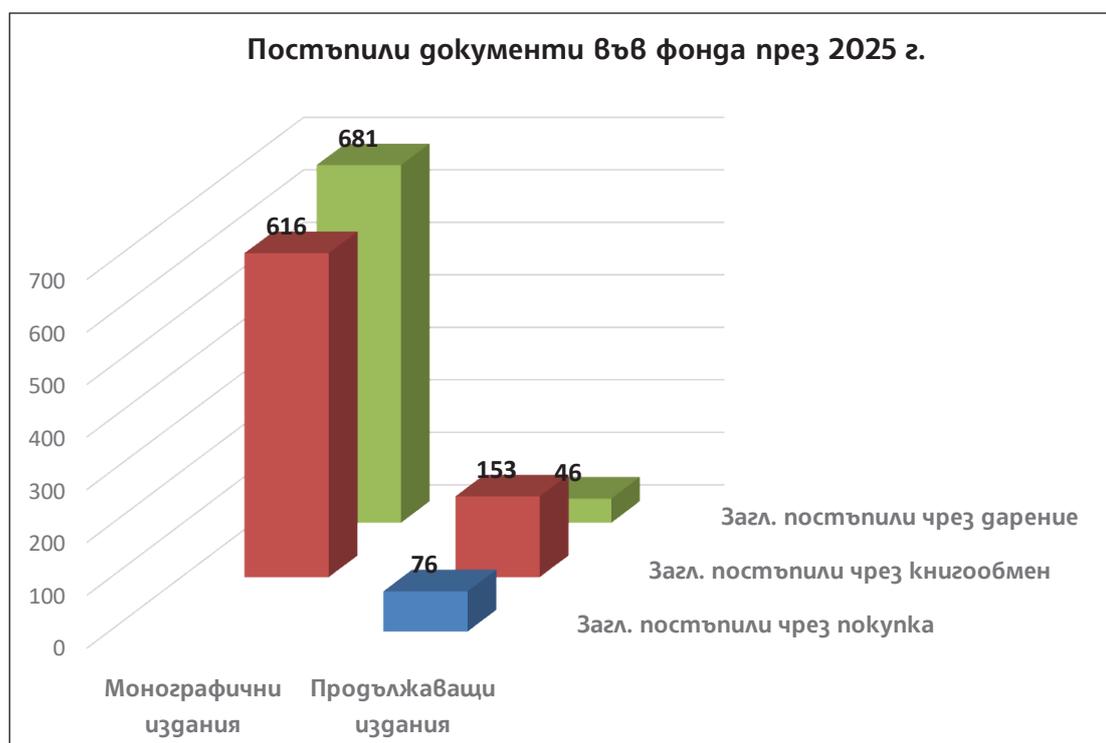
Постъпилите чуждестранни монографични издания по книгообмен за фонда са 616 заглавия и 153 заглавия чуждестранни продължаващи издания в 835 рег.ег.

Общо постъпили през 2025 г. чрез покупка, книгообмен и дарение български и чуждестранни документи във фонда на Библиотеката са 5948 б.е. (книзи – 1297 загл., 275 заглавия на продължаващи издания в общо 4651 б.е.), което отбелязва нарастване с 1,36%.

За сравнение: постъпилите през 2024 г. чрез покупка, книгообмен и дар български и чуждестранни документи във фонда на Библиотеката са 5867 б. е. (книзи – 1466 и 282 заглавия на продължаващи издания в общо 4376 б.е.)

Табл. 2. Постъпили документи във фонда чрез покупка, книгообмен и дарение 2024 – 2025 (в брой заглавия)

Вид документ	2024 г.			2025 г.		
	Загл., постъпили чрез покупка	Загл., постъпили чрез книгообмен	Загл., постъпили чрез дарение	Загл., постъпили чрез покупка	Загл., постъпили чрез книгообмен	Загл., постъпили чрез дарение
Монографични издания	84	598	784	-	616	681
Продължаващи издания	77	164	41	76	153	46
ОБЩО	161	762	852	76	769	727

1.3. Международен книгообмен

Международният обмен на документи е един от основните начини за популяризиране на българската култура и наука по света, както и за придобиване на чуждестранни документи, предназначени за фонда на Националната библиотека. През 2025 г. Библиотеката поддържа обмен на книги и продължаващи издания със 78 библиотеки от 38 държави.

1.3.1. Постъпили документи за Международен книгообмен чрез покупка

- закупени монографични издания за чуждестранни библиотеки – 2 заглавия в 30 тома;
- закупени продължаващи издания за чуждестранни библиотеки – 47 заглавия в 148 комплекта (1013 б.е.).

1.3.2. Постъпили документи за Международен книгообмен чрез гарение

- постъпили монографични издания – 398 заглавия в 8675 екземпляра;
- постъпили продължаващи издания – 13 заглавия в 134 екземпляра;
- документи за Международен книгообмен чрез вътрешен книгообмен.

1.3.3. Изпратени продължаващи издания за чуждестранни библиотеки

- 1 заглавие в 47 комплекта (282 б.е.) (издание на НБКМ).

Табл. 3. Постъпили документи за международен книгообмен по начин на набавяне 2024 – 2025 г. (в брой заглавия)

Вид документ	2024 г.			2025 г.		
	Загл., постъпили чрез покупка	Загл., постъпили чрез книгообмен	Загл., постъпили чрез гарение	Загл., постъпили чрез покупка	Загл., постъпили чрез книгообмен	Загл., постъпили чрез гарение
Монографични издания	141	7	160	2	0	398
Продължаващи издания	47	1	12	47	1	13
ОБЩО	188	8	172	49	1	411

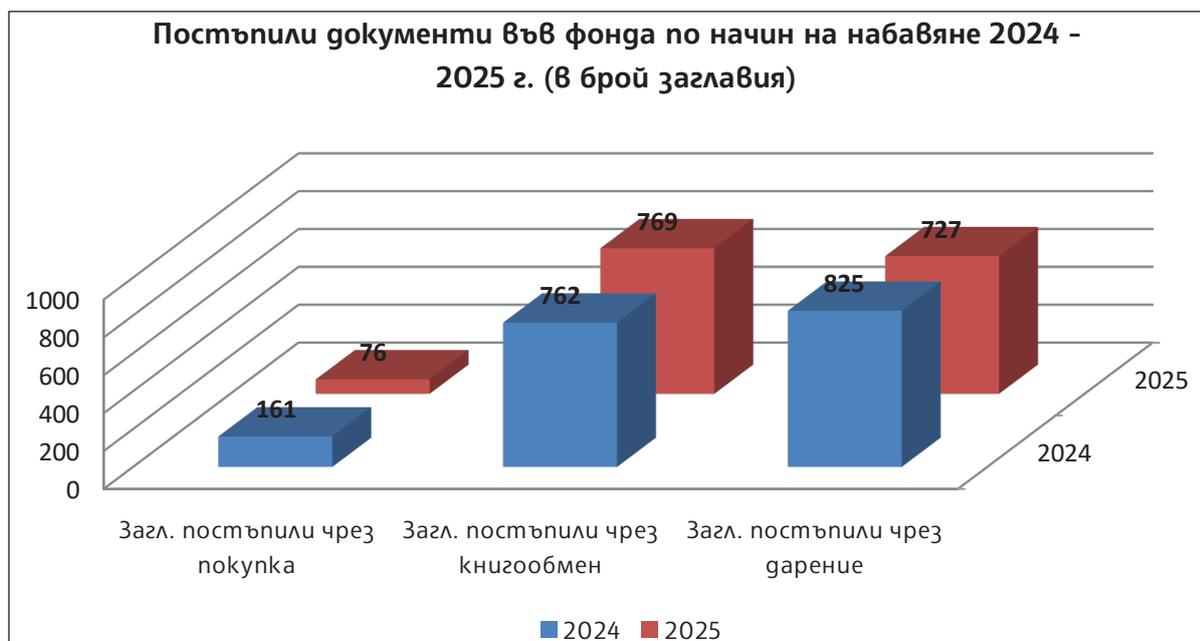

Табл. 4. Общо постъпили документи във фонда на НБКМ през 2025 г. по начин на набавяне

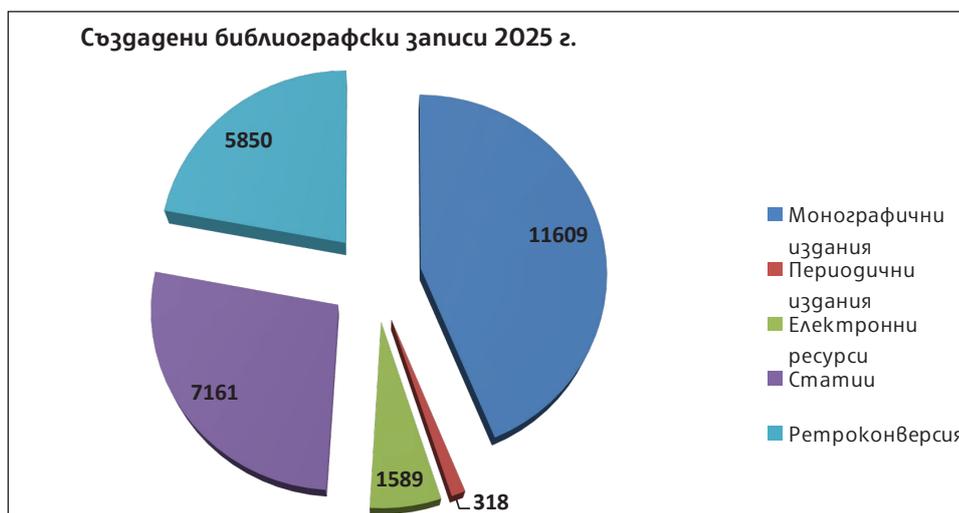
Вид документ	Депозитни екз. за НБКМ	Екз., постъпили чрез покупка	Екз., постъпили чрез книгообмен	Екз., постъпили чрез дарение	ОБЩО
Монографични издания	19 920	-	616	681	21 217
Продължаващи издания					
– бълг. издания	25 240	2715	-	-	27 995
– чужди издания	-	356	835	745	1936
ОБЩО	45 160	3071	1451	1426	52 088

2. СЪЗДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ РЕСУРСИ

2.1. Каталогизация на библиотечни документи

През 2025 г. бяха създадени нови 27 515 пълни библиографски записа, от които 12 597 на монографични и самостоятелни документи (книги, графични, картографски и нотни издания, дисертационни трудове, изобразителни материали и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги (ПИ), 1589 електронни ресурса, звукозаписа, видеозаписа, 318 периодични издания (вкл. нови продължаващи заглавия – печатни и електронни, монографични серии) на издания, постъпили по депозит, книгообмен, дарение, покупка, 7161 статии и 5850 библиографски записа от ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

За сравнение: през 2024 г. са създадени 21 977 пълни библиографски записа, от които 11 609 на монографични и самостоятелни документи (книги, графични, картографски и нотни издания и дисертационни трудове и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги), 1022 електронни ресурса, звукозаписа, видеозаписа, 201 периодични издания (вкл. нови продължаващи заглавия – печатни и електронни, монографични серии), на издания, постъпили по депозит, книгообмен, дарение, покупка, 4650 статии и 4495 библиографски записа от ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

Допълнени и редактирани са 22 530 библиографски записа, от които 3620 на монографични и самостоятелни документи (книги, графични, картографски и нотни издания и дисертационни трудове и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги), 666 нови продължаващи издания (вкл. на монографични серии), на 2014 електронни ресурса, звукозаписа, видеозаписа, мултимедии, 15 717 – на статии и 513 библиографски записа от извършена ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

За сравнение: през 2024 г. са допълнени и редактирани 35 791 библиографски записа, от които 19 404 на монографични и самостоятелни документи (книги, графични, картографски и нотни издания и дисертационни трудове и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги), 286 на продължаващи издания (вкл. на монографични серии), 316 на електронни ресурси, звукозаписи, видеозаписи, мултимедии, 15 184 на статии от продължаващи издания и 601 библиографски записа от извършена ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

Създадени и попълнени са линкове за достъп в поле 856 на библиотечни записи на електронни ресурси с отдалечен достъп и оптични дискове – общо 1341 бр.

2.2. Подгържане на нормативни бази данни

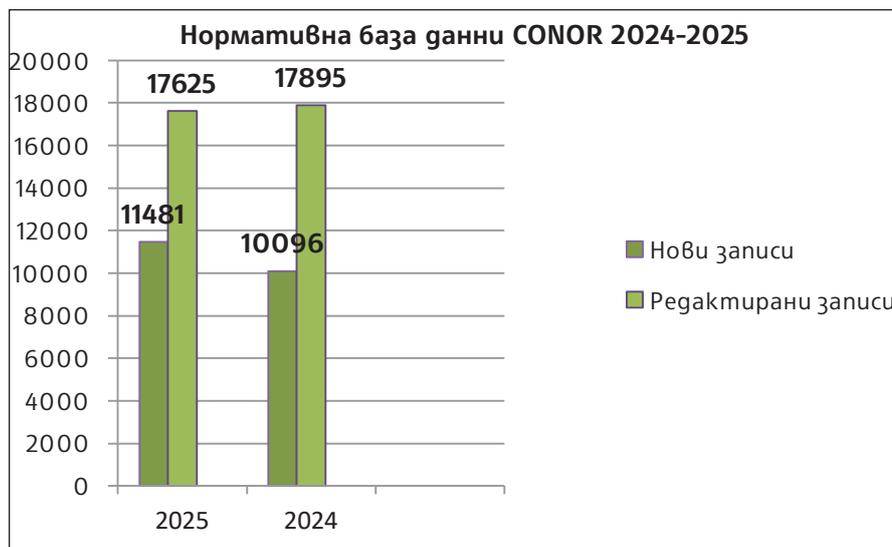
2.2.1. Нормативна база данни CONOR.BG

Създадени са 11 481 нови контролни записа с имена на лица с интелектуална отговорност в нормативната база данни CONOR.BG.

Редактирани са 17 625 контролни записа.

За сравнение: през 2024 г. са създадени 10 096 нови контролни записа с имена на лица с интелектуална отговорност в нормативната база данни CONOR.BG.

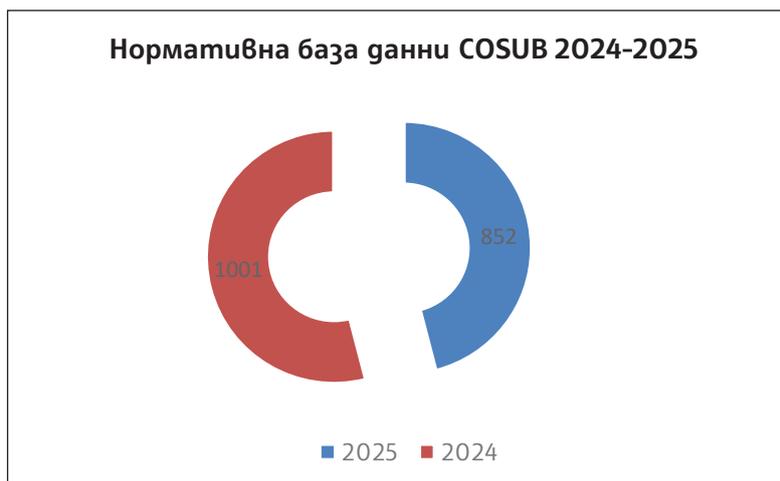
Редактирани са 17 895 контролни записа.

2.2.2. Нормативна база данни COSUB.BG

Създадени са 852 нови контролни записа и нови препратки в нормативната база данни на предметните рубрики COSUB.BG.

За сравнение: през 2024 г. са създадени 1001 нови контролни записа и нови препратки в нормативната база данни на предметните рубрики COSUB.BG.

2.3. Аналитико-семантична част на библиографското описание

През отчетния период са индексирани по УДК 22 279 библиографски записа, от които 10 872 на монографични и самостоятелни документи (книзи, дисертационни и хабилитационни трудове, нотирана музика, картографски и графични издания, изобразителни материали и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги), 176 на нови заглавия периодични издания, 1589 електронни ресурса, звукозаписа, видеозаписа и мултимедии, 7161 статии и 2481 от извършена ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

За сравнение: през 2024 г. са индексирани по УДК 40 445 библиографски записа, от които 21 268 на монографични и самостоятелни документи (книзи, дисертационни и хабилитационни трудове, нотирана музика, картографски и графични издания, изобразителни материали и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги (ПИ), 177 на нови заглавия периодични издания (вкл. нови монографични серии), 1022 електронни ресурса, звукозаписа, видеозаписа и мултимедии, 15 184 статии и 2794 от извършена ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

Редактирани са 6895 класификационни индекса на библиографски записа, от които 5834 на монографични и самостоятелни документи (книзи, дисертационни и хабилитационни трудове, нотирана музика, картографски и графични издания), 1003 електронни ресурса, звукозаписа, видеозаписа и мултимедии и 58 библиографски записа на документи със статус „OLD“ в споделената база данни COBIB.BG.

За сравнение: редактирани са 7878 класификационни индекса на библиографски записа, от които 7307 на монографични и самостоятелни документи (книзи, дисертационни и хабилитационни трудове, нотирана музика, картографски и графични издания), 525 електронни ресурса, звукозаписа, видеозаписа и мултимедии и 46 библиографски записа на документи със статус „OLD“ в споделената база данни COBIB.BG.

Предметизирани са 14 821 библиографски записа, от които 10 751 на монографични самостоятелни документи (книзи, дисертационни и хабилитационни трудове, графични издания, 1589 на електронни ресурса и 2481 библиографски записа от извършена ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

За сравнение: през 2024 г. са предметизирани 15 245 библиографски записа, от които 11 441 на монографични и самостоятелни документи (книзи, дисертационни и хабилитационни трудове, графични издания и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги (ПИ), 1010 на електронни ресурса и 2794 библиографски записа от ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

Редактираните предметни рубрики са 6846, от които 5785 на монографични и самостоятелни документи (книзи, дисертационни и хабилитационни трудове) и 1003 електронни ресурса и 58 библиографски записа на документи със статус „OLD“ в споделената база данни COBIB.BG.

За сравнение: през 2024 г. редактираните предметни рубрики са 7829, от които 7258 на

монографични и самостоятелни документи (книги, дисертационни и хабилитационни трудове, графични издания), 525 електронни ресурса и 46 библиографски записа на документи със статус „OLD“ в споделената база данни COBIB.BG.

2.3.1. Сигниране и инвентирание на библиотечни документи. Инвентарна книга.

През отчетния период са сигнирани и инвентирани общо 26 857 библиотечни документа, от които 21 537 тома за основния фонд и архива, 656 тома за специални колекции и 4664 са библиографски записи от ретроконверсия.

За сравнение: през 2024 г. са сигнирани и инвентирани общо 24 905 библиотечни документа, от които 21 172 тома за основния фонд и архива, 814 тома за специални колекции и 2919 са библиографски записи от ретроконверсия.

През отчетния период са редактирани 5737 служебни полета в библиографски записи (архив, основен фонд, специални колекции и въведени цени).

За сравнение: през 2024 г. са редактирани служебни полета в 21 913 библиографски записа (промяна на сигнатури, инвентирание на архив, основен фонд, специални колекции и въведени цени).

Продължава генерирането на данни за Инвентарните книги на Националната библиотека от системата COBISS.BG.

2.4. Поддържане на традиционни библиотечни каталози

Текстообработка на каталожни картички на издания:

- постъпили за свързване документи по депозит – 50 депозитни списъка (13 487 каталожни картички);
- постъпили за свързване чрез книгообмен, дарение и покупка чуждестранни и български издания – 17 списъка (1048 каталожни картички);
- подредени и вмъкнати каталожни картички в традиционните каталози – 137 бр. (на книги и периодични издания).

3. БИБЛИОТЕЧНО И ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИ

3.1. Поддържане и предоставяне на библиотечни колекции

През отчетната 2025 г. Библиотеката продължава да утвърждава своята ключова роля като национален, информационен и културен център, работейки ефективно в областта на създаването, съхраняването, обмена, разпространението и управлението на информацията и знанието. Дейността ѝ е насочена към предоставяне на услуги, изцяло съобразени с потребителските потребности и динамиката на съвременната информационна среда.

В своите фондове Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ съхранява уникални колекции от български, славянски, ориенталски и други чуждоезични ръкописи, архивни документи, редки и ценни старопечатни книги, както и разнообразни специализирани издания. Тези безценни културни и исторически свидетелства представляват значима част от националното и световното документално наследство.

На разположение на потребителите са ценни колекции, достъпни в девет съвременно оборудвани читални зали, които осигуряват оптимални условия за работа и достъп до книжовно-документалните ресурси на Библиотеката.

Изградената през годините устойчива и ефективна система за комплектуване, съхраняване и аналитично разкриване на информацията гарантира високо качество на библиотечно-информационното обслужване, като поставя в центъра на своята дейност читателските интереси и професионалната експертиза на своите специалисти в различни области на знанието.

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ извършва задълбочено библиографско издирване, придружено с електронна доставка на документи, което улеснява дистанционния достъп до необходимата литература. Особено значение имат и библиографските консул-

тации, чрез които екип от специалисти, подпомагат потребителите при формулиране на тема, подбор на релевантни източници, работа с каталози и електронни бази данни.

През отчетната 2025 г. ефективно се изпълняваха основните задачи, обект на библиотечно-информационната дейност на библиотеката, а именно:

- организация, съхраняване и предоставяне за ползване в читалните зали на печатни и други видове библиотечни документи от основния фонд и специалните колекции, включващи книги, продължаващи издания, ръкописи; архивни документи; електронни документи и бази данни, официални издания, музикални издания, картографски и графични документи на граждани и институции от страната и чужбина;

- извършване на регистрация на читателите;

- съхранение на библиотечните документи в книгохранилищата в основната сграда и външните книгохранилища, като отговаря за опазването им, чрез текущото им предоставяне за подвръзване и реставрация;

- осъществява библиографското и информационно обслужване на читатели и дистанционни потребители – български и чуждестранни граждани;

- изготвя писмени библиографски и фактографски справки и информационни бюлетени. Изготвя тематични справки с пълнотекстови документи от външни мрежови ресурси и бази данни. Съставя библиографски указатели и електронни пътеводители;

- създава и поддържа е-библиографска база данни „Булгарика“ на публикации от чужди автори, издадени в чужбина и свързани по съдържание с България, както и на преводни издания на български автори, издавани в чужбина;

- издава годишен библиографски указател „България в чуждата литература“;

- извършва междубиблиотечно заемане – национално и международно;

- осигурява функционирането на информационната мрежа Europe Direct (Европа директно) като информационен компонент на ООН;

- осигурява достъпа до отрасловата библиотечна статистика и извършва справки за дейността на всички видове библиотеки в страната.

3.2. Обслужване на потребители

Услугите, предоставяни от Библиотеката, се актуализират и обогатяват непрекъснато в съответствие с динамиката на обществените процеси, както и с новите политики и добри практики в областта на библиотечно-информационното обслужване на национално и международно ниво. През отчетната 2024 г. усилията бяха насочени към надграждане на съществуващите библиотечни и информационни услуги, както и към разработването и внедряването на иновативни услуги, в синхрон с развитието на информационните и комуникационните технологии.

Библиотеката предлага на своите потребители широк спектър от традиционни и електронни услуги, включително онлайн регистрация на читатели, предоставяне на документи в електронен формат, достъп до електронни ресурси от външни бази данни, собствени дигитални колекции, библиографски и фактографски справки и други. Развитието и квалификацията на персонала представляват ключов ресурс за ефективно осъществяване на дейността на Библиотеката.

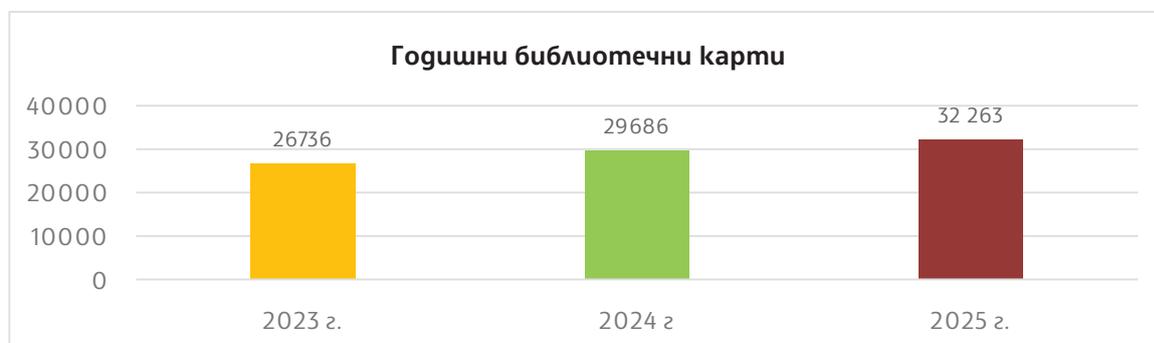
Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ осигурява съвременно библиотечно обслужване в спокойна среда и функционално организирано пространство, подходящо за четене, научни проучвания, срещи и обмен на знания.

Екипът на Библиотеката насочва усилията си към усъвършенстване на съществуващите онлайн услуги, разширяване на цифровото съдържание и осигуряване на отдалечен достъп до библиотечните ресурси, с цел предоставяне на надеждни и авторитетни източници на информация.

През 2025 г. броят на регистрираните читатели възлиза на 32 263. За сравнение, през 2024 г. са издадени 29 686 библиотечни карти, което представлява увеличение с 2577 регистрирани читатели. Нагледно нарастването на регистрираните потребители на Националната библиотека през последните три години е представено в Табл. 5:

Табл. 5. Регистрираните потребители (2023 – 2025)

Период	2023 г.	2024 г.	2025 г.
Годишни библиотечни карти	26 736	29 686	32 263

3.2.1. Посещения на читатели

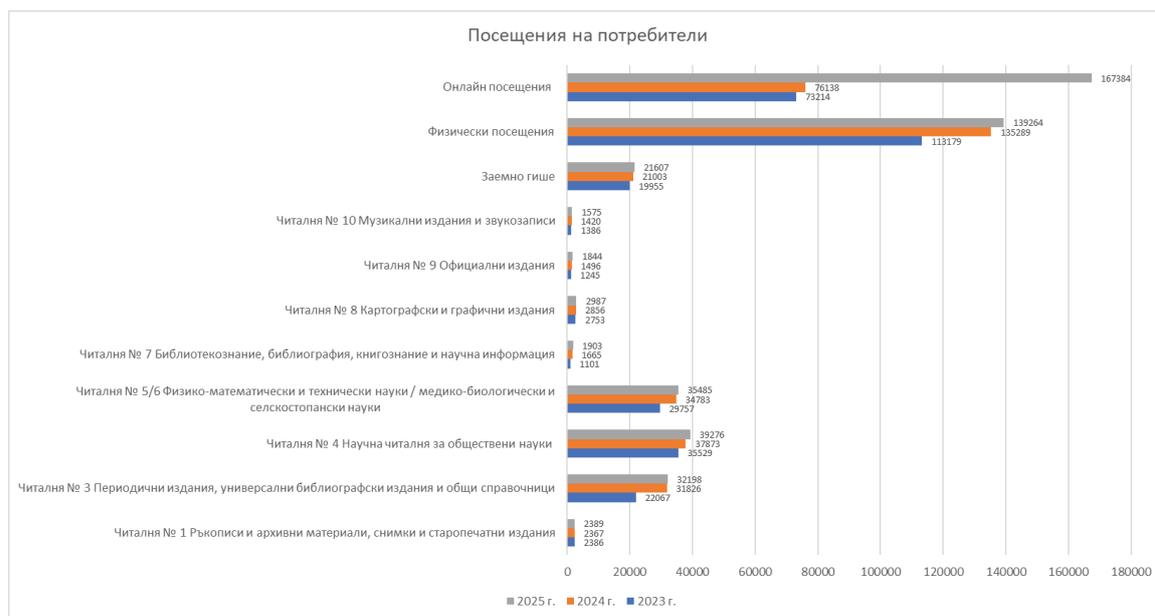
Посещенията физически на потребителите в читалните зали на Библиотеката през отчетната година са 139 264 бр., т.е. с 3975 повече от 2024 г. (135 289). Броят на читателите, ползващи материали в читалните зали, се увеличава. Наблюдава се тенденция за много активно използване на онлайн услугите на Библиотеката през текущата година, като се забелязва значителен ръст на онлайн посещенията, които са 167 384 бр., в сравнение с 76 138 бр. през 2024 г.

Общият брой на посещенията на потребителите на Националната библиотека на място и онлайн са 306 648 за 2025 г. В сравнение с 2024 г., когато общо посещенията са били 211 427, т.е. с 95 221 повече.

Табл. 6. Посещения на потребители на място в Библиотеката и онлайн (2023 – 2025)

Обслужващо звено	2023 г.	2024 г.	2025 г.
Читалня № 1. Ръкописи и архивни материали, снимки и старопечатни издания	2386	2367	2389
Читалня № 3. Периодични издания, универсални библиографски издания и общи справочници	22 067	31 826	32 198
Читалня № 4. Научна читалня за обществени науки	35 529	37 873	39 276
Читалня № 5/6. Физико-математически и технически науки / медико-биологически и селскостопански науки	29 757	34 783	35 485
Читалня № 7. Библиотекознание, библиография, книгознание и научна информация	1101	1665	1903

Обслужващо звено	2023 г.	2024 г.	2025 г.
Читалня № 8. Картографски и графични издания	2753	2856	2987
Читалня № 9. Официални издания	1245	1496	1844
Читалня № 10. Музикални издания и звукозаписи	1386	1420	1575
Заемно гише	19 955	21 003	21 607
Физически посещения	113 179	135 289	139 264
Онлайн посещения	73 214	76 138	167 384
ОБЩО	186 393	211 427	306 648

Налице е голям брой български и чуждестранни студенти, които осъществяват своята подготовка в читалните зали на Библиотеката. Посещенията на място традиционно са свързани с ползване на библиотечни документи, които нямат аналог в електронна среда. Професионализмът и квалификацията на служителите, които подпомагат потребителите в намирането на търсения документ, е условие за запазването на относително големия брой физически посещения в Националната библиотека.

3.3. Ползвани библиотечни документи

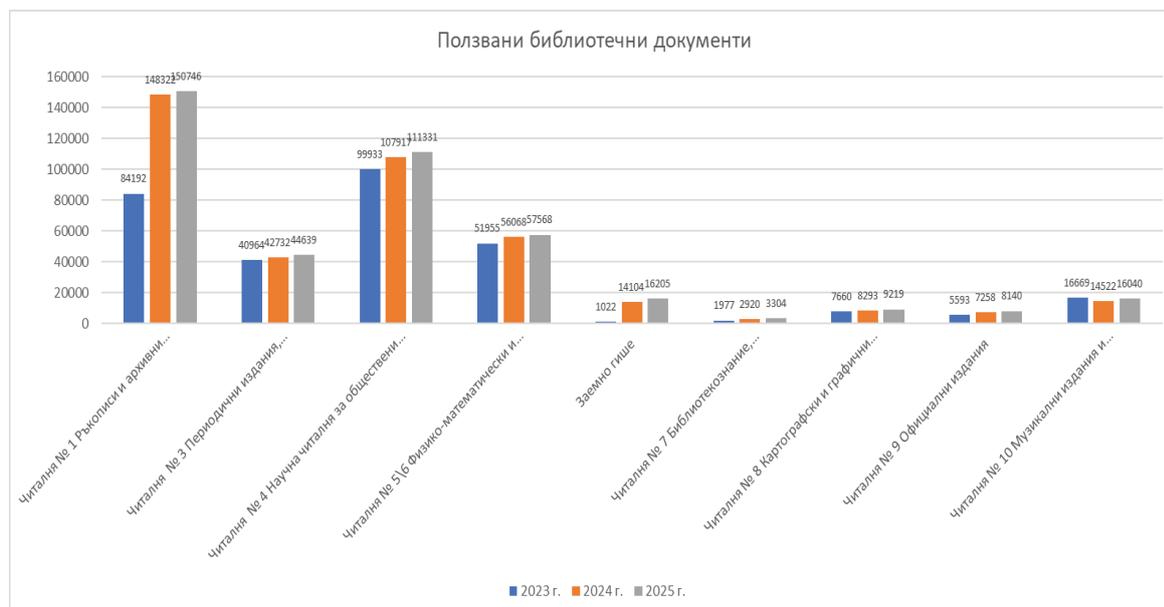
3.3.1. Заемане на библиотечни документи по традиционен път

Потребителите на библиотечни услуги продължават ефективно да ползват богатството на колекциите, съхранявани във фондовете на НБКМ. През изминалата 2025 г. отчитаме увели-

чаване броя на документите, които са ползвани на място в читалните зали – 417 192 б.е., което е с 15 056 повече от 2024 г. (402 136).

Табл. 7. Заемане по традиционен път (2023 – 2025)

Обслужващо звено	2023 г.	2024 г.	2025 г.
Читалня № 1. Ръкописи и архивни материали, снимки и старопечатни издания	84 192	148 322	150 746
Читалня № 3. Периодични издания, универсални библиографски издания и общи справочници	40 964	42 732	44 639
Читалня № 4. Научна читалня за обществени науки	99 933	107 917	111 331
Читалня № 5\6. Физико-математически и технически науки / медико-биологически и селскостопански науки	51 955	56 068	57 568
Заемно гише	1022	14 104	16 205
Читалня № 7. Библиотекознание, библиография, книгознание и научна информация	1977	2920	3304
Читалня № 8. Картографски и графични издания	7660	8293	9219
Читалня № 9. Официални издания	5593	7258	8140
Читалня № 10. Музикални издания и звукозаписи	16 669	14 522	16 040
ОБЩО	309 965	402 136	417 192

3.3.2. Онлайн заети библиотечни документи

През последните години читателската аудитория започна постепенно да променя своите характеристики. Увеличи се броят на младите читатели. За тяхно удобство успешно се развиват и подобряват онлайн електронните услуги. Освен онлайн регистрацията за читателска карта,

активно се ползват и електронна доставка на документи, справочно библиографски услуги и др. Предпочитанията на потребителите са свързани с това да получават на е-пощите си библиотечните документи, съхранявани във фонда на Националната библиотека и сканирани за тях или пълнотекстови материали от електронните бази данни. Във връзка със Закона за авторско право те попълват Декларация, че възпроизведените части от библиотечни документи ще бъдат използвани единствено за образователни и научни цели, нямащи търговски характер.

Табл. 8. Онлайн заети библиотечни документи (2023 – 2025)

Платформи и информационни ресурси	2023 г.	2024 г.	2025 г.
Приложение „Моята библиотека“	14 382	22 403 в общия брой ползвани в читалните	22 819 в общия брой ползвани в читалните
Ползвани документи от бази данни по абонамент	274 395	292 116	302 384
Онлайн ползвани документи (дигитална библиотека, собствени бази данни, електронна доставка на документи)	280 199	206 867	301 194
ОБЩО:	568 976	521 386	626 397

Виртуалните потребители разполагат с предоставено пространство на модерни възможности и улеснен достъп, базирани на приложението на новите технологии в сферата на създаване и предлагане на библиотечни услуги. Чрез приложението „Моята библиотека“ читателите резервират онлайн библиотечни документи и това улеснява бързото им ползване. За 2025 г. онлайн резервациите от „Моята библиотека“ са 22 819 бр., в сравнение с 2024 г. (22 403 б.е.).

Забелязва се голям интерес към възможностите на базите данни по абонамент на Библиотеката. Чрез абонамента на електронната база данни E-book много потребители получават и пълнотекстови материали от там. В резултат на това общо онлайн заетите библиотечни документи през 2025 г. са: 626 397 б.е., в сравнение с 2024 г. (521 386 б.е.).

Общият брой на ползваните библиотечни документи на място в читалните зали и онлайн през 2025 г. е 1 050 289 б.е. (923 522 б.е. за 2024 г.).

Табл. 9. Разпределение на библиотечните документи в Читалня № 1

Фондове и видове документи	2023 г.	2024 г.	2025 г.
БИА	35 982	44 074	50 940
Ориенталски сбирки	48 210	98 440	99 806
ОБЩО	84 192	148 322	150 746
Вид на документите по съдържание			
В общия брой – снимки	2 334	1 736	2 516
В общия брой – Ръкописи:	905	1 136	1 195
– славянски			
– ориенталски	347	710	785
	558	426	410
В общия брой – Книги:	2 473	2 605	2 703
от тях старопечатни и редки и ценни	801	962	1 041
В общия брой – периодика:	358	331	383

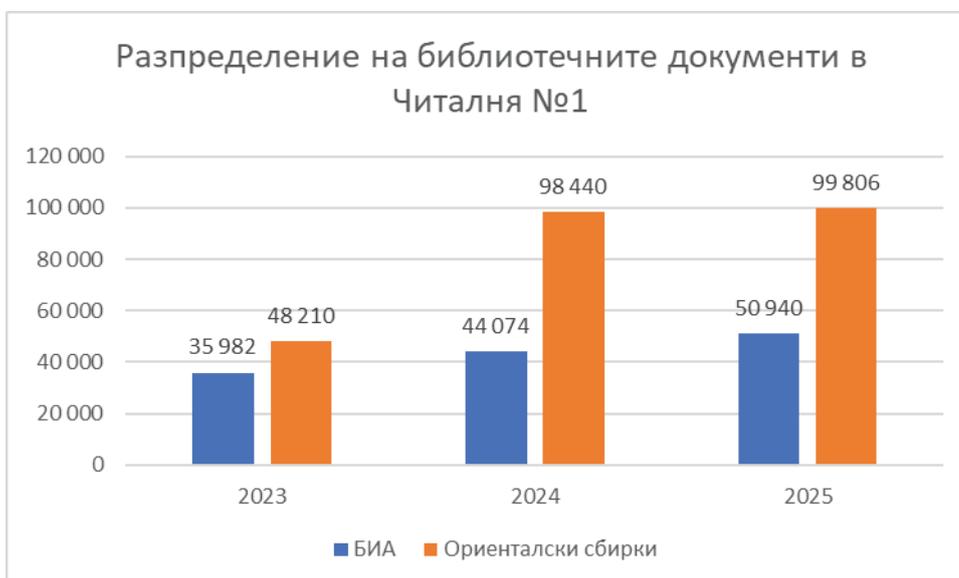
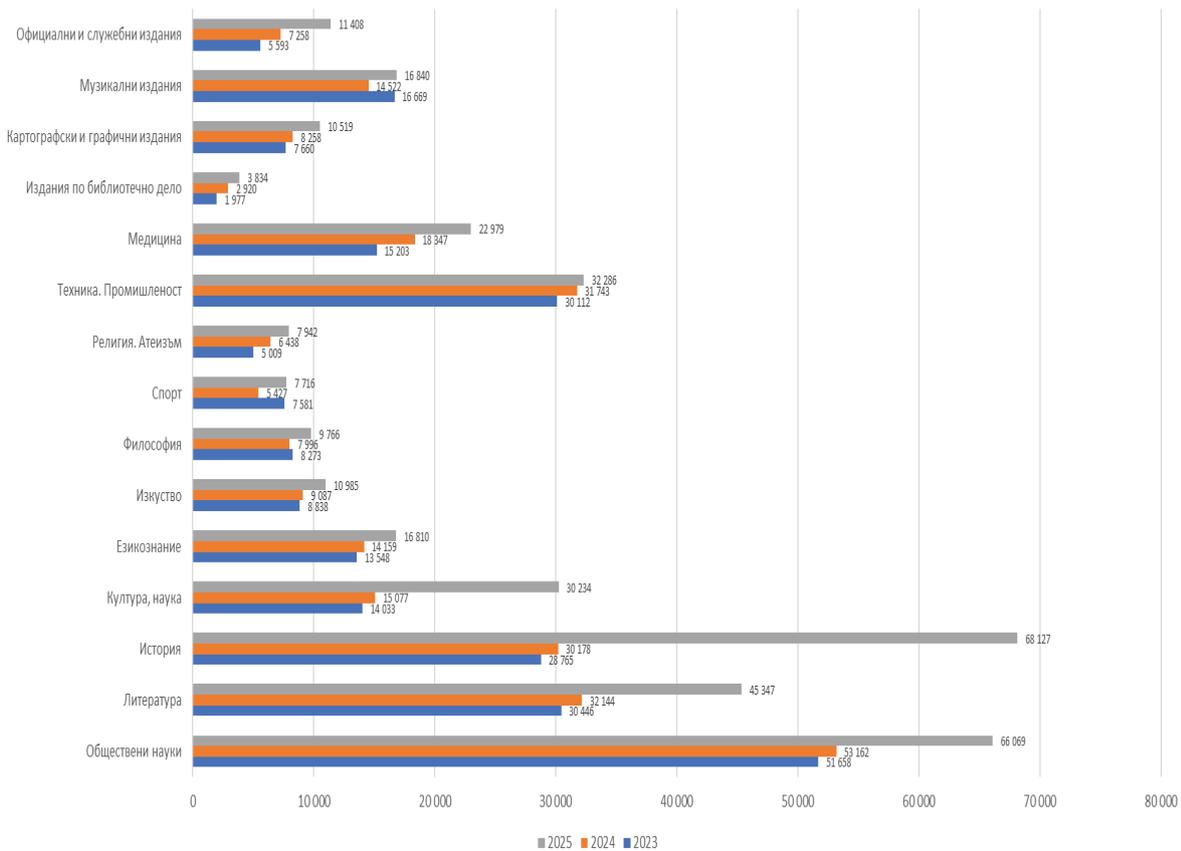

Табл. 10. Заети библиотечни документи по съдържание

По съдържание на документите	2023 г.	2024 г.	2025 г.
Обществени науки	51 658	53 162	66 069
Литература	30 446	32 144	45 347
История	28 765	30 178	68 127
Култура, наука	14 033	15 077	30 234
Езикознание	13 548	14 159	16 810
Изкуство	8838	9087	10 985
Философия	8273	7996	9766
Спорт	7581	5427	7716
Религия. Атеизъм	5009	6438	7942
Техника. Промисленост	30 112	31 743	32 286
Медицина	15 203	18 347	22 979
Издания по библиотечно дело	1977	2920	3834
Картографски и графични издания	7660	8258	10 519
Музикални издания	16 669	14 522	16 840
Официални и служебни издания	5593	7258	11 408
Общ брой ползвани документи на място в библиотеката	309 965	402 136	417 192 (вкл. чит. № 1)
Общ брой ползвани документи онлайн	554 594	498 983	626 327
Общ брой ползвани документи на място и онлайн	864 559	901 119	1 043 519

Заети библиотечни документи по съдържание

3.4. Разкриване на ръкописно-документално наследство

Колекциите към направление „Опазване на ръкописно документалното наследство“ са част от Националния архивен фонд на България за ръкописи и документи от X до XIX в. През изтеклата 2025 г. служителите на структурните звена в направлението продължиха дейностите, свързани с отговорността за събиране, съхраняване, предоставяне за ползване и разпространение на информация за националното ни писмено културно-историческо наследство.

През 2025 г. бяха извършени следните дейности:

- писмени идентификации¹ и експертни оценки на старопечатни книги, ръкописи и архивни документи (вкл. реставрационно-консервационни експертни оценки за състоянието на документи) – 14 бр.;

- писмени специализирани справки – 144 бр.

Общият брой идентификации, експертни оценки и специализирани справки, осъществени и извършени през 2025 г., е 158 бр., по-малко в сравнение с 2024 г. Регистрирано е значително намаляване на броя на експертните оценки, но тяхното извършване е според постъпилите заявки и за нуждите на временния износ на културни ценности, а специализираните справки бележат ръст от 77% спрямо предходната година. Изготвянето на последните в много случаи изисква сериозна експертиза и не подлежаш на нормиране ресурс от работно време.

През годината бяха извършени устни и писмени консултации и оказана методическа помощ на частни лица, институции и организации от страната. Във връзка с обновяването на музейната експозиция в Историческия музей в гр. Етрополе проф. Е. Мусакова посети града и подпомогна колегите с препоръки за подбора и изготвянето на дигитални възстановки.

Продължи текущото въвеждане в работата на отделите на новопостъпили служители и

¹ Извършените идентификации не са извършвани съгласно Наредба № 1 от 16 февруари 2021 г. за реда за извършване на идентификация на движимите културни ценности и за водене на регистри на движимите културни ценности.

служители с променена глъжност. Експертите на направлението проведоха 44 специализирани беседи и лекции пред ученици, студенти и чуждестранни учени.

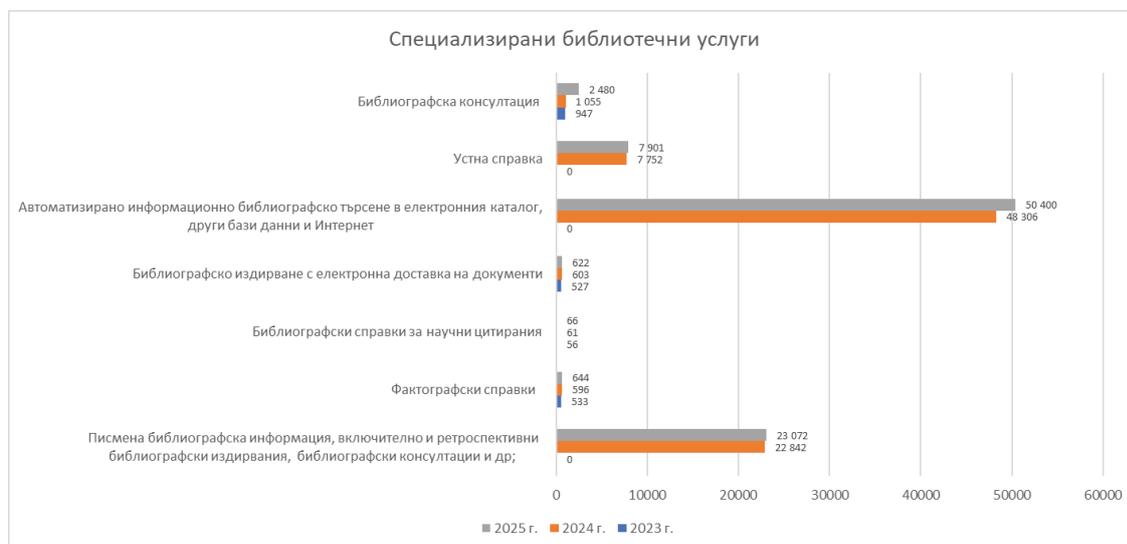
3.5. Информационно-библиографско обслужване. Продукти и услуги

3.5.1. Специализирани библиотечни услуги

Специализираните библиотечни услуги не само предоставят достъп до информация, но и увеличават ефективността на научната, професионалната и образователната работа на потребителите в Библиотеката. През отчетната 2025 г. служителите в отдел „Библиографско и информационно обслужване. Междубиблиотечно заемане“ следваха утвърдените тенденции от предходните години за качествено предоставяне на справочно-библиографското и информационно обслужване. В отговор на разнообразните потребителски търсения Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ предлага различни информационни услуги: изработване на тематични библиографски справки, тематични справки с предоставяне на пълнотекстова информация, библиографско издирване, придружено с електронна доставка на документите, библиографски консултации и др. с цел осигуряване на качествено и бързо удовлетворяване на информационните потребности на потребителите. Приоритетни отново са заявките за цитирания на публикациите на български учени, изследователи, докторанти, преподаватели и групи в специализирани бази данни. Наблюдава се увеличение на автоматизираното информационно библиографско търсене в електронния каталог, други бази данни и интернет и устните справки.

Табл. 11. Специализирани библиотечни услуги в периода 2023 – 2025 г.

Вид на услугата	2023 г.	2024 г.	2025 г.
Писмена библиографска информация, включително и ретроспективни библиографски издирвания, библиографски консултации и др.	20 964	22 842	23 072
Фактографски справки	533	596	644
Библиографски справки за научни цитирания	56	61	66
Библиографско издирване с електронна доставка на документи	527	603	622
Автоматизирано информационно библиографско търсене в електронния каталог, други бази данни и интернет	46 178	48 306	50 400
Устна справка	7 004	7 752	7 901
Библиографска консултация	947	1 055	2 480

3.5.2. Справочно-информационни продукти

Информационните продукти (писмени тематични библиографски справки, информационни бюлетини, библиографски указатели, фактографски справки, тематично търсене в собствени и други бази данни и др.), сред които:

- „Престъплението „Кражба“;
- Административноправна защита на патенти и марки. Интелектуална собственост. Защита от имитации;
- Безсъюзни сложно-съставни изречения с причинно-следствена връзка;
- Венелин Иванов Коджахристов – от и за него;
- Гоце Николов Делчев (личност);
- Девическо образование в България след Освобождението;
- Дееспособност на жените, разточителните и безумните според римското частно право;
- Европейската заповед за арест като инструмент за наказателно сътрудничество в ЕС;
- Здравни грижи за деца от 1 до 3 години;
- Иван Вукадинов. Публикации от и за него;
- Издадени илюстрирани детски книги в България с илюстрации на български художници;
- Издирване на публикации за Репертоара на Софийската опера и балет за периодите 1994–2001 и 2007–2022 г.;
- Историческо развитие на договора за влог в древноримското, класическото и следкласическото римско право;
- История и правна уредба на принципа „ne bis in idem „ (non bis in idem) в българското право;
- Каталози, изследвания, публикации за Елена Карамихайлова;
- Консервация, реставрация и съхранение на библиотечни фондове в България;
- Константин Костенечки (1380?-1431?);
- Михаил Георгиевич Попруженко, от и за него ; Трудове на Проф. Попруженко във фонда на НБКМ;
- Михаил Милев Ганчев– български военен деец и революционер ВМРО
- Мор Йокаи (1825–1904). Преводи на негови произведения на български език и публикации за него;
- Национална сигурност. Фактори влияещи на сигурността;
- Нормативна уредба на социалните предприятия. Социален одит. 2020–2025;
- Огнестрелното оръжие като обект, предмет и средство на престъплението.
- Отец Матей Преображенски;
- Правна защита на съдружниците и акционерите при преобразуване на търговско дружество;
- Прилагане на организационно управленски иновации за постигане на конкурентно предимство на предприятието;
- Публикации за българската балерина, балетмайстор и хореограф Мария Каменова Димова (1901–1944);
- Публикации на доц. д-р Калина Иванов;
- Публикации на Златина Маринова Михайлова;
- Публикации на проф. Михаил Динев;
- Публикации от и за Константин Величков от фонда на НБКМ;
- Публикации от и за поета Тома Бинчев;
- Режим на порнографията по българското право и по международното право;
- Рисунки на худ. Дочо Байрамов (Байряма), публикувани в периодичния печат;
- Родителски и обществен контекст за приобщаване в детската градина;

- Статии и укази за пещерата „Бачо Киро“ и ТД „Бачо Киро“ публикувани в ПП (1930-1947);
- Стил и езикови особености в творбите на Чудомир;
- Същност и конституционни основи на законодателния процес в Република България.
- Терапевтичен ефект на информационните ресурси (електронни) за намаляване тревожността при деца и ученици;
- Управление на кризи. Природни бедствия и катастрофи;
- Управленски стратегии за развитие на професионалната компетентност на учителите в училище;
- Фактори и възможности за постигане на ефективна комуникация между медицинските/здравни професионалисти и семействата с деца в България;
- Финтех развитието в България. Финансови технологии. Дигитални финанси;
- Цитирания гл. ас. д-р Емануела Стоилова;
- Цитирания на гл. ас. д-р Маргарита Томова;
- Цитирания на доц. д-р Анна Трошева-Асенова;
- Цитирания на научни публикации на доц. д-р Илина Дойкова;
- Цитирания на научни публикации на Мария Петрова Валявичарска-Караиванова;
- Цитирания на проф. д-р Дарина Григорова;
- Цитирания на Стефан Дечев;
- Църквата „Св. Николай Мирликийски – Чудотворец“ в село Гинци;
- Чужди автори в превод на български език 2022–2024;
- Шевицата като живо наследство. Обредни изображения и техните значения, съхранени в българската везба.

3.5.3. Осигурен достъп до бази данни

През изтеклата 2025 г. за потребителите на Националната библиотека беше предоставен достъп до следните бази данни:

Абонамент на Библиотеката

Упрауwall – с изключителен интерес се ползва вече втора година услуга Упрауwall, интегрирана в COBISS+ като специализирана база данни, достъпна за всички потребители на COBISS+ в страните, които са членове на мрежата COBISS.net. Базата данни Упрауwall включва десетки милиони научни статии с отворен достъп и линкове към пълните текстове от източници от цял свят. Публикациите с отворен достъп са събрани от легални източници, напр. от репозиториуми на университети, министерства и академични дружества; включва и съдържание с отворен достъп на издатели. Упрауwall е глобална търсачка за научни публикации и групи резултати от изследвания, предлагаща повече от 30 милиона научни статии с отворен достъп. Налични са статии с пълен текст в повече от 50 000 хранилища. Освен това услугата Упрауwall не е ограничена до IP адрес на университет или до каквато и да е друга форма на удостоверяване, което я прави изключително желана за нашите потребители. Това иновативно надграждане на функционалностите на библиотечния софтуер осигурява високо качество на предоставяните услуги за потребителите на Библиотеката.

East View – Пълнотекстова рускоезична онлайн база данни „Библиотечное и информационное обслуживание“, която включва 28 списания. Универсалната база данни по библиотекознание обхваща най-важните професионални периодични издания на руски език, предлагащи актуална информация от библиотечната теория и практика, библиографията, научната информация, книгознанието, архивистиката.

Ebsco – научна мултидисциплинарна пълнотекстова база данни в платформата EBSCO. Тя включва повече от 16 000 пълнотекстови периодични издания и 12 500 реферирани списания и над 13 200 монографии, отчети, материали от конференции и др. Хронологичният обхват на базата е от 1887 г. до днес, а тематичното съдържание покрива почти всички области на човешкото знание.

eBook Academic Subscription Collection на EBSCO – включва 37 000 електронни книги от над 90

от най-престижните университетски издателства в света.

Gale Virtual Reference Library – съдържа авторитетни електронни справочни издания, включени в Gale Virtual Reference Library.

Национален абонамент

В рамките на националния лиценз, осигурен от Министерството на образованието и науката, Националната библиотека предоставя достъп до следните информационни платформи:

Web Of Science – световен лидер в предоставянето на реферативна научна литература и информация за цитирания на публикации във всички области на природните, приложните, обществените, хуманитарните науки и изкуство.

Scopus – реферативна база данни с препратки към цитирания на публикации от над 16 000 рецензирани периодични издания в областта на научна, техническа и медицинска литература.

ScienceDirect – пълнотекстова база данни, която обхваща над 3900 списания и около 8000 книги в следните предметни области: физически и инженерни науки, науки за живота, здравеопазване, социални науки и хуманитаристика.

Осигурен пробен достъп до бази данни

През 2025 г. на потребителите на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше осигурен пробен достъп до специализирани и висококачествени електронни ресурси, включително списания и научни материали, предназначени за тестване и оценка. Тези източници са ключови за подпомагане на обучението и научноизследователската дейност на студенти и изследователи.

Осигуреният пробен достъп през 20205 г. обхващаше:

- Бази данни на Coherent Digital, групирани в следните пакети:
 - » Policy Commons Complete
 - » Social Justice and Culture Series
 - » European History Complete Collection
 - » Applied Sciences Commons Complete
 - » Платформа за електронни книги BiblioRossica
 - » ProQuest Ebook Central

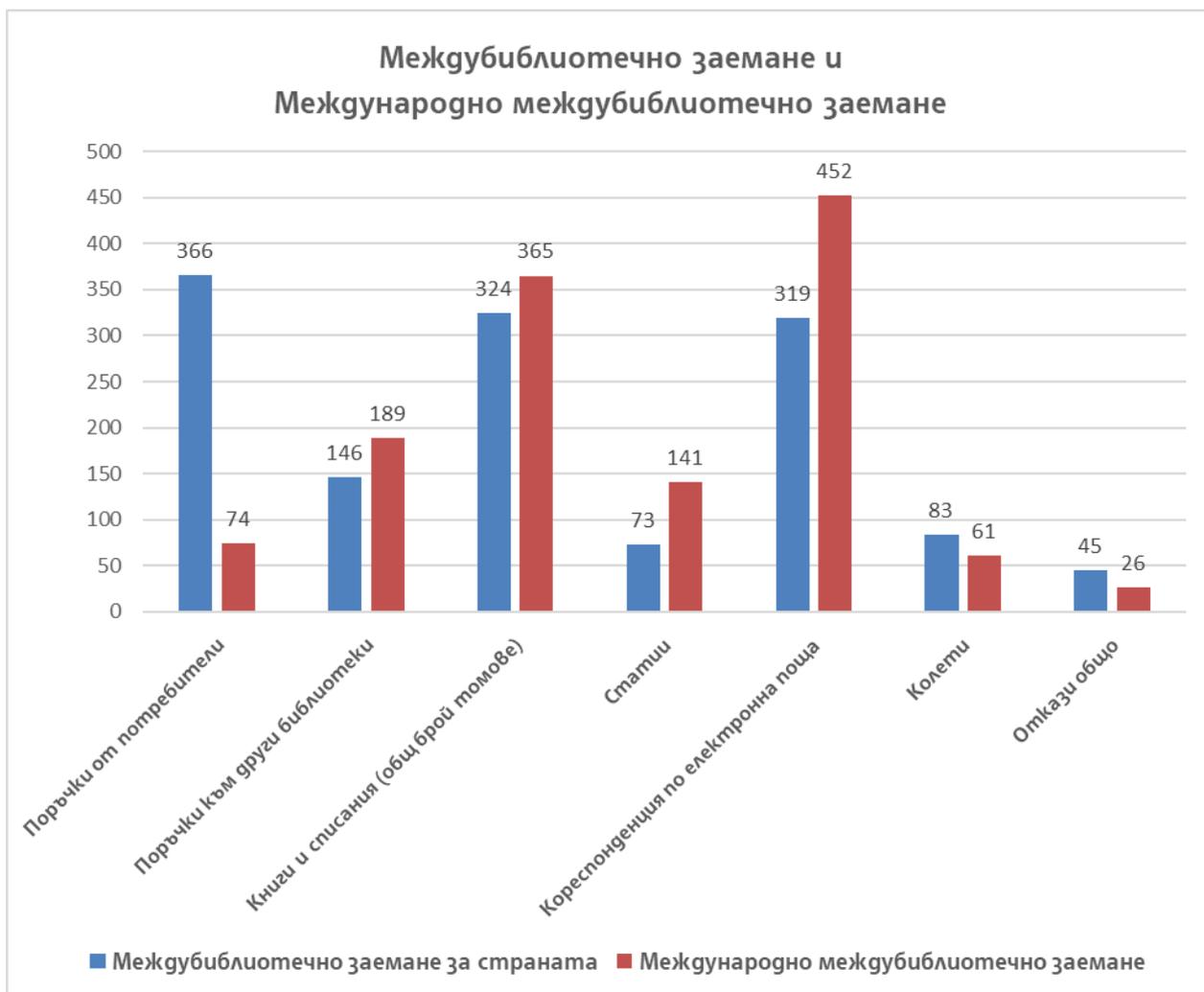
3.5.4. Междубиблиотечно заемане и международно междубиблиотечно заемане

Специализираната библиотечна услуга „Междубиблиотечно заемане“ е основен принцип на библиотечно-информационното обслужване и ключова услуга за потребителите, която улеснява универсалния достъп до публикации. Чрез тази услуга Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ осигурява достъп на своите потребители както до собствените си библиотечни колекции и бази данни, така и до колекциите и базите данни на други библиотеки в страната и чужбина.

През 2025 г. се отчита незначителен спад в заявките от български и чуждестранни библиотеки. Отказите при изпълнението на заявките към Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ са обусловени основно от факта, че търсените документи са издания от XIX век, архивни материали или временно недостъпни поради включването им в процес на химическа реставрация.

Табл. 12. Междубиблиотечно заемане през 2025 г.

Дейност	Междубиблиотечно заемане за страната	Международно междубиблиотечно заемане
Поръчки от потребители	366	74
Поръчки към други библиотеки	146	189
Книги и списания (общ брой томове)	324	365
Статии	73	141
Кореспонденция по електронна поща	319	452
Колети	83	61
Откази общо	45	26

3.6. Репродуциране на библиотечни документи

3.6.1. Черно-бели и цветни копия

Изработените копия общо черно-бели и цветни 250 209 броя са разпределени в Табл. 13.

Табл. 13. Изработени копия, разпределени по потребители

Вид потребители	Черно-бели	Цветни	Общо
Читатели	234 029	1220	235 249
Служебни/Дирекция	9673	857	10 530
За фонда	4429	1	4430
Общо	248 131	2078	250 209

3.6.2. Дигитални услуги

Общият брой на дигиталните услуги е 32 514 файла, които са разпределени в Табл. 14.

Табл. 14. Дигитални услуги, разпределени по потребители

Вид потребители	Дигитално заснемане	Сканиране	Общо
Читатели	9662	14354	24016
Служебни	33	132	165
Дирекция	1291	6415	7706
За фонда	43	584	627
Общо	11029	21485	32514

3.6.3. Подвързване със спирала

Общо 778 подвързани:

- за читатели – 742 броя;
- за служебни цели – 36 броя.

3.7. Поддържане на информационни технологии и мрежи

През изтеклата 2025 г. усилията на сътрудниците от отдел „Информационни технологии. COBISS център“ бяха насочени към подобряване качеството на прилагане на информационните технологии в различните дейности на Националната библиотека, както и на състоянието на компютърната техника и локалната мрежа за по-добро обслужване на потребителите и оптимизиране на работата на служителите на НБКМ. Общото състояние на компютърните ресурси на Библиотеката през 2025 г. е значително подобро в сравнение с предходната година.

За осигуряване на информационното обезпечение дейностите в Библиотеката бяха закупени:

- » 6 бр. управляеми комутатори (switch);
- » 3 бр. непрекъсваеми токозахранващи устройства (UPS);
- » 6 бр. батерии за UPS;
- » лицензи за Withsecure Client/Server Security;
- » SSL сертификат за домейна и поддомейните на НБКМ;
- » софтуерни лицензи за Adobe CC;
- » подновени услугите от Esri Bulgaria за интерактивната карта „Книжовно-документално наследство, свързано с Христо Ботев“.

С проведена обществена поръчка бяха закупени:

- » 75 бр. съвременни компютри;
- » 2 бр. мултифункционални лазерни устройства;
- » 60 бр. SSD дискове;
- » 20 бр. клавиатури;
- » 20 бр. мишки.

По проект „Устойчиво развитие на Център за върхови постижения „Наследство БГ“ с проведена обществена поръчка бяха закупени:

- » 10 бр. софтуерни пакети за сканиране и обработка на изображения;
- » 1 бр. сървърна операционна система;
- » 25 бр. софтуер за работа с PDF документи;
- » 1 бр. планетарен скенер A2;
- » 1 бр. управляем L3 суич;
- » 1 бр. специализирана камера за видео конференции;
- » 1 бр. мрежови сторидж (NAS);
- » 8 бр. enterprise клас твърди дискове;
- » 2 бр. съвременни компютри;
- » 2 бр. 27“ монитори.

През отчетната 2025 г. отдел „Информационни технологии. COBISS център“ активно съдейства с презентационна техника и озвучаване, изготвяне на презентации, обработка на видео на всички събития на територията на Библиотеката. Бяха подменени остарели монитори и инсталирани нови компютри. Своевременно бяха решавани проблеми с работата на системата COBISS.

3.7.1. Сайт на Националната библиотека

На страницата на НБКМ през изминалия период бяха отразени:

- » съобщения – 29.
- » новини – 75.
- » събития – 56.

- » рубрика „Клуб Писмена“ – 11.
- » рубрика „Интервюта за Клуб „Писмена“ – 3.
- » рубрика „Виртуални изложби“ – 7.
- » рубрика „Златен извор“ – 5.

На сайта на Библиотеката бяха качени:

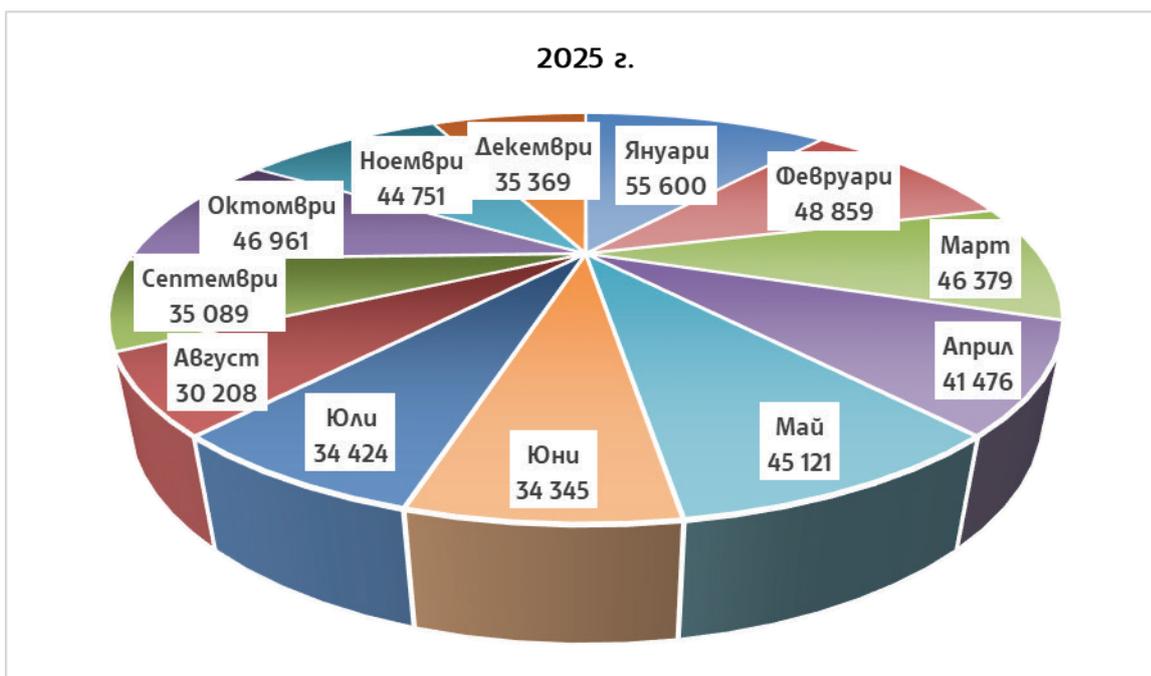
- » броеве на списание „Библиотека“ – 7 книжки;
- » книжки на Националната библиография „Серия 1“ – 39 книжки;
- » книжки на Националната библиография „Серия 2“ – 6 книжки;
- » книжки на Националната библиография „Серия 3“ – 1 книжка;
- » книжки на Националната библиография „Серия 4“ – 1 книжка;
- » книжки на Националната библиография „Серия 5“ – 36 книжки.

Общият брой на качените документи на сайта е 235.

3.7.2. Статистика за посещенията на сайта

Табл. 15. Общ брой посещения на сайта (498 582 посетители)

Януари	55 600
Февруари	48 859
Март	46 379
Април	41 476
Май	45 121
Юни	34 345
Юли	34 424
Август	30 208
Септември	35 089
Октомври	46 961
Ноември	44 751
Декември	35 369

3.7.3. Фейсбук и социални мрежи

Общият брой харесвания на страницата във Facebook е 6137.

Послегователите на YouTube канала на Националната библиотека са 280.

3.7.4. Сайт www.cceol.com

Разделени на статии, описани и качени броеве на списание „Библиотека“ – 7.

3.7.5. COBISS център

През 2025 г. бяха проведени следните квалификационни курсове за служителите на библиотеките в системата COBISS.BG:

Табл. 16. Квалификационни курсове за служители

№	Вид курс	Брой участници/ НБКМ/	Брой участници/ НАЦИД /	Общо
1.	Каталогизиране в системата COBISS – основен курс 5 дни– 07.04. – 11.04.2025 г.	6	1	7
2.	Фонд в системата COBISS– монографии– 2 дни– 10.11. – 11.11.2025 г.	4	3	7
3.	Фонд в системата COBISS – периодични издания 2 дни– 13.11. – 14.11.2025 г.	4	3	7

Проведени бяха два изпита за придобиване на лиценз за споделена каталогизация в системата COBISS. Общо издържали изпитите – 10.

Беше внедрена новата версия на електронния каталог COBISS+ – COBISS Plus, който ще замени изцяло старата версия през месец юни 2026 г. Във връзка с това бяха тествани всички функции на новото приложение като откриваните грешки и проблеми бяха систематизирани и обобщавани в писма до сътрудниците от IZUM. През 2025 г. беше внедрено и новото приложение COBISS Edu, което замени Портал Обучение.

Оказвана беше методична помощ и съдействие във връзка с адаптирането на служителите на НБКМ и потребителите на COBISS към работата им с новата версия на COBISS Plus.

- » преведени документи, свързани с работата на системата COBISS;
- » превод на ключовете (стрингове) в M-text;
- » превод на работната среда COBISS – 317 единици;
- » превод на интерфейса на COBISS+ и новата версия COBISS Plus – 1144 единици;
- » превод на приложение dCOBISS – 470 единици;
- » превод на приложение COBISS Edu – 182 единици;
- » превод на други документи – 45 с.;
- » преведена беше инструкция за приложение COBISS Lib – 16 с.

На 5 юни Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ съвместно с Института за информационни технологии IZUM, Марибор, Словения, проведе семинар „COBISS дни в България“. В дискусиите участваха десет университетски библиотеки, четири регионални от Сливен, Пазарджик, Благоевград и Ловеч, библиотеките на БАН и СУ, НАЦИД и читалищни библиотеки от страната. Събитието беше проведено с цел популяризиране на системата COBISS в България, като на него присъстваха двама колеги от IZUM и директорът Алеш Бошняк.

Поради необходимост от допълнителни лицензирани преподаватели за провеждане на обучителните курсове за системата COBISS, по предложение на IZUM и с одобрението на Ръководството на Националната библиотека, беше проведено обучение на следните колеги:

- Десислава Милева от направление „Национална библиографска агенция“;
- Деница Спасова от направление „Национална библиографска агенция“;
- Вяра Митева от направление „Обслужване на потребители“.

Обученията се проведоха текущо от настоящите лектори (Анелия Иванова, Даниела Василева, Десислава Стоянова). Изпитите за курсове „Каталогизиране в системата COBISS – основен и разширен курс“ се извършиха онлайн от експерти на IZUM. За курсове „Фонд в системата COBISS – монографии и периодични издания“ изпитите бяха проведени от досегашните ни лектори за съответните курсове.

В резултат на това, права и сертификат за лицензиран преподавател за курсове на COBISS получиха:

- Десислава Милева – Каталогизиране в системата COBISS – основен курс;
- Вяра Митева – Фонд в системата COBISS – монографии, Фонд в системата COBISS – периодични издания.

Всички останали изпити и обучения на служителите за придобиване на лиценз за преподавател са планирани за 2026 г.

Подготвени бяха 5 публикации за Facebook страницата на COBISS.Net.

Бяха прегледани и редактирани ръководства, свързани с работата на системата COBISS.

Оказвани бяха текущи консултации, методична помощ и съдействие на потребителите на COBISS.

Документираните потребителски запитвания за оказване на помощ и съдействие относно ползване на електронен каталог COBISS+ са 46.

Общият брой на търсенията в потребителския интерфейс COBISS+ и новата версия COBISS Plus за 2025 г. е 167 387, а на показаните записи – 459 968.

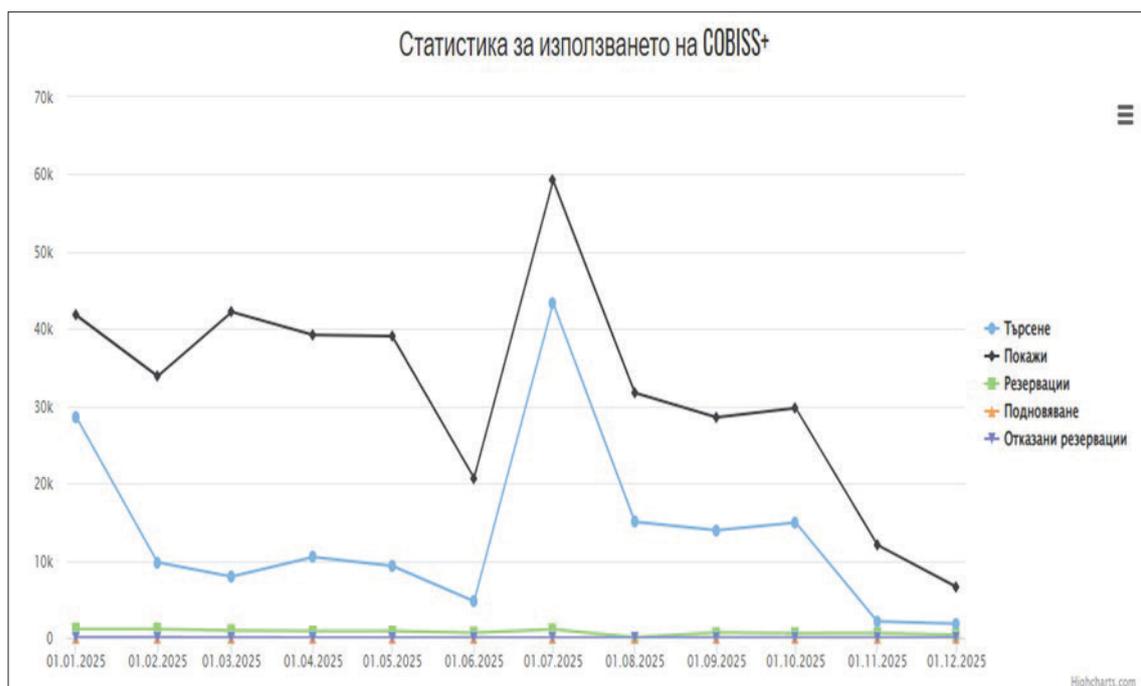
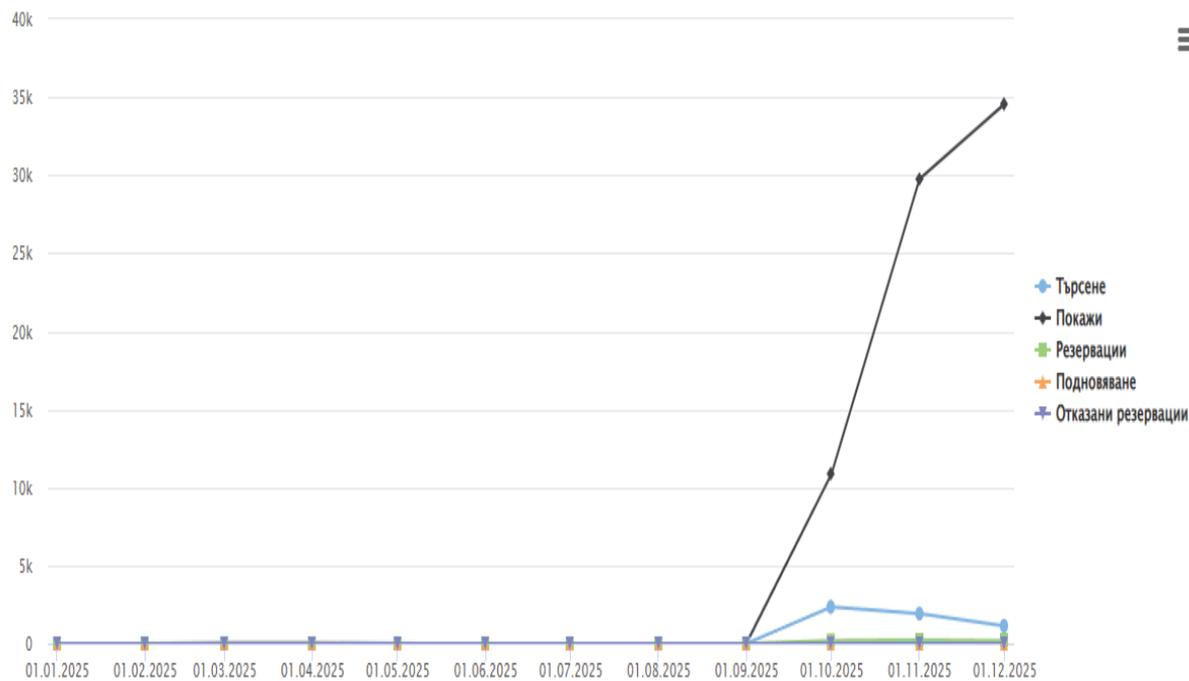

Табл. 17. Търсения В потребителския интерфейс COBISS+ за 2025 г.

Период от време	Търсене	Покази	Резервации	Подновяване	Отказани резервации
01.01.2025 - 31.01.2025	28635	41786	1139	0	68
01.02.2025 - 28.02.2025	9747	33866	1136	0	64
01.03.2025 - 31.03.2025	7951	42169	955	0	57
01.04.2025 - 30.04.2025	10444	39207	891	0	24
01.05.2025 - 31.05.2025	9311	39074	883	0	25
01.06.2025 - 30.06.2025	4745	20713	660	0	14
01.07.2025 - 31.07.2025	43334	59223	1106	0	27
01.08.2025 - 31.08.2025	15018	31739	76	0	8
01.09.2025 - 30.09.2025	13955	28538	689	0	25
01.10.2025 - 31.10.2025	14916	29765	596	0	26
01.11.2025 - 30.11.2025	2116	12029	629	0	19
01.12.2025 - 31.12.2025	1814	6598	400	0	12
Общо показани	161986	384707	9160	0	369
Обща сума	161986	384707	9160	0	369

Показва се 1 до 12 от 12

Статистика за използването на COBISS Plus

Highcharts.com

Табл. 18. Търсения в COBISS Plus за 2025 г.

Период от време	Търсене	Покази	Резервации	Подновяване	Отказани резервации
01.01.2025 - 31.01.2025	0	0	0	0	0
01.02.2025 - 28.02.2025	0	0	0	0	0
01.03.2025 - 31.03.2025	5	25	0	0	0
01.04.2025 - 30.04.2025	6	24	0	0	0
01.05.2025 - 31.05.2025	9	6	0	0	0
01.06.2025 - 30.06.2025	0	2	0	0	0
01.07.2025 - 31.07.2025	0	7	0	0	0
01.08.2025 - 31.08.2025	0	0	0	0	0
01.09.2025 - 30.09.2025	0	0	0	0	0
01.10.2025 - 31.10.2025	2344	10871	186	0	8
01.11.2025 - 30.11.2025	1913	29750	223	0	25
01.12.2025 - 31.12.2025	1124	34576	174	0	12
Общо показани	5401	75261	583	0	45
Обща сума	5401	75261	583	0	45

Броят на търсенията в мобилното приложение на COBISS+– mCOBISS за 2025 г. е 254, а на показаните записи – 225.

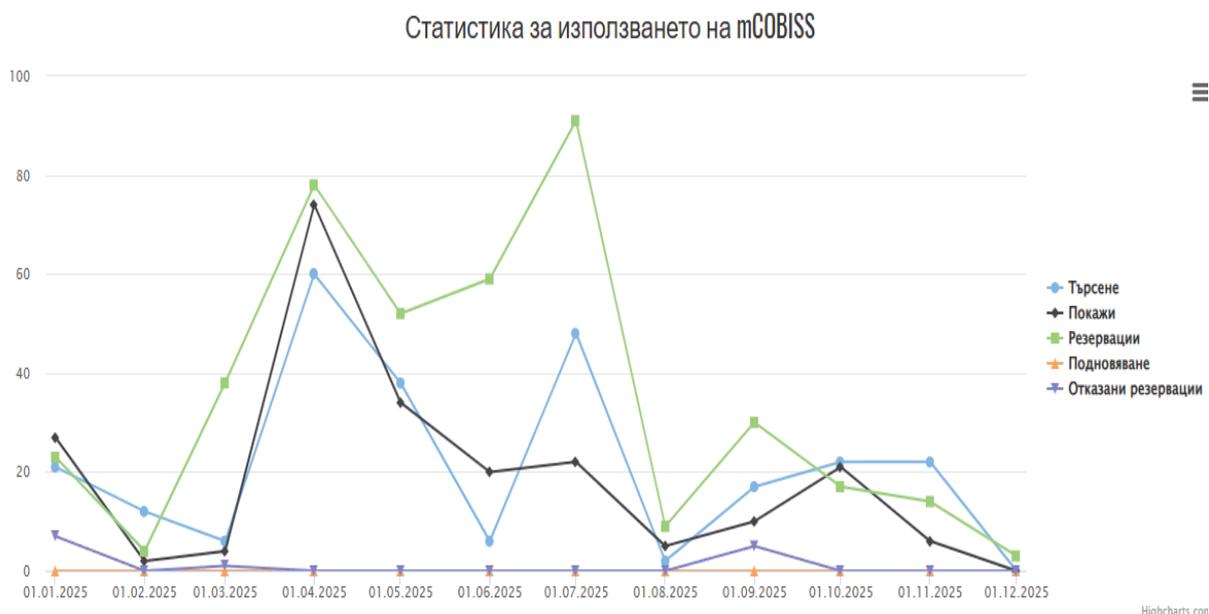

Табл. 19. Търсения в мобилното приложение на COBISS+

Период от време	Търсене	Покази	Резервации	Подновяване	Отказани резервации
01.01.2025 - 31.01.2025	21	27	23	0	7
01.02.2025 - 28.02.2025	12	2	4	0	0
01.03.2025 - 31.03.2025	6	4	38	0	1
01.04.2025 - 30.04.2025	60	74	78	0	0
01.05.2025 - 31.05.2025	38	34	52	0	0
01.06.2025 - 30.06.2025	6	20	59	0	0
01.07.2025 - 31.07.2025	48	22	91	0	0
01.08.2025 - 31.08.2025	2	5	9	0	0
01.09.2025 - 30.09.2025	17	10	30	0	5
01.10.2025 - 31.10.2025	22	21	17	0	0
01.11.2025 - 30.11.2025	22	6	14	0	0
01.12.2025 - 31.12.2025	0	0	3	0	0
Общо показани	254	225	418	0	13
Обща сума	254	225	418	0	13

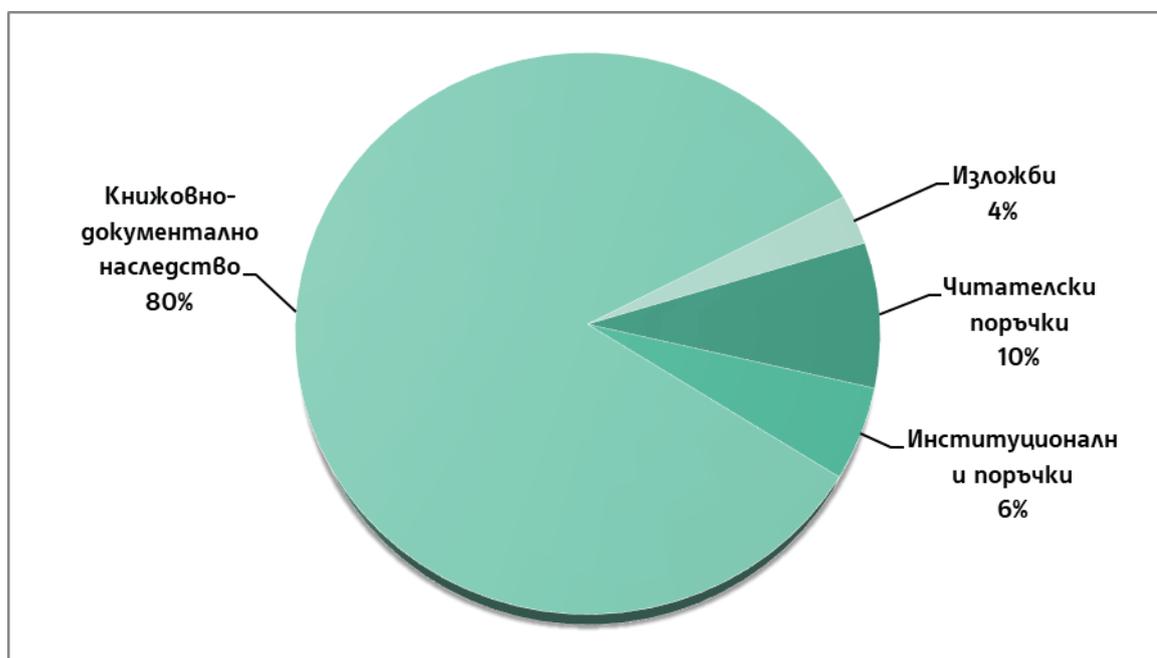
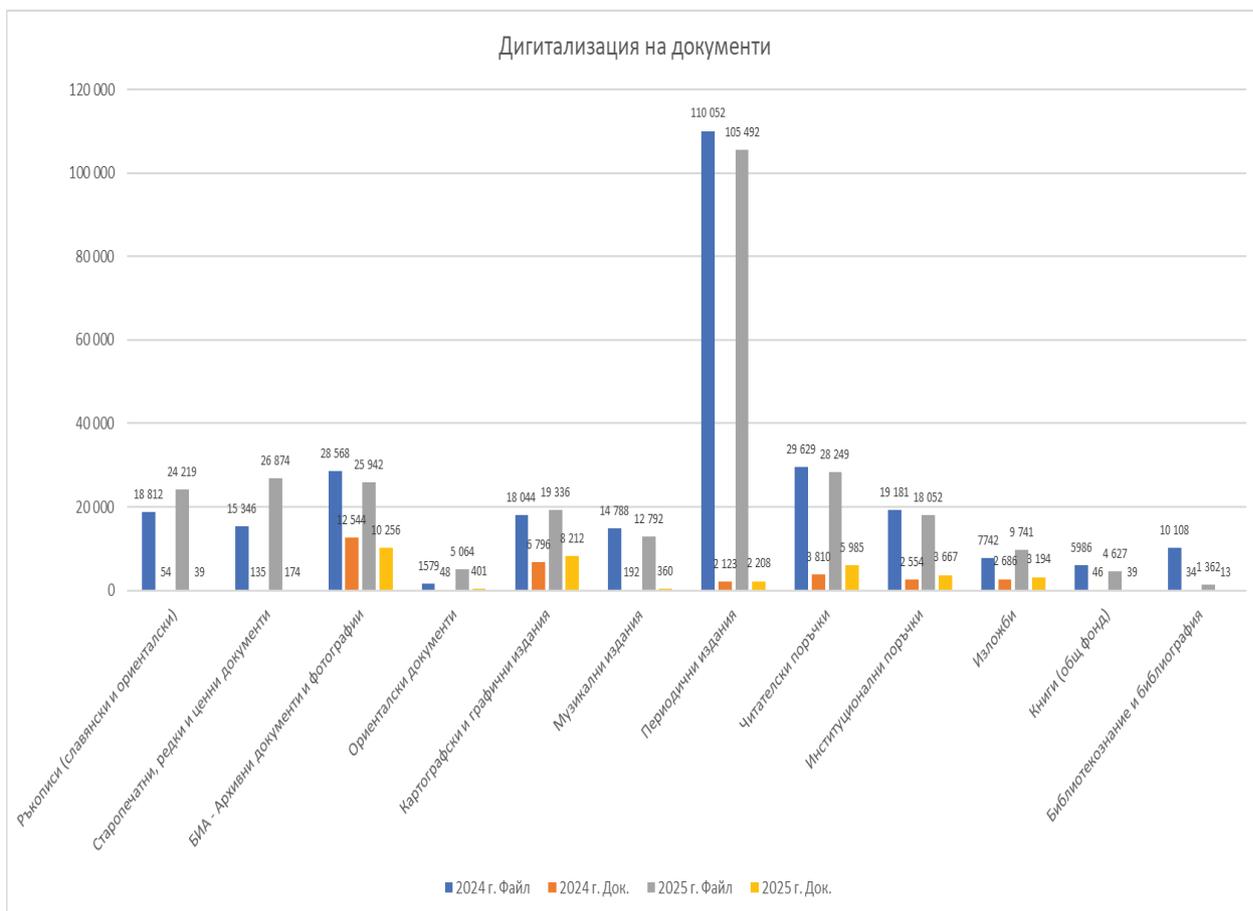
4. ОПАЗВАНЕ НА РЪКОПИСНО-ДОКУМЕНТАЛНО НАСЛЕДСТВО

4.1. Дигитализация на документи

Един от основните приоритети и през 2025 г. за Библиотеката като институция, ангажирана със съхранението, опазването и осигуряването на лесен достъп до българското културно-историческо наследство, остава дигитализацията на библиотечните колекции. През отчетната година продължи добавянето на съдържание в дигиталните колекции на Библиотеката на различни по вид документи, към които продължава да се увеличава интереса на изследователи и други потребители от целия свят. Част от дигитализираните файлове са с въведени метаданни и съответно визуализирани и достъпни за потребителите в каталога на Дигиталната библиотека през интернет страницата на Националната библиотека. Обемът на дигитализираните през 2025 г. документи / файлове от фонда на Националната библиотека е 34 548/ 281 750 – в сравнение с 31 022/ 279 835 от предходната 2024 г.

Табл. 20. Дигитализирани документи от фонда на Националната библиотека през 2025 г.

Видове документи	2024 г.		2025 г.	
	Файл	Док.	Файл	Док.
Ръкописи (славянски и ориенталски)	18 812	54	24 219	39
Старопечатни, редки и ценни документи	15 346	135	26 874	174
БИА – Архивни документи и фотографии	28 568	12 544	25 942	10 256
Ориенталски документи	1579	48	5064	401
Картографски и графични издания	18 044	6796	19 336	8212
Музикални издания	14 788	192	12 792	360
Периодични издания	110 052	2123	105 492	2208
Читателски поръчки	29 629	3810	28 249	5985
Институционални поръчки	19 181	2554	18 052	3667
Изложби	7742	2686	9741	3194
Книги (общ фонд)	5986	46	4627	39
Библиотекознание и библиография	10 108	34	1362	13
ОБШО	279 835	31 022	281 750	34 548

През 2025 г. в колекциите на Дигиталната библиотека са добавени:

- 5669 документи (сигнатури-заглавия);
- 6550 записа в софтуера (Дигитални колекции) за организация на дигиталното съдържание;
- 170 157 файла.

Табл. 21. Колекции в Дигитална библиотека 2024 – 2025 г.

Дигитална библиотека	2024 г.	2025 г.
Документи	4469	5669
Записа в ДК	4869	6550
Файла	138 981	170 157

Общо достъпни в Дигиталната библиотека към месец януари 2026 г. са 1 126 245 файла, разпределени в 35 048 записа, организирани в 15 колекции в софтуера за организация на дигиталното съдържание.

4.2. Консервация и реставрация на архивни и дргуи видове документи

Отдел „Реставрационен център“ е структурно звено към направление „Опазване на ръкописно-документалното наследство“ на НБКМ. През него са преминали едни от най-ценните и емблематични паметници на българската култура. Тези ценни паметници включват карти, графики и рисунки, ръкописи, старопечатни книги, фотографии, ориенталски архивни документи, албуми, документи на пергаментова основа и много дргуи. Отделът отговаря за опазването и експонирането на обектите в колекциите. През годините структурното звено на Библиотеката се е превърнало в най-голямата реставрационна лаборатория в България за обекти върху хартиена основа, като през цялото време се е утвърждавало като основен методичен, консултантски и научен център.

В отдел „Реставрационен център“ постъпват материали за консервация и реставрация основно от направленията „Опазване на ръкописно-документално наследство“ и „Обслужване на потребители“. За всяка библиотечна единица и/или външен обект, в зависимост от причината за постъпването ѝ в отдела, се изготвя документация – консервационно-реставрационен протокол (при необходимост от реставрационна намеса) или консервационно-реставрационна експерта оценка (при необходимост от оценяване на състоянието).

През 2025 г. в отдела са реставрирани 1951 библиотечни единици и външни обекта, отговарящи на 20 085 листа. Изготвени общо 106 консервационно-реставрационни протокола, от които 83 за библиотечни единици, собственост на Националната библиотека и 23 за външни обекти. Изготвените експертизи за състоянието са общо 11, от които 9 за библиотечни единици и 2 за външни обекти.

Продължи да се извършва планираната гезинсекцията и гератизация на сградата на Библиотеката.

Отделът традиционно участва в организирането, подготовката и изпълнението на изложби от културния календар на библиотеката, свързани с популяризаторска дейност на писмени културни ценности, като участваха в предварителния подбор на експонати с оглед на тяхното състояние, даваха препоръки за композицията на обектите и осъществяваха експонирането на оригиналите. Общият брой изложби, в които служители от отдела са взели участие, са 27.

Отдел „Реставрационен център“ има за задача да предоставя текущо консултантска и експертна помощ на библиотеки, институции и граждани, свързана с опазването и съхранението на различни видове документи и архивни материали. През изтеклата година ръководителят на отдела, както служители от него, участваха в срещи и обменаха опит с колегите си от Сръбската и Румънската национална библиотека, изнесоха лекции и беседи пред гости на институцията, студенти и ученици.

През изминалата 2025 г. са извършени следните (виж табл.) дейности във връзка с консервация и реставрация на архивни и дргуи видове документи.

Табл. 22. Дейности по консервация и реставрация (2023 – 2025)

Вид дейност	2023 г.	2024 г.	2025 г.
Рестаурирани обекти	1595 библиотечни единици и външни обекта	1624 библиотечни единици и външни обекта	1951 библиотечни единици и външни обекта
Брой листа	18 892 листа	19 628 листа	20 085 листа
Подвързци	238 бр. подвързци	318 бр. подвързци	375 бр. подвързци
Обезпрашени	489 548 тома	535 254 тома	675 968 тома

4.2.1. Профилактика и лечение на книжното богатство по системата „Аноксия“

За опазване на ценните книжни ресурси и профилактиката им в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ функционира системата „Аноксия“. Системата за „лечение“ на книги „Аноксия“, инсталирана в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ през 2016 г., е базирана на премахването на кислорода до нива под 0,5% и въвеждане на инертен газ (в случая азот), като в същото време се контролират нивата на температурата и относителната влажност, които се поддържат в определени параметри за ефективност на системата. Смъртността на вредителите е 100%, независимо от техния стадий на развитие, а хартията остава непокътната.

През 2025 г. през системата беше обработен част от основния фонд, съхраняван в сградата на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, която включва колекциите на отдел „Читални и книгохранение“. Общият брой обработени библиотечни единици е 675 968 тома, в сравнение с изминалата 2024 г. – 535 254 тома, което е 26,29% ръст.

5. ДЕЙНОСТИ С НАЦИОНАЛНА ОТГОВОРНОСТ

5.1. Контрол по Закона за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги

През 2025 г. е извършена проверка на 3810 издателства. Изготвени са 868 писма-рекламации и са съставени списъци с липсващи издания – 13 280 заглавия. Изпратени са 890 уведомителни писма, покани за подписване на акт и други форми на кореспонденция и комуникация с издателства.

На издателите, които не изпълняват разпоредбите на Закона, са съставени 11 административни констативни акта АУАН (Акт за установяване на административно нарушение).

В резултат на извършения контрол по изпълнението на Закона за задължителното депозирание са набавени: 12 232 заглавия, от които 11 210 (вкл. 1406 електронни ресурси с отдалечен достъп) монографични издания и 1022 периодични издания (вкл. 191 електронни ресурси с отдалечен достъп).

За сравнение: през 2024 г. са набавени 10 150 заглавия, от които 6820 (вкл. 1008 електронни ресурси с отдалечен достъп) монографични издания и 3330 периодични издания (вкл. 43 електронни ресурси с отдалечен достъп).

5.2. Осигуряване на задължителни екземпляри за депозитните библиотеки

През 2025 г. по силата на Закона за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги са приети, обработени и разпределени 156 325 библиотечни документа. Във фонда на НБКМ са постъпили 45 160 б.е., а в депозитните библиотеки в страната са изпратени 111 165 б.е.

За сравнение: през 2024 г. са приети, обработени и разпределени 162 087 библиотечни документа. Във фонда на НБКМ са постъпили 45 235 б.е., а в депозитните библиотеки набавени са изпратени 116 852.

Забележка: През 2025 г. депозитните постъпления намаляват общо с 3,51%. (за 2025 г. са постъпили – 156 325 б.е., а през 2024 г. са постъпили – 162 087 б.е.). Наблюдава се процес на забавяне на отпечатването на изданията и намаляване на тиражите на издателската продукция. Намаляването на обема на постъпилите по депозит издания, е в резултат и на регистрацията на електронни ресурси с отдалечен достъп, които се депозират в 1 екземпляр само за Архив на българските печатни и други видове документи.

Табл. 23. Депозитни екземпляри, разпределени за библиотеките в страната. Депозитни списъци No 1-51/2025 г.

Местонахождение	Библиотеки	Монографични издания (бр. ег.)	Продължаващи издания (бр. ег.)
Благоевград	Регионална библиотека „Димитър Талев“	2575	5485
Бургас	Регионална библиотека „Пею Крачолов Яворов“	2722	5658
Варна	Регионална библиотека „Пенчо Славейков“	4756	5725
Велико Търново	Регионална библиотека „Петко Рачев Славейков“	2815	10 111
Пловдив	Народна библиотека „Иван Вазов“	8497	11 762
Русе	Регионална библиотека „Любен Каравелов“	4562	6099
София	Централна библиотека на БАН	1509	4528
София	Университетска библиотека на Софийския университет „Св. Климент Охридски“	3409	1823
София	Столична библиотека	3521	5664
Шумен	Регионална библиотека „Стилиян Чилинзоров“	2781	5716
Сливен	Регионална библиотека „Сава Доброплодни“	1126	5508
ЦМБ, АГР. УНИВ, ТРАКИЙСКИ УНИВ., УАСГ	-	129	310
Разпределени регионални вестници по краеведски принцип	-	-	4374
Частичен депозит	ЦМБ, АГР. УНИВ., ТРАКИЙСКИ УНИВ., УАСГ, РБ „Сава Доброплодни“	19 530	

Разпределен частичен депозит от УБ и БАН, за Регион. библиотеките – Сливен, ЦМБ, Библиотеката на УАСГ, Аграрен университет – Пловдив и Тракийски университет – Ст. Загора – 19 530 бр.

5.3. Съставяне, обнародване и разпространение на национална библиография

През 2025 г. са съставени 67 книжки на Текущата национална библиография. Подготвени, редактирани и качени на сайта на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ са 60 книжки.

Серия 1. Български книгопис, седмично издание – съставени са 48 книжки (1 кн. за 2022 г., 35–51 кн. за 2024 г., 1–30 кн. за 2025 г.).

Серия 2. Български дисертации, годишно издание – съставен е 1 годишен указател на дисертациите за 2024 г.

Серия 4. Български продължаващи издания, годишно издание – съставен, редактиран и качен на сайта на НБКМ е 1 годишен указател за 2021 г.

Серия 5. Летопис на статиите от българските списания и вестници, месечно издание – 42 книжки (7–12 кн. за 2015 г., 1–12 кн. за 2016 г., 1–12 кн. за 2017 г., 1–12 кн. за 2018 г.). Книжките са редактирани и качени на сайта на НБКМ.

За сравнение: През 2024 г. са съставени 57 книжки на Текущата национална библиография. Подготвени, редактирани и качени на сайта на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ са 55 книжки. Подготвени са 2 указателя, които са в процес на редактиране. Книжка 48/2022 г. е изпратена за качване на сайта.

5.4. Поддържане на каталогизация в публикациите (CIP)

През 2025 г. продължи съставянето на каталогизация в публикацията (CIP). По заявки на автори и издатели са изработени и изпратени 10 библиографски описания.

За сравнение: През 2024 г. по заявки на автори и издатели са изработени и изпратени 9 CIP описания.

5.5. Присъждане на международни идентификационни номера

В Националната агенция за ISBN наред с присъждането на международни идентификационни номера на книгите се поддържа и Национален регистър на издаваните книги в България. През 2024 г. са въведени 14 198 нови записа, от които 13 381 записа в модул „Издания“, 517 записа в модул „Издатели“ и 300 записа с общ код (еднократно присъден ISBN).

Редактирани са 2937 записа, от които 2835 записа в модул „Издания“ и 201 записа в модул „Издатели“.

За сравнение: През 2024 г. са въведени 14 174 нови записа, от които 13 572 записа в модул „Издания“, 363 записа в модул „Издатели“ и 239 записа с общ код (еднократно присъден ISBN).

Редактирани са 2948 записа, от които 2835 записа в модул „Издания“ и 113 записа в модул „Издатели“.

Табл. 24. Присъждане на международни идентификационни номера по вид документи (2024 – 2025)

Вид документи	2024 г. / бр. з.	2025 г. / бр. з.
Книги	10 253	10 379
Графични издания	102	123
Картографски издания	16	24
Електронни издания	3 201	2 855
ОБЩО	13 572	13 381

Табл. 25. Присъждане на международни идентификационни номера по език и предназначение (2024 – 2025)

По език и предназначение	2024 г.	2025 г.
Български книги	8100	8729
Преводни книги	4049	3603
Учебници	1423	1049
ОБЩО	13 572	13 381

Табл. 26. Издателства и редакции (2024 – 2025)

Издателства	2024 г.	2025 г.
Нови издателства	363	517
Издателства с нов код	106	138
Издателства с променени данни (име или адрес)	113	201
Спреди да издават	2	4
Редакция на адреси за изпращане в Global Register of Publishers	968	1 180

В Международната база данни Global Register of Publishers (Лондон) през 2025 г. е изпратена информация за 1180 записа за нови и актуализирани адреси на издателства и редакции.

За сравнение: През 2024 г. е изпратена информация за 968 записа за нови и актуализирани адреси на издателства и редакции.

5.5.1. Национална агенция за международен стандартен номер на нотни издания (ISMN: International Standard Music Number)

През отчетната 2025 г. са присъдени 73 номера и са създадени 7 записа на нови издателства. Актуализирани са данните за издателства и издания – 10 редакции. Изпратена е информация в Международната агенция за ISMN (Берлин) за новите и актуализирани адреси на издателства – 13 записа.

За сравнение: През 2024 г. са присъдени 68 номера и са създадени 8 записа на нови издателства. Актуализирани са данните за издателства и издания – 13 редакции. Изпратена е информация в Международната агенция за ISMN (Берлин) за новите и актуализирани адреси на издателства – 16 записа.

5.5.2. Национална агенция за международен стандартен номер на продължаващи издания (ISSN: International Standard Serial Number)

През 2025 г. в локалната база данни CART са въведени 151 нови записа, 26 служебни номера и са актуализирани 26 записа.

За сравнение: През 2024 г. са въведени 134 нови записа, 33 служебни номера и са актуализирани 17 записа.

В международната база данни за ISSN Virtua през 2024 г. са въведени 153 нови заглавия на продължаващи издания. Актуализирани са промени в данните на 256 записа.

За сравнение: През 2024 г. са въведени 135 нови заглавия и са актуализирани 154 записа с данни за промени в издателства, заглавия или спрели заглавия.

5.5.3. Национална агенция за международен стандартен идентификатор на публичната самоличност на създателите на произведения (ISIL: International Standard Name Identifier)

Регистър ISIL

- 1 редактиран запис

5.6. Поддържане на Архив на българските печатни и други видове документи

Общо постъпилите документи в Архива на българските печатни и други видове документи през 2025 г. са 17 226 заглавия в 25 455 регистрационни единици, от които монографични издания – 8488 загл., продължаващи издания – 4033 заглавия / 12 262 регистрационни единици и дисертации – 941 заглавия. От тях 94 заглавия са депозирани в 1 екземпляр.

За сравнение: Общо постъпилите документи в Архива на българските печатни и други видове документи през 2024 г. са 18 630 заглавия в 26 977 регистрационни единици, от които монографични издания – 13 217 заглавия, продължаващи издания – 4014 заглавия / 12 363

регистрационни единици и дисертации – 914 заглавия, от тях 94 заглавия са депозираны в 1 екземпляр.

5.6.1. Монографични издания

През 2025 г. в Архива на българските печатни и груги видове документи са постъпили монографични издания от 47 депозитни списъка (г.с. 34 – 5 1 / 2024 г.; г.с. 1 – 45 / 2025 г.) общо 8960 заглавия, от които 1355 е.р. От тях в 1 екземпляр са 84 документа

За сравнение: През 2024 г. в Архива на българските печатни и груги видове документи са постъпили монографични издания от 56 депозитни списъка (г.с. 47-5 1 / 2023 г.; г.с. 1 – 30 / 2024 г.) общо 13 217 заглавия, от които 345 електронни ресурси за 2023 г.

Табл. 27. Постъпили документи в Архива по вид и брой екземпляри

Вид документ	2025 г.	
	Загл.	Ег.
Книзи	10 383	10 383
Графични, картографски и нотни издания	239	239
Дисертации, хабилитационни трудове	941	941
Електронни издания	1630	1630
Списания, бюлетини, сборници	1620	2831
Вестници	2413	9431
Издания на Брайл	-	-
Общо загл./рег.ег.	17226	25455
От тях електр. продълж. изд.	40	-
От тях нови заглавия	58	-
От тях книги в 1 екземпляр	96	-

За сравнение: През 2024 г. са постъпили в Архива 18 630 загл. / 26 977 рег. ег.

Табл. 28. Монографични издания, приети през 2024 – 2025 г.

Вид документ	За 2024 г.	За 2025 г.	Общо
	Деп. сп.	Деп. сп.	Загл./Том
	Загл./Том	Загл./Том	
Книзи	2964	7419	10383
Графични	40	149	189
Картографски	-	7	7
Нотни	13	30	43
Електронни ресурси	275	1355	1630
Изд. на Брайл	-	-	-
ОБШО	3292	8960	12252
В 1 екз.	12	84	96

5.6.2. Самостоятелни документи

През 2025 г. в Архива на българските печатни и груги видове документи са приети от 51 депозитни списъци, 941 т дисертационни и хабилитационни трудове, от които 2 на електронен носител.

За сравнение: През 2024 г. в Архива на българските печатни и груги видове документи са приети от 51 депозитни списъци, 914 т дисертационни и хабилитационни трудове.

5.6.3. Продължаващи издания

През 2025 г. в Архива са приети продължаващи издания по депозитен списък 51 / 2025 г. и депозитни списъци 1 – 50 / 2024 г. Общо са постъпили 4033 заглавия / 12 262 регистрационни

единици, от които списания 1606 заглавия / 2870 регистрационни единици, вестници 2410 заглавия / 9493 регистрационни единици, от тях електронни ресурси – 40 заглавия, нови заглавия – 53 бр.

За сравнение: През 2024 г. в Архива са приети продължаващи издания по депозитен списък 51 / 2023 г. и депозитни списъци 1 – 50 / 2024 г. Общо са постъпили 4016 заглавия / 12 363 регистрационни единици, от които списания 1606 заглавия / 2870 р.е., вестници 2410 заглавия / 9493 р.е., електронни ресурси – 27 заглавия и нови заглавия – 58 бр.

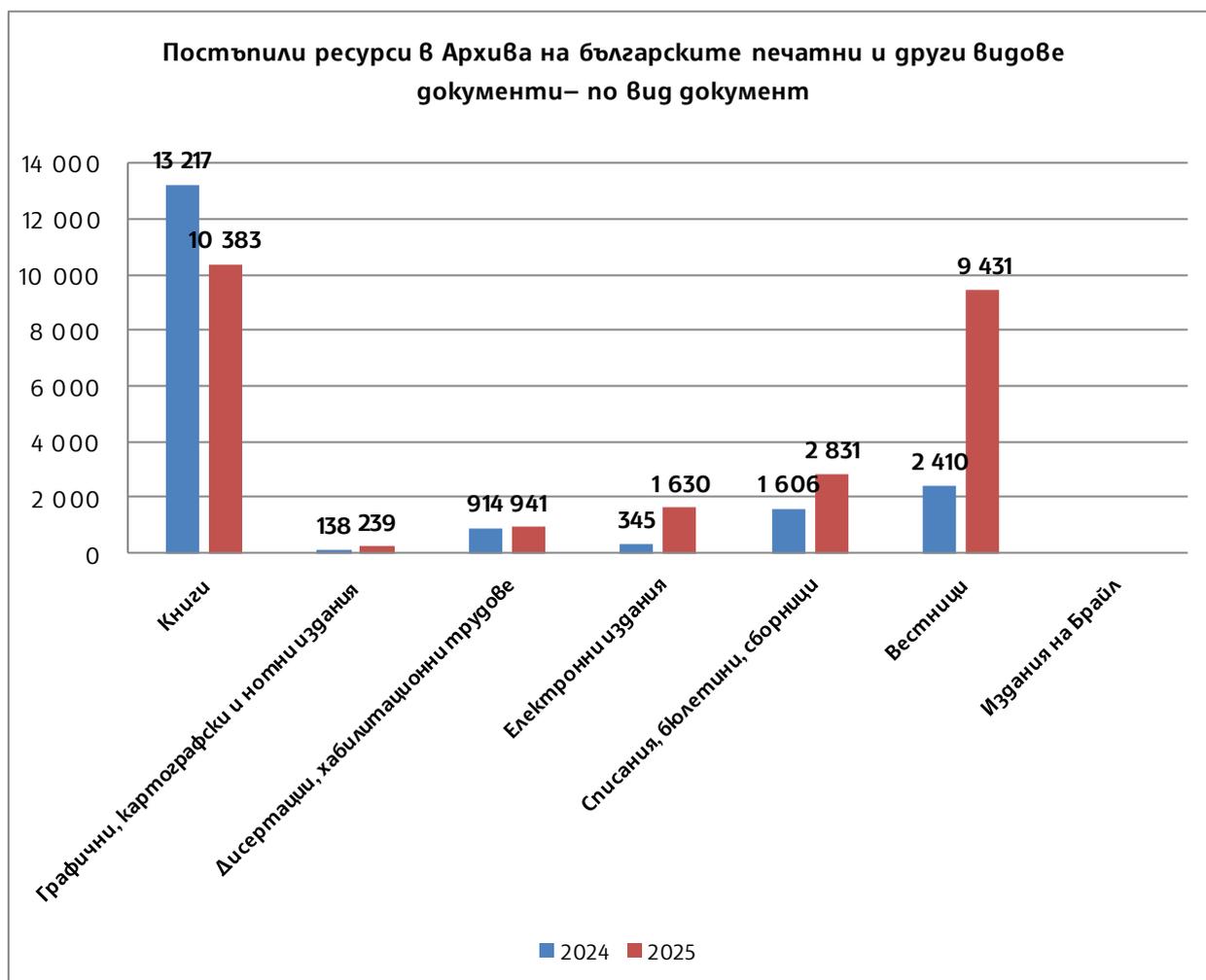
Табл. 29. Продължаващи издания

Вид документ	За 2024		За 2025	
	gen. cn. 51		gen.cn. 1-50	
	Загл.	Ег.	Загл.	Ег.
Вестници	61	167	2352	9264
Списания, периодични сборници, годишници, бюлетини и пр.	43	65	1577	2766
ОБЩО	104	232	3929	12 030
ОБЩО загл. / рег. ег.	4033 загл.		15959 рег. ег.	
Издания на Брайл	-	-	-	-
- от тях нови заглавия				
- от тях на електронен носител			40	

Табл. 30. Състав по вид документи и форми (2024 – 2025 г.)

Вид документ	2024 г.		2025 г.	
	Загл.	Ег.	Загл.	Ег.
Книзи	13 217	13 217	10 383	10 383
Графични, картографски и нотни издания	138	138	239	239
Дисертационни и хабилитационни трудове	914	914	941	941
Електронни издания	345	345	275	275
Списания, бюлетини, сборници	1606	2 870	1620	2831
Вестници	2410	9493	2413	9431
Издания на Брайл	-	-	-	-
ОБЩО	18 630	26 977	13 163	21 662
От тях електронни продълж. изд.	40	-	-	-
- от тях нови заглавия	58	-	-	-
- от тях книги в 1 екземпляр	96	-	-	-

За сравнение: През 2024 г. са постъпили в Архива 18 630 загл. / 26 977 р.е.

5.7. Поддържане на годишна национална статистика на монографични и продължаващи издания

Друга от задачите с национална отговорност, поета от Националната библиотека „Св. Кирил и Методий“, е предоставяне на годишна статистическа информация за всички видове документи, издадени на територията на страната.

През 2025 г. е изпратена информация до Националния статистически институт за книгоиздателската дейност през 2024 г.:

- » данни за 10 143 монографични издания;
- » данни за 946 заглавия на продължаващи издания.

За сравнение: През отчетната 2024 г. за Националния статистически институт е организирана, въведена, кодирана и предадена информацията за книгоиздателската дейност през 2023 г.: за 10 361 монографични издания; 920 заглавия на продължаващи издания.

Въведена е и статистическа информация за монографичните издания, получени по депозитни списъци (48 депозитни списъци) през 2025 г. според номенклатурите и изискванията на Националния статистически институт в 9239 библиографски записа. Тя ще бъде допълнена, обобщена и изпратена в НСИ през 2026 г.

За сравнение: през 2024 г. е въведена статистическа информация в 10 844 библиографски записа. Тя е допълнена, обобщена и изпратена в Националния статистически институт през 2025 г.

6. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

По силата на чл. 20 от Закона за обществените библиотеки (от 6 юли 2009 г., Обн. ДВ, бр. 42 от 5 юни 2009 г.) сътрудниците на НБКМ извършват научноизследователска дейност. Независимо от това задължение според разпоредбите на ЗРАСРБ научните изследвания се вписват в няколко направления, отразяващи специфичната проблематика, разработвана в Националната библиотека през нейната дългогодишна история: библиотечно-информационни науки, библиография, архивистика, археография, изворознание, книгознание, ориенталистика.

Експертната дейност на научните сътрудници се изразява в:

- участието им като специалисти в професионални съвещателни органи към Националната библиотека, междуведомствени комисии, специализирани научни съвети и научни комисии и международни професионални обединения;

- осъществяват преподавателска дейност в областта на библиотечно-информационните науки, библиографията, книгознанието, архивистиката, арабистиката, филологията и изкуствознанието към съответните катедри в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Нов български университет, Университета по библиотекознание и информационни технологии и Националната художествена академия и Университета за национално и световно стопанство;

- активно участват в научно-изследователски проекти и програми.

Към 31 декември 2025 г. научната общност на НБКМ включва: професор – 1, доцент – 4, гл. асистент – 3, асистент – 1, доктори – 23, докторанти – 5.

През годината са публикувани 4 монографии и самостоятелни издания, 101 статии и студии; изнесени са 22 доклада и презентации на научни форуми, 8, от които на международни конференции. НБКМ беше организатор и домакин на два научни форума с международно участие – Кръгла маса „Наследство и памет без граници“ и конференция „Азбуки, памет, приемственост“. Сътрудници на Библиотеката осъществяват преподавателска дейност в областта на библиотечно-информационните науки, библиография, книгознание, архивистика, арабистика, румънска филология, стопанска история към съответните катедри в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Нов български университет, УНСС и Университета по библиотекознание и информационни технологии.

II. АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ

1. ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

1.1. Печатна дейност

В Печатната база на Националната библиотека се отпечатват издания на Библиотеката по предварително приет издателски план, съвместни издания с други научни и културни институти и учреждения, влизащи в годишния издателски план. Печатницата отпечатва всички видове акцидентни материали, необходими за работата на читалните, нарязване на листовки, бланки, каталожни картички, които са нужни на отделите в Библиотеката и обслужването на читателите. Допълнителна дейност на Печатната база е изработването на твърда подвързия на периодиката на Библиотеката: вестници, списания, инвентарни книги и др. Печатната база изпълнява поръчки на външни клиенти, със сключени с НБКМ договори, срещу заплащане.

1.2. Издателство

Изданията на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за 2025 г. са тематично обвързани с дейността на институцията. Те включват направленията библиотекознание, архивистика, опазване на културно-историческото наследство и популяризиране на класически български автори. В рамките на отчетния период в Издателския център бяха реализирани общо 5 (пет) издания: 4 (четири) институционални и 1 (едно), възложено от външен поръчител (Изпълнителната агенция за българите в чужбина).

Едно от изданията на институцията беше подкрепено от Министерството на културата по Програма „Помощ за книгата“, а останалите – реализирани от бюджета на Библиотеката. На две от изданията бяха организирани представяния с цел популяризиране на книжната продукция на Националната библиотека.

1.2.1. Списък на изданията:

Списание „БИБЛИОТЕКА“ – ТЕМАТИЧЕН УКАЗАТЕЛ (Силвия Филипова) – тематичен указател с послепис и цветно приложение – печатни коли 12 (192 с.), тираж 200.

Хранилище на българската историческа памет. Сборник от кръглата маса „Хранилище на българската историческа памет“, посветена на 100-годишнина от постъпването на архивната сбирка на Етнографския музей в Народната библиотека (колектив) – печатни коли 19 (302 с.), тираж 300. Изданието е финансирано по Програма „Помощ за книгата“ на Министерството на културата.

„Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Българския исторически архив“, кн. X (колектив) – печатни коли 19,5 (310 с.), тираж 300.

„Очите на Арабия: сънни балади“ (Николай Райнов) – фототипно издание с предговор, приложение и научен апарат – печатни коли 13 (186 с.), тираж 300.

1.2.2. Издание от външен поръчител:

„Български народни песни от Бесарабия“ (Добри Хрисов) – фототипно издание с предговор – печатни коли 13 (82 с.), тираж 200.

1.2.3. Списание „БИБЛИОТЕКА“:

През изтеклата 2025 г. се отпечатаха всички броеве на сп. „Библиотека“ от 1 до 6 бр./2025 г. x 200 тираж, общо 664 с.

1.2.4. Други дейности, включени в печатната и издателската дейност на НБКМ

През изтеклата година в Печатницата са направени 169 подвързии на списания, 62 подвързии на вестници, 4 бр. инвентарни книги.

Отпечатани са 250 000 акцидентни материали (заемни бележки, контролен лист, бланки и др.). Изработени са 220 броя разделители за книгохранение, 100 табелки за ключодържателите на гардероба, които периодично се обновяват, 500 бр. папки за служебни цели и 300 бр.

метражки за подарък на гостите на Библиотеката.

През 2025 г. са извършени следните външни поръчки:

- „Песни от Бесарабия“ (фототипно издание)
- Подвързани: 4 бр. дисертации, 5 бр. книги, 48 бр. вестници („24 часа“)

2. КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Отчетната 2025 г. остана в историята на Библиотеката като Годината на глаголицата – 1170 г. от създаването ѝ, и годината на големия пробив към използването на изкуствения интелект в някои библиотечни дейности. За отдел „Връзки с обществеността“ новото сътрудничество с INSAIT – Института за компютърни науки, изкуствен интелект и технологии, както и събитията посветени на глаголицата бяха водещи през цялата 2025 г.

2.1. Културен календар

2.1.1. Общ преглед

През изминалата 2025 г. НБКМ утвърди статута си на значимо средище за интелектуален обмен между библиотекарите, библиографи, архивисти, литературоведи, хора от академичните среди и изследователи чрез наситена програма от публични събития.

Настоящият обзор включва 56 събития от Културния календар с основен фокус върху литературните представления и премиери на книги, които съставляват близо 75% от всички събития. Календарът на институцията за 2025 г. включваше 59 изложби, насочени към представяне на богатия архивен и книжовен фонд. Експозициите бяха разпределени в няколко тематични направления, които обхванаха националната история, литературата, музикалното изкуство и международното културно сътрудничество.

През януари 2025 г. НБКМ обяви Годината на глаголицата под патронажа на вицепрезидента г-жа Илияна Йотова с Ден на отворени врати. В връзка с това честване бяха проведени: 4 ателиета „Аз пиша на глаголица“, 3 изложби: „Азбука и история“ (автори чл.-кор. Аксиния Джурова и проф. Вася Велинова съвместно с НБКМ), „Светите братя Кирил и Методий – памет и прослава през вековете“, „Истории от глаголически времена“ (с Държавния културен институт към МВНР и Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ към БАН), второто издание на Голямата диктовка „Пазител на българския език“, двудневна национална научна конференция с международно участие „Азбуки, памет, приемственост“ (през декември). По време на конференцията бяха изложени специално изработени мулажни копия на Рилските глаголически листове.

През годината Библиотеката направи изложби в поредицата „Книжовен калейдоскоп“, посветени на различни годишнини: 115 години от отпечатването на „Строителите на съвременна България“ на Симеон Радев и експозицията „Нови чуждестранни издания в колекциите на Национална библиотека 2024 – 2025“. С две документални изложби беше отбелязано и 155 г. от учредяването на Българската екзархия с ферман на султан Абдул Азис от 28 февруари 1870 г. По случай 3 март беше открита документална съвместна изложба с Националния парк музей „Шипка – Бузлуджа“ – „Българското опълчение: живот след Освободителната руско-турска война“.

Поредицата „Български библиографи и библиотекарите“ посвети изложба на 135 г. от рождението на Чудомир (Димитър Чорбаджийски), а в поредицата документални изложби „Българска периодика“ беше отбелязана 160-годишнината от отпечатването на първия брой на в. „Дунав“.

Изложбите в поредицата „Книжовен калейдоскоп“ бяха 2: „165 години от „Великденската акция“ и „Документален разказ за живота и делото на певицата Стефка Съботинова“.

Голямата документална изложба „Историята, която събуди България. 190 години от основаването на Габровското училище“ бе открита за Деня на народните будители съвместно с Априловската гимназия и Музея на образованието в Габрово.

Дните на отворените врати, посветени на „Годината на глаголицата“, и на 24 май – Деня на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност, второто издание на Голямата диктовка – „Пазител на българския език“ и

Нощта на литературата привлякоха 2200 посетители.

2.1.2. Юбилеи и годишнини с изложби

90 години от рождението на Христо Явашев – Кристо (13.06.1935), 215 г. от рождението на Александър Екзарх, 160 г. от рождението на Чичо Стоян (Стоян Михайлов Попов), 130 години от смъртта на Стефан Стамболов, 60 години от рождението на Веселина Кацарова, 110 години от рождението на Асен Диамандиев – български музикент, композитор, музикален теоретик, музикален педагог, хоров диригент и много други.

През отчетната година изложбата на НБКМ „Католиците в България XVII – XX в.“, с автори доц. д-р Радослав Спасов и д-р Бояна Минчева, посветена на приноса на католическата общност у нас за запазването на духа на българите, пътува в Калояново, Раковски, Хисаря, Чипровци и Велико Търново под патронажа на президента на България със специалното копие на историята на архиепископ Петър Богдан „За древността на бащината земя и за българските дела“, както и изложбата на Националния археологически институт с музей при Българската академия на науките.

Седмата годишната церемония на НБКМ „Дарител на годината“ отличи 8 сред 250-е дарители на НБКМ за 2024 г. с плакети и грамоти в пет категории – „Книжовна памет“, „Основен книга“, „Книгоиздаване“, „Материално културно наследство“ и „Медийно партньорство“.

2.2. Зала „История на книгата“

През 2025 г. в зала „История на книгата“ и класната стая към нея се проведеха не само беседи за ученици на различна възраст от София и страната, но и срещи за деца със специални образователни потребности. Пространството продължи да посреща студенти за лекции и автори, които представяха книгите си в София. Четирите ателиета „Аз пиша на глаголица“, организирани от Националната библиотека, също се проведеха в зала „История на книгата“. В тях участие взеха 80 деца и ученици (вкл. от Специалното училище за ученици с увреден слух „Проф. д-р Д. Денев“).

Организираните посещения и беседи в зала „История на книгата“ за 2025 г. са 203, а броят посетители – 4615. Това е с 688 души повече спрямо 2024 г.

2.3. Общ брой посещения в НБКМ

През 2025 г. в Националната библиотека са проведени 115 събития (изложби, премиери, церемонии), посетени от общо 7325 души.

Дните на отворени врати са привлекли 2200 посетители.

Организираните посещения и брой беседи в зала „История на книгата“ са 203, а броят посетители е 4615 човека.

Общият брой събития и беседи през 2025 г. на територията на НБКМ са 318, а броят посетители – 14 140.

2.4. Ключови партньорства

НБКМ и INSAIT – Институт за компютърни науки, изкуствен интелект и технологии към Софийския университет „Св. Климент Охридски“, си сътрудничат за интегриране на съвременни технологии за изкуствен интелект, които значително подобряват библиотечните услуги и потребителското изживяване.

Това партньорство започна на 4 март 2025 г. През цялата година се работеше в две основни направления:

- усъвършенствано каталогизиране с помощта на изкуствен интелект – внедряване на автоматизирани алгоритми за генериране на метаданни, способни точно да създават ключови думи, резюмета и класификации. Това оптимизира процесите по каталогизация и подобрява достъпа до исторически документи чрез дигитализация, подобно на успешни световни практики, като ИИ-базирана транскрипция на исторически ръкописи и автоматично генериране на метаданни.

- разширени възможности за семантично търсене – разработване на контекстно-осъзнати инструменти за търсене, които точно интерпретират потребителските заявки и предоставят специализирани препоръки за материали.

От март 2024 г. VgGPT (<https://bggpt.ai/>) – чат приложение, базирано на изкуствен интелект и създадено от INSAIT – е свободно достъпно и демонстрира съвременно ниво на обработка на български език. Последната версия е изградена върху моделите Gemma 2 на Google и е обучена с приблизително 100 милиарда думи на български език. VgGPT използва иновативни методи за фино настройване тип „Branch-and-Merge“, демонстрирайки техники, приложими и извън българския език.

Българската телеграфна агенция (БТА) – предостави шрифта ЛИК на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ през май 2025 г. Той бе връчен от генералния директор на БТА Кирил Вълчев на директора на НБКМ доц. д-р Калина Иванова по време на откриването на 19-ото издание на Националната библиотечна седмица в Националната библиотека. Шрифтът ЛИК е изработен от Националната художествена академия (НХА) по идея на БТА. ЛИК вече се използва в изданията на Националната библиотека.

Държавен културен институт към министъра на външните работи – две изложби за две важни годишнини „Азбука и история“ (за св. Методий Славянобългарски) и „Истории от глаголически времена“ – (за годината на глаголицата в НБКМ).

Тези три ключови сътрудничества доведоха в Библиотеката много нови читатели и съмишленици.

В края на отчетния период беше заложено да се изготви „План 150 г. Национална библиотека“ и да се открие дарителска сметка за модернизация, насочена към внедряване на компактни системи, подобрена достъпност и устойчива архитектура на сградата.

2.5. Публичният образ на Националната библиотека от 1878 до 2025 г.

В края на отчетния период беше оповестен „План 150 г. Национална библиотека“ и открита дарителска програма и сметка за модернизация, насочена към внедряване на компактни системи, подобрена достъпност и устойчива архитектура на сградата.

2.6. Литературен клуб „Писмена“

В клуб „Писмена“ се организират месечни събития – представяния на нови книги, разговори за съвременната българска литература, тематични събития. През 2025 г. бяха организирани 11 събития + 3 интервюта. Най-силно представен жанр през 2025 г. е поезията – почти половината от събитията (42,9%). Литературните разговори и срещите-дискусии (14,3%) показват, че клубът не е само място за премиери, но и форум за обсъждане на литературни тенденции. Прозата е умерено представена (21,4% общо).

Списъчно представяне на събитията в клуб „Писмена“:

Януари: Представяне на Ани Илков и „Бързо насън“ <https://www.nationallibrary.bg/www/2025/01/31/%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%b2%d1%8f%d0%bd%d0%b5-%d0%bd%d0%b0-%d0%b0%d0%bd%d0%b8-%d0%b8%d0%bb%d0%ba%d0%be%d0%b2-%d0%b8-%d0%b1%d1%8a%d1%80%d0%b7%d0%be-%d0%bd%d0%b0%d1%81/>

Интервю с Ани Илков

<https://www.nationallibrary.bg/www/2025/02/04/%d0%b0%d0%bd%d0%b8-%d0%b8%d0%bb%d0%ba%d0%be%d0%b2-%d0%b7%d0%b0-%d0%b1%d1%8a%d1%80%d0%b7%d0%be-%d0%bd%d0%b0%d1%81%d1%8a%d0%bd-81987/>

Февруари: Румен Денев гостува с „Бреговете на Бохемия“ <https://www.nationallibrary.bg/www/2025/02/21/%d1%80%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd-%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%b5%d0%b2-%d0%b3%d0%be%d1%81%d1%82%d1%83%d0%b2%d0%b0-%d1%81-%d0%b1%d1%80%d0%b5%d0%b3%d0%be%d0%b2%d0%b5%d1%82%d0%b5-%d0%bd%d0%b0-%d0%b1/>

Интервю с Румен Денев

<https://www.nationallibrary.bg/www/2025/02/24/%d0%b7%d0%b0-%d0%b8%d0%b7%d0%bc%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d1%8f%d1%82%d0%b0-%d0%b2-%d1%80%d0%be%d0%bc%d0%b0%d0%bd%d0%b0-%d0%b1%d1%80%d0%b5%d0%b3%d0%be%d0%b2%d0%b5%d1%82%d0%b5-%d0%bd%d0%b0/>

Март: Кръстьо Раленков гостува със стихосбирката „Озаглавяване на живота“ <https://www.nationallibrary.bg/www/2025/03/07/%d0%ba%d1%80%d1%8a%d1%81%d1%82%d1%8c%d0%be-%d1%81/>

80%b0%b0%bb%b5%bd%ba%be%b2-%b3%be%1%81%82%1%83%
d0%b2%b0-%d1%81%8a%1%81-%d1%81%82%b8%1%85%be%1%81%b1/

Април: Представяне на Доичин Доинов и стихосбирката „Изгубени в съня“ <https://www.nationallibrary.bg/www/2025/04/25/%d0%bf%d1%80%b5%b4%1%81%82%b0%b2%1%8f%bd%b5-%bd%b0-%b4%be%b9%1%87%b8%bd-%b4%be%b9%bd%be%b2-%b8-%d1%81%82%b8%1%85%be%1%81-2/>

Май: Разговор за българския роман <https://www.nationallibrary.bg/www/2025/05/21/%d1%80%b0%b7%b3%be%b2%be%1%80-%b7%b0-%b1%8a%bb%b3%b0%1%80%1%81%ba%b8%1%8f-%1%80%be%bc%b0%bd-%b2-%bd%b0%1%86%b8%be%bd/>

Юни: Среща разговор с Иван Христов и Светлозар Желев

<https://www.nationallibrary.bg/www/2025/06/20/%d0%ba%bb%1%83%b1-%d0%bf%b8%1%81%bc%b5%bd%b0-%d1%80%b0%b7%b3%be%b2%be%1%80-%d1%81%8a%1%81-%d1%81%b2%b5%1%82%bb%be%b7/>

Юли: Представяне на „Имаме земя, имаме вода и си правим кал“ от Иван Кулеков <https://www.nationallibrary.bg/www/2025/07/04/%d0%b8%b2%b0%bd-%d0%ba%1%83%bb%b5%ba%be%b2-%d0%bf%1%80%b5%b4%1%81%82%b0%b2%b8-%bd%be%b2%b0%1%82%b0-%d1%81%b8-%ba%bd%b8/>

Септември: Представяне на „Избрани епитафии от залеза на Римската империя“, Кирил Мерджанушки <https://www.nationallibrary.bg/www/2025/10/01/%d0%ba%b8%1%80%b8%bb-%d0%bc%b5%1%80%b4%b6%b0%bd%1%81%ba%b8-%d0%bf%1%80%b5%b4%1%81%82%b0%b2%b8-%d0%b8%b7%b1%1%80%b0%bd%b8/>

Октомври: В клуб „Писмена“ гостува Димитър Кенаров с „Разораните градини на любовта“ <https://www.nationallibrary.bg/www/2025/10/09/%d0%b2-%d0%ba%bb%1%83%b1-%d0%bf%b8%1%81%bc%b5%bd%b0-%d0%b3%be%1%81%82%1%83%b2%b0-%d0%b4%b8%bc%b8%1%82%1%8a%1%80-%d0%ba%b5%bd/>

Ноември: Клуб „Писмена“ представи „Ропотами в Ропотамо и груги речни същества“ от Юлия Дувизиева <https://www.nationallibrary.bg/www/2025/11/14/%d0%ba%bb%1%83%b1-%d0%bf%b8%1%81%bc%b5%bd%b0-%d0%bf%1%80%b5%b4%1%81%82%b0%b2%b8-%d1%80%be%bf%be%1%82%b0%bc%b8/>

Декември: Клуб „Писмена“ представи Юлиан Жилуев с „Емюги, критуки, урони“ <https://www.nationallibrary.bg/www/2025/12/03/%d0%ba%bb%1%83%b1-%d0%bf%b8%1%81%bc%b5%bd%b0-%d0%bf%1%80%b5%b4%1%81%82%b0%b2%b8-%d1%8e%bb%b8%b0%bd-%d0%b6%b8%bb%b8/>

Табл. 31. Събития в клуб „Писмена“ за 2025 г., разпределени по жанр

Жанр	брой	Процент (%)
Поезия (вкл. интервю)	6	42,9%
Проза – роман (вкл. интервю)	2	14,3%
Кратка проза	1	7,1%
Литературни разговори / дискусии	2	14,3%
Литература за деца	1	7,1%
Хуманитаристика	1	7,1%

3. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ. ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ

3.1. Международна дейност

Международната дейност, осъществявана от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ през 2025 г., включва участие на представители от Библиотеката в международни конференции, форуми, семинари и изложби, поддържане на международни партньорски отношения, включващи подписване на нови меморандуми за сътрудничество с национални библиотеки и подновяване на вече съществуващи, обмяна на опит и информационни ресурси, откриване на литературни кътове на националните библиотеки, в които се излагат гарени емблематични книги и традиционни предмети, свързани с културното богатство на представената страна партньор. През изминалата година Националната библиотека беше посетена и от много туристи, които имаха възможност да разгледат сградата и да вземат участие в събития и мероприятия.

3.2. Откриване на кътове на национални библиотеки на груги държави

Традицията за откриване на литературни кътове, която започна през втората половина на 2021 г., продължава да набира скорост и през отчетната година, превъзжайки събитията в културна дипломация. Вторият етаж в Националната библиотека е пространство, отгледено за тези кътовете. Броят им е вече 40, като през 2025 г. бяха открити 8:

- Бразилия, 16 януари 2025 г.
- Молдова, 9 май 2025 г.
- Чешка република, 4 юни 2025 г.
- Република Косово, 25 юни 2025 г.
- Уругвай, 16 октомври 2025 г.
- Дания, 6 ноември 2025 г.
- Италия, 12 ноември 2025 г.
- Португалия, 18 ноември 2025 г.

Очертава се тенденция през 2026 г. да бъдат открити още пет литературни къта.

3.3. Меморандуми за сътрудничество и членство в международни организации

3.3.1. Двугодишни меморандуми за сътрудничество

Националната библиотека на Нигерия, 7 април 2025 г.

Националната и университетска библиотека на Словения, 14 април 2025 г.

Националната библиотека на Република Молдова, 9 май 2025 г.

3.3.2. Членство на НБКМ в международни организации

През 2025 г. Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ продължи своето членство в следните международни организации:

- CENL – Конференция на европейските национални библиотеки– <https://www.cenl.org/>
- IFLA – Международна федерация на библиотечните асоциации и институции – <https://www.ifla.org/>
- CDNL – Конференция на директорите на национални библиотеки– <https://cdnl.info/>
- Europe Direct– Европа директно– европейска информационна мрежа към Европейската комисия. НБКМ е Европейски документационен център, който предоставя достъп до публикациите на Европейския съюз.
- COBISS – информационна система, свързваща ресурсите на националните библиотеки на Босна и Херцеговина, България, Северна Македония, Словения, Сърбия, Черна гора, университетската библиотека на Албания и др. <https://www.cobiss.net/>
- Международен културен маршрут „Св. св. Кирил и Методий“ към Съвета на Европа– <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/cyril-and-methodius-route>

3.3.3. Участия в международни форуми

24 март 2025 г.: Посещение на делегация от Националната библиотека на Република Сръбска, гр. Требине, Босна и Херцеговина, оглавявана от директора на библиотеката Милослава Сунич Вукович за възможности за сътрудничество между двете библиотеки. София, НБКМ.

13 – 16 април: Подписване на Меморандум за сътрудничество с Националната и университетска библиотека на Словения, среща с ръководството на Института за информационни технологии IZUM в Марибор и обсъждане на организационни въпроси за сътрудничеството по системата COBISS, гр. Любляна и гр. Марибор, Словения.

13– 19 май 2025 г.: XVIII международна конференция „Централна Азия – 2025: Информация и библиотечни ресурси в науката, образованието, културата и бизнеса“, гр. Фергана, Узбекистан. Участие с два доклада. Издадени сертификати за участие и един за най-добър презентатор на форума.

14 – 18 юни 2025 г.: Участие в годишното общо събрание на Конференцията на Националните библиотеки на Европа (CENL) с домакин – Националната библиотека на Шотландия. По темата на годишната среща „Изкуственият интелект среща културното наследство“ директори и делегации от 33 европейски държави споделиха своя опит.

22 август 2025 г.: Посещение на делегация от Конгреса на САЩ в НБКМ. Възможности за продължаващо сътрудничество с Конгресната библиотека и запознаване на делегацията с работата на Националната библиотека на България – колекции, литературни кътове, зала „История на книгата“, читални и история на НБКМ. Информация за подготвящата се изложба за Б. Франклин и Българското възраждане по документи от фонда на НБКМ по повод 320 г. от рождението на Франклин– 17 януари 2026 г. и във връзка с честването на 250 г. от основаването на САЩ.

28 – 30 септември 2025 г.: Участие в 12-ата среща на Конференцията на директорите на национални библиотеки от Югоизточна Европа SEENL и Първата международна конференция за културното наследство „Иновации, устойчивост и правни рамки за опазване на наследството“ (First International Conference on Cultural Heritage: Innovations, Sustainability, and Legal Frameworks for Heritage Preservation), гр. Скопие, Република Северна Македония.

5 – 8 октомври 2025 г.: Участие с доклад в културно събитие „Библиотечна седмица в Косово 2025“, в гр. Прищина, Република Косово по покана на Националната библиотека „Петер Богдани“.

8 ноември 2025 г.: Посещение на директора на Воеводската библиотека в Краков, Полша, г-жа Ева Дурек в НБКМ. Запознаване с първата следосвобожденска културна институция в България, колекциите, посещение в зала „История на книгата“ и беседа в читални и литературните кътовете.

17 ноември 2025 г.: Участие в онлайн среща „Застрашените колекции: как се ръководят национални библиотеки в трудни времена“, организирана от Конференцията на директорите на национални библиотеки (CDNL), с представители на 60 национални библиотеки от цял свят.

10– 13 декември 2025 г.: Участие с доклад в Първия международен симпозиум по ръкописно наследство в гр. Истанбул, Република Турция.

3.4. Проекти и програми

В рамките на 2025 г. Националната библиотека разработи 16 проекта, реализира 12, от които 4 международни и 8 национални, а по дарителската програма „Осинови книга“ през 2025 г. бяха реставрирани 12 материала на обща стойност 10 293,50 лв.

През 2025 г. Библиотеката работи едновременно по значителен брой проекти с различни проблеми – от малки грантове и дарителски инициативи до стратегически европейски програми.

Финансирането беше осигурено от разнообразни източници:

- европейски програми („Еразъм+“, ФМ на ЕИП, програма „Образование“ 2021–2027);
- Национален план за възстановяване и устойчивост;
- Министерство на културата;
- Национален фонд „Култура“;
- Фонд „Научни изследвания“;
- международни мрежи (CENL);

- дарителски кампании.

Табл. 32 показва добрата институционална способност за кандидатстване, управление и отчитане на външно финансиране на Националната библиотека през 2025 г.

Табл. 32. Проекти и програми за 2025 г. по финансиране и статус

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
Двустранно сътрудничество за социализация на книжовно-документалното наследство чрез дигитални технологии, Фонд за двустранни отношения по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ в рамките на ФМ на ЕИП 2014 – 2021 г. към Министерство на културата	Делегати на Националната библиотека посетиха Исландия и обмениха опит в сферата на социализацията на културното наследство чрез съвременни подходи – дигитално разказвачество и интерактивни изложби. Международен център за многоезично и межкултурно разбиране „Виздис“ е лидер в иновативното представяне на културното наследство и езиковото многообразие в страната. Финансирането е предоставено по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ в рамките на ФМ на ЕИП 2014 – 2021 г. към Министерство на културата.	28 635.53	Погнисан договор, изпълнен и отчетен

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
<p>Проект „Устойчиво развитие на Център за върхови постижения „Наследство БГ“ по програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020, Процедура BG16RFPR002-1.014, Приоритетна ос: 1 „Научни изследвания и технологично развитие“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР)“</p>	<p>Изграждане и модернизация на научноизследователски инфраструктури и оборудване, необходими за провеждане на научни изследвания в Лаборатория за Консервация и Реставрация на документално наследство в Националната библиотека. Мисията на Центъра за върхови постижения „Наследство БГ“ е да допринесе за разкриването на наследството на България, неговата социализация и превръщането му в ресурс за просперитет. Проектът се финансира по процедура BG16RFPR002-1.014 „Устойчиво развитие на Центрове за върхови постижения и Центрове за компетентност, в т.ч. и на конкретни инфраструктури или техни обединения от Национална пътна карта за научна инфраструктура“ (2024 – 2028). Тематична област от ИСИС, към която е насочен ЦВП „Наследство БГ“: „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии“.</p>	<p>298 557.00</p>	<p>Подписан договор, в процес на изпълнение</p>

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
<p>Проект „Наследство и памет без граници“, финансиран от „Ерланг Колдинг Нилсен“ грант, CENL</p>	<p>Изложбата се организира от Националната библиотека съвместно с Националната библиотека на Сърбия и Словашката национална библиотека, като представя многообразието на регистрираното документално културно наследство на трите държави в Регистъра на ЮНЕСКО „Паметта на света“. Експозицията, организирана в единадесет пана с фотографии и текст, показва средновековни книжовни произведения, църковни книги, богато украсени ръкописи, телеграми, карти, научна и патентна документация, снимки и др. – свидетелство за богатото документално наследство на трите нации, формирано през вековете от политически, културни и религиозни влияния от съседни страни, както и от цяла Европа.</p> <p>Финансирането е предоставено от „Ерланг Колдинг Нилсен“ грант, предназначен за библиотеки, членове на Конференцията на националните библиотеки на Европа CENL.</p>	<p>9674.46</p>	<p>Одобрен, изпълнен, отчетен</p>

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
<p>Проект „Възможности за хората чрез равенство и работа в мрежа“ по програма „Еразъм+“, Партньорства за сътрудничество в сектор „Образование за възрастни“ KA220-ADU, сектор „Образование за възрастни“</p>	<p>Проектът има за цел да насърчи равенството, равно-поставеността, многообразието и приобщаването в европейските библиотеки чрез разработване на приобщаващи колекции, повишаване на културната осведоменост и засилване на ангажираността на общността. Чрез насърчаване на сътрудничеството между шест национални библиотеки ще се създадат устойчиви стратегии, които ще гарантират по-добър достъп на маргинализираните общности до библиотечните ресурси.</p> <p>Координатор на партньорството е Кралската библиотека на Нидерландия.</p> <p>Програма „Еразъм+“, ключова дейност КА 220, сектор „Образование за възрастни“.</p>	<p>104 089.27</p>	<p>Одобрен, в процес на изпълнение</p>
<p>Проект „Съхранение на дигиталното културно наследство“ по Програма „Еразъм+“, ключова дейност КА 220, сектор „Висше образование“</p>	<p>Проект „Съхранение на дигиталното културно наследство“ е подаден в консорциум с координатор Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, по Програма „Еразъм+“, ключова дейност КА 220, сектор „Висше образование“.</p>	<p>-</p>	<p>Подаден, нефинансиран</p>

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
<p>Проект „150 години от обявяването на Априлското въстание: Да бъдеш свободен... когато не си“ – предложение за национални прояви и чествания на събития и бележити дейци в областта на културата за включване в Националния културен календар за 2026 г.</p>	<p>Националната библиотека ще организира и проведе серия от събития през 2026 г., концептуално обединени под наслова за отбелязване на 150 години от обявяването на Априлското въстание: Изложба и каталог Аудиовизуални разкази Лекции с материали от фонда на Библиотеката, свързани с Априлското въстание Тематично издание на Голямата диктовка „Пазител на българския език“ Фототипно издание Концерт-спектакъл „Искра любовородна“. Резултатите от проекта ще бъдат използвани устойчиво занапред за провеждане на различни по вид и предназначение популяризаторски, образователни и информационни дейности. Финансирането се предоставя от Министерство на културата.</p>	<p>244 583.00</p>	<p>Подготвен, очаква се решение</p>

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
<p>Проект на МОН BG05SFPR001-3.002-0001 „От висше образование към заетост“, финансиран по програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансирана от Европейския съюз</p>	<p>Проект „От висше образование към заетост“ има за цел да подпомогне прехода на студентите от академичната към реалната професионална среда чрез платени стажове и практически обучения. В рамките на проекта Националната библиотека има два сключени договора с висши учебни заведения, изготвени и публикувани са две обяви за студентски практики за 50 студенти и 12 ментори. Финансирането е по програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансирана от ЕС.</p>	<p>Менторите получават заплащане директно от Висшите учебни заведения</p>	<p>Националната библиотека е регистрирана по проекта като приемаща обучаваща организация; в процес на изпълнение</p>

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
<p>Проект „В ритъма на Балканите XIV- XIX в.“, Национален фонд „Култура“, програма „Създаване и/или разпространение – малки проекти“/Литература</p>	<p>Проектът е насочен към създаването на нов културен продукт – издание на хартиен носител на луксозно пълноцветно двуезично издание – на български и английски език – със заглавие „В ритъма на Балканите XIV – XIX век“. Изданието ще разглежда теми, свързани с картини от всекидневието в Османската империя. То ще бъде публично представено в София, Видин и Кюстендил. Представянията ще комбинират визуални и образователни елементи в достъпна форма за разнообразни възрастови групи. Към участието в събитията ще бъде предоставен свободен достъп, включително за хора с намалени възможности. Финансиране от Национален фонд „Култура“ по програма „Създаване и/или разпространение – малки проекти“ 2025/ Литература.</p>	<p>18 871.60</p>	<p>Резерва; поради липса на средства проектът не е финансиран</p>
<p>„Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ за 2025 г.</p>	<p>Финансова подкрепа на библиотеките при обновяване на фондовете им с книги и други информационни източници – общо 64 заглавия. Финансирането е предоставено от Министерство на културата.</p>	<p>9927.00</p>	<p>Одобрен и изпълнен</p>

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
<p>Издаване на сборник „Хранилище на българската историческа памет“</p> <p>Програма „Помощ за книгата“</p>	<p>„Хранилище на българската историческа памет“ Доклади от проведена Кръгла маса по повод 100 години от постъпването на Архивната сбирка на Народния (Етнографски) музей във фонда на Български исторически архив при Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“</p> <p>със съставители: доц. г-р Радослав Спасов, г-р Милена Тафрова, г-р Марина Яниславова, Станимир Димов.</p> <p>Финансирането е предоставено от Министерство на културата. Програма „Помощ за книгата“.</p>	1911.00	Одобен, изпълнен, отчетен

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
<p>Присъдена Еразъм акредитация по Програма „Еразъм+“ , Ключова дейност 1 „Образователна мобилност за граждани“</p>	<p>Акредитацията предоставя на Библиотеката възможност да организира и провежда допълнителни дейности за мобилност на библиотечните специалисти до края на програмния Еразъм период – 31.12.2027 г., в рамките на предвиден цялостен процес за развитие и интернационализация на институцията. Планът на Библиотеката се базира на три основни цели: Интернационализация на Библиотеката в полза на изпълнение на основните ѝ дейности и функции; Интернационализация на Библиотеката в подкрепа на националните и европейските ценности и приоритети; Изграждане на капацитет за осъществяване на технологично обновление на Библиотеката. Акредитационен код 2025-1-BG01-KA120-ADU-000379915</p>	<p>Получава-нето на акредитация е възможност за бъдещо финансиране</p>	<p>Одобрено за акредитация, предстои подаване на проект за 2026 г.</p>

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
<p>Проект „Дигитален клуб в Националната библиотека“, финансиране по инвестиция „Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни“ към Национален план за възстановяване и устойчивост, процедура чрез директно предоставяне на средства на конкретни крайни получатели BG-RRP-1.024 „Изграждане на мрежа от дигитални клубове“</p>	<p>Проектът допринася за повишаване участието на населението в учене през целия живот и социално приобщаване чрез осигуряване на достъп до възможности за обучение в електронна среда от разстояние, чрез създаване на Дигитален клуб на територията на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Ставайки част от мрежата от дигитални клубове в България, Библиотеката ще затвърди водещата си роля в съвременното общество, базирано на знанието. Обособеното и оборудвано с подходяща техника, осигурен интернет и обзаведено пространство в сградата на Библиотеката, ще бъде безплатно и свободно за ползване от всички заинтересовани. С приоритет ще бъдат подкрепени хора в неравностойно положение, които нямат необходимите дигитални умения за пълноценно участие в онлайн курсовете за обучение и освен това нямат достъп до компютърно оборудване и интернет. Финансиране по Национален план за възстановяване и устойчивост, процедура чрез директно предоставяне на средства на конкретни крайни получатели BG-RRP-1.024 „Изграждане на мрежа от дигитални клубове“, договор № BG-RRP-1.024-0836-C01.</p>	<p>49 399.00</p>	<p>Одобрен, в процес на изпълнение</p>

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
<p>Проект „Очите на Арабия“ Програма „Мобилност“ на Столична община</p>	<p>Националната библиотека планира реализирането на интегрирано културно събитие, което съчетава премиера на ново фототипно издание „Очите на Арабия“ на Николай Райнов с представяне на съвременен сценичен прочит на същото произведение на млади творци от страната. Чрез участието на членове на творческия екип на спектакъла „Очите на Арабия“ на Държавен куклен театър – Варна ще се създаде възможност за жив обмен между различни художествени формати – литература, театър, визуални и дигитални изкуства – и ще се активира диалогът между културни професионалисти от София и страната. Финансиране от програма „Мобилност“ на Столична община.</p>	<p>580.00</p>	<p>Подобен, нефинансиран; премиерата е осъществена със собствени средства</p>

Наименование на проект и програмата	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
<p>Проект „На гости за един час: Иновативни практики за презентирание на книжовно-документалното наследство на Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“, Програма „Технологично обновление, технологично оборудване и насърчаване на четенето, медийна и информационна грамотност в обществените библиотеки“ към Министерство на културата</p>	<p>Целта на проекта е да създаде нови механизми за насърчаване на четенето и повишаване на посещаемостта на потребители от всички възрастови групи в Националната библиотека. Цели се разширяване и надграждане на дейностите на Библиотеката за съхранение, онлайн и офлайн експониране и презентирание на книжовно-документалното наследство чрез провеждане на образователни и информационни събития. Финансирането е предоставено по Програма „Технологично обновление, технологично оборудване и насърчаване на четенето, медийна и информационна грамотност в обществените библиотеки“ към Министерство на културата на Република България.</p>	<p>83 987.37</p>	<p>Изпълнен и отчетен</p>
<p>„Цифровизация на музейни колекции, библиотеки и архиви“</p>	<p>Изграждане на експертен капацитет за дигитализация: Участие в работна група по създаване на Национален експертен консултативен съвет, който проследява изпълнението на дейностите по проекта. Финансирането е предоставено от Национален план за възстановяване и устойчивост.</p>	<p>–</p>	<p>В процес на изпълнение</p>

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
„Интердисциплинарни методи и средства за изследване на ръкописни паметници“	Международен научен проект КП-06-Н60/9. Финансирането е предоставено от Фонд „Научни изследвания“, МОН.	–	В процес на изпълнение
Дарителска програма „Осинови книга“ 2025 г.: СК13639 1899 г. Мъченици на освобождението ни; СК8595 1904 г. История и състояние на манастира Св. Архангел Михаил при с. Билинци; СК11392 1907 г. Материал по история на вашето възраждане; СК12779 1907 г. Светът като продукт на съзнанието; СК7756 1922 г. Бълг. армия преди и след Световната война; СК90510 1939 г. Исторически разкази.	Изданията са реставрирани с помощта на Красимир Кръстев и Стоилка Григорова Арсова, координатор на кампанията в „Памет за Краси“	3209	Реализирано
Дарителска програма „Осинови книга“ 2025 г.: СК7369 1914 г. Историята на „Гюмюрджинската автономия“; СК13283 1922 г. Защо не победихме 1915-1918.	Изданията са реставрирани с помощта на 125 Средно училище „Боян Пенев“, гр. София	1828.50	Реализирано
Дарителска програма „Осинови книга“ 2025 г. – НБКМ 7. Псалтир с последование (Славейков псалтир)	Изданието е реставрирано с помощта на Валентина Чавгарова	500.00	Реализирано
Дарителска програма „Осинови книга“ 2025 г. – Ск 10145 Стайнов, Петко. Държава и чиновничество, 1933	Изданието е реставрирано с помощта на Михаил Колев	240.00	Реализирано
Дарителска програма „Осинови книга“ 2025 г. – Ск 89983 Христо Вакарелски. Понятия и представи за смъртта и душата. Сравнително фолклорно изучаване, 1939	Изданието е реставрирано с помощта на Георги Власакиев	230.00	Реализирано
Дарителска програма „Осинови книга“ 2025 г. – Ск 87247 Иван Снегаров. Кратка история на съвременните православни църкви, 1944	Изданието е реставрирано с помощта на Павел Димитров	4 286.00	Реализирано

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
Финансова подкрепа на библиотеките при обновяване на фондовете им с книги и други информационни източници. Финансирането е предоставено от Министерство на културата.		9927.00	Одобен, реализация и отчитане 2026 г.

4. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

4.1. Численост на персонала

През 2025 г. Кадровата обезпеченост на институцията се реализира в рамките на:

- 208 щатни бройки;
- 12 извънщатни бройки по ПМС № 66.

Средносписъчен брой на служителите за 2025 г. е 219, от тях 176 жени в т.ч. 3 майки.

През 2025 г. постъпилите на работа в библиотеката са 32 души.

Напусналите са 27, като прекратяването на трудовия им договор е:

- до изтичане на срока за изпитване – 1 бр.;
- по взаимно съгласие на страните – 15 бр.;
- поради изтичане срока на договора – 1 бр.;
- с писмено предизвестие от служителя – 3 бр.;
- с писмено предизвестие от работодателя – 5 бр.;
- поради спечелване на конкурс – 1 бр.;
- поради смърт на служител – 1 бр.

4.2. Структура на персонала

ДИРЕКЦИЯ – 4 щ. бр.

- Директор
- Зам.-директор, библиотечна дейност
- Зам.-директор, създаване на информационни ресурси
- Зам.-директор, административно-стопански дейности

ДИРЕКЦИЯ „БИБЛИОТЕЧНИ ДЕЙНОСТИ“ – 105 щ. бр.

- Направление „Обслужване на потребители“ – 56 щ. бр.
- Ръководител направление – 1 щ. бр.
- Отдел „Читални и книгохранение“ – 37 щ. бр.
- Отдел „Специални колекции“ – 7 щ. бр.
- Отдел „Библиографско и информационно обслужване. Междубиблиотечно заемане“ – 11 щ. бр.
- Направление „Опазване на ръкописно-документално наследство“ – 36 щ. бр.
- Ръководител направление, гл. асистент – 1 щ. бр.
- Отдел „Български исторически архив“ – 7 щ. бр.
- Отдел „Ръкописи и старопечатни книги“ – 6 щ. бр.
- Отдел „Ориенталски сбирки“ – 7 щ. бр.
- Отдел „Реставрационен център“ – 15 щ. бр.
- Направление „Информационно осигуряване на библиотечните дейности“ – 13 щ. бр.
- Ръководител направление – 1 щ. бр.
- Отдел „Информационни технологии. COBISS център“ – 5 щ. бр.
- Отдел „Дигитална библиотека“ – 7 щ. бр.

ДИРЕКЦИЯ „СЪЗДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ РЕСУРСИ“ – 69 щ. бр.

- Направление „Комплектуване на библиотечни документи“ – 20 щ. бр.
- Ръководител направление – 1 щ. бр.
- Отдел „Депозиране, набавяне и регистрация на национална книжнина“ – 14 щ. бр.
- Отдел „Набавяне и регистрация на чуждестранни издания“ – 5 щ. бр.

- Направление „Библиографска обработка на библиотечни документи“ – 21 щ. бр.
- Ръководител направление – 1 щ. бр.
- Отдел „Каталогизация и контролни файлове“ – 13 щ. бр.
- Отдел „Семантична обработка и регистрация“ – 7 щ. бр.
- Направление „Национална библиографска агенция“ – 28 щ. бр.
- Ръководител направление – 1 щ. бр.
- Отдел „Библиография на книги и други видове документи“ – 9 щ. бр.
- Отдел „Библиография на продължаващи издания и статии“ – 11 щ. бр.
- Отдел „Национална агенция за международни стандартни номера“ – 4 щ. бр.
- Отдел „Архив на български печатни и други видове документи“ – 3 щ. бр.

ДИРЕКЦИЯ „АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ“ – 30 щ. бр.

- Направление „Административно-финансови дейности“ – 14 щ.бр.
- Ръководител направление – 1 щ. бр.
- Отдел „Административен офис“ – 6 щ.б р.
- Отдел „Финансово-счетоводна дейност“ – 6 щ. бр.
- Отдел „Човешки ресурси“ – 1 щ. бр.
- Направление „Стопански дейности“ – 16 щ. бр.
- Ръководител направление – 1 щ. бр.
- Отдел „Управление на собствеността“ – 6 щ. бр.
- Отдел „Копирен Център“ – 3 щ. бр.
- Отдел „Издателство. Книговезница. Печатна база“ – 6 щ. бр.

ПМС66 – 12 щ. бр. към 31.12.2025 г.

4.3. Възрастова структура на персонала

През 2025 г. структурата на персонала е, както следва:

- до 25 години – 7 души
- 26 до 40 години – 48 души
- 41 до 55 години – 78 души
- 56– 63 години – 62 души
- над 64 години – 24 души

4.4. Заплащане

Средномесечният доход на служителите в НБКМ за 2025 г. от основна заплата и допълнителни възнаграждения е 2108,58 лв. (Взет от касов отчет БЗ към 31.12.2025г.)

4.5. Обучение и квалификация на персонала

През 2025 г. са проведени следните обучения съгласно Плана за повишаване на квалификацията на служителите/работниците в НБКМ:

Табл. 33. Обучение на персонала през 2025 г.

№	Вид	Дата	Тема	бр. служ.	часове	Общо часове
1	Обучение	24.02.2025	Обучение на тема "Информационно търсене и оценка на резултатите"	25	20	500
2	Обучение	27.02.2025	Обучение на тема "Културна дейност в обществените библиотеки на рекламни материали с платформа "Canva"	20	20	400
3	Семинар	16.05.2025	Семинар на тема "Спорни въпроси 15 дни преди въвеждане на единния електронен трудов запис"	2	4	8
4	Международна научна конференция	03.04-05.04.2025	Тема на форума "Изкуства и архиви"	1	21	21
5	Форум	08.04-09.04.2025	Форум "Партньорства и общности за културно наследство"	1	16	16
14	Квалификационен курс	07.04.-11.04.2025 г.	Използване на софтуера COBISS3/Каталогизация - основен курс;	6	7	42
6	Обучение	19.05-21.05.2025	Обучение на тема "Акценти в ояетността на министерствата и техните подразделения. Подготовка за приключване на полугодието на 2025 г."	1	8	8
7	Семинар	09.06-11.06.2025	Семинар на тема "В света на старопечатните книги-технология и съхранение"	1	24	24
8	Конференция по покана на ББИА	19.06-20.06.2026	Конференция на тема "Съвременните библиотеки-приемственост и модерност"	6	16	96
	Ежегодно обучение по ЗБУТ	20.06.2025	Обучение по здравословни и безопасни условия на труд, съгласно Наредба РД-07-02/2009 на длъжностните лица в предприятията.	19	1	19
9	Семинар	23.06-26.06.2025	Семинар на тема "Данъци и счетоводство"	1	12	12
10	Обучение	07.07-09.07.2025	Обучение на тема "Иновативни устойчиви практики и екологични решения за опазване на писмени колекции"	5	30	150
	Обучение	11.09.2025	Ежегодно обучение съгласно изискванията на Правилника за безопасност и здраве при работа по електрообзавеждане до 1000V.	2	8	16
	Обучение	06.08.2025	Обучение относно процесите по попълване на формуляр за кандидатстване и подаване на проектно предложение в модула за електронно кандидатстване на ИСУН за Процедура BG-RRP-1.024 „Изграждане на мрежа от дигитални клубове“.	8	4	32
11	XXXI Есенен семинар "АБ-днес и утре"	24.09-26.09.2025	Семинар "АБ-днес и утре"	2	17	34
16	Квалификационен курс	10.11.-11.11.2025 г.	Фонд в системата COBISS - монографии	4	7	28
17	Квалификационен курс	13.11.-14.11.2025 г.	Фонд в системата COBISS – периодични издания	4	7	28
12	Национална конференция	18.11-19.11.2025	"Форум реставрация 2025"	1	14	14
13	Обучение	8.12-10.12.2025	Обучение на тема "Годишно счетоводно приключване и съставяне на годишен финансов отчет на бюджетните организации за 2025"	2	6	12
				111	242	1460

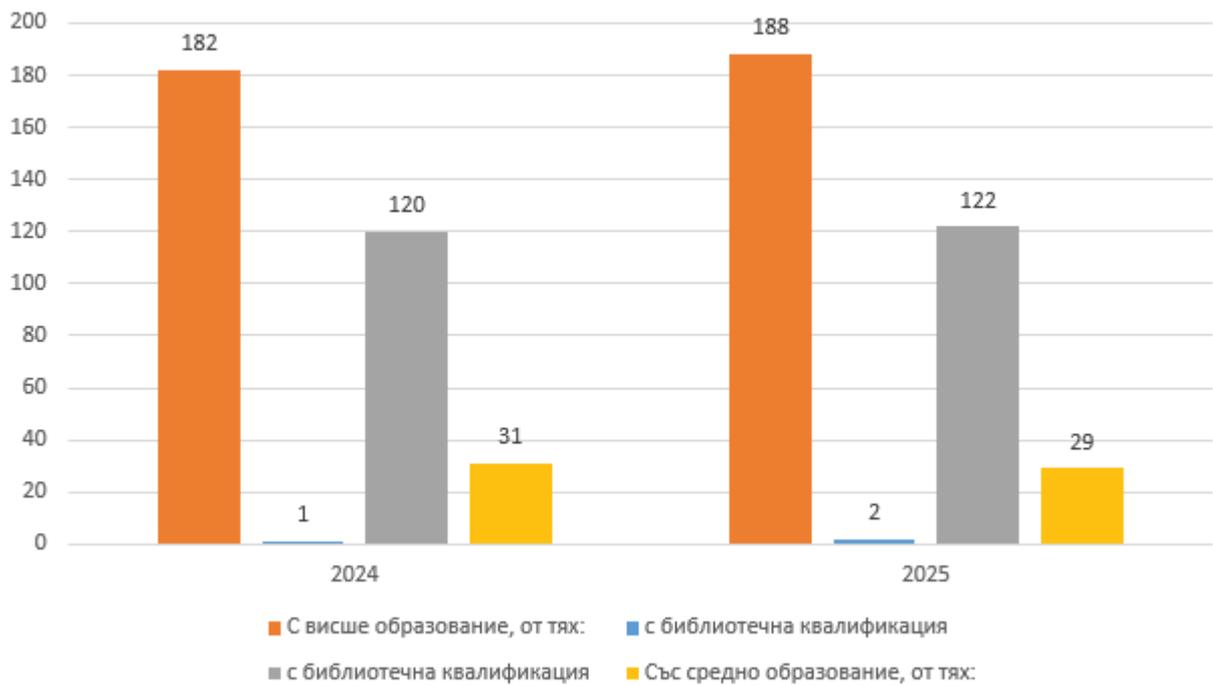
Табл. 34. Структура и динамика на персонала през 2024 – 2025 г.

Персонал	2024 г.	2025 г.
Персонал по вид		
Общо	208+14 ПМС	208+12 ПМС
Професионален библиотечен персонал*	106	106
Друг квалифициран персонал	63	62
Друг персонал	53	52
*Отчитат се всички библ. длъжности без архив		

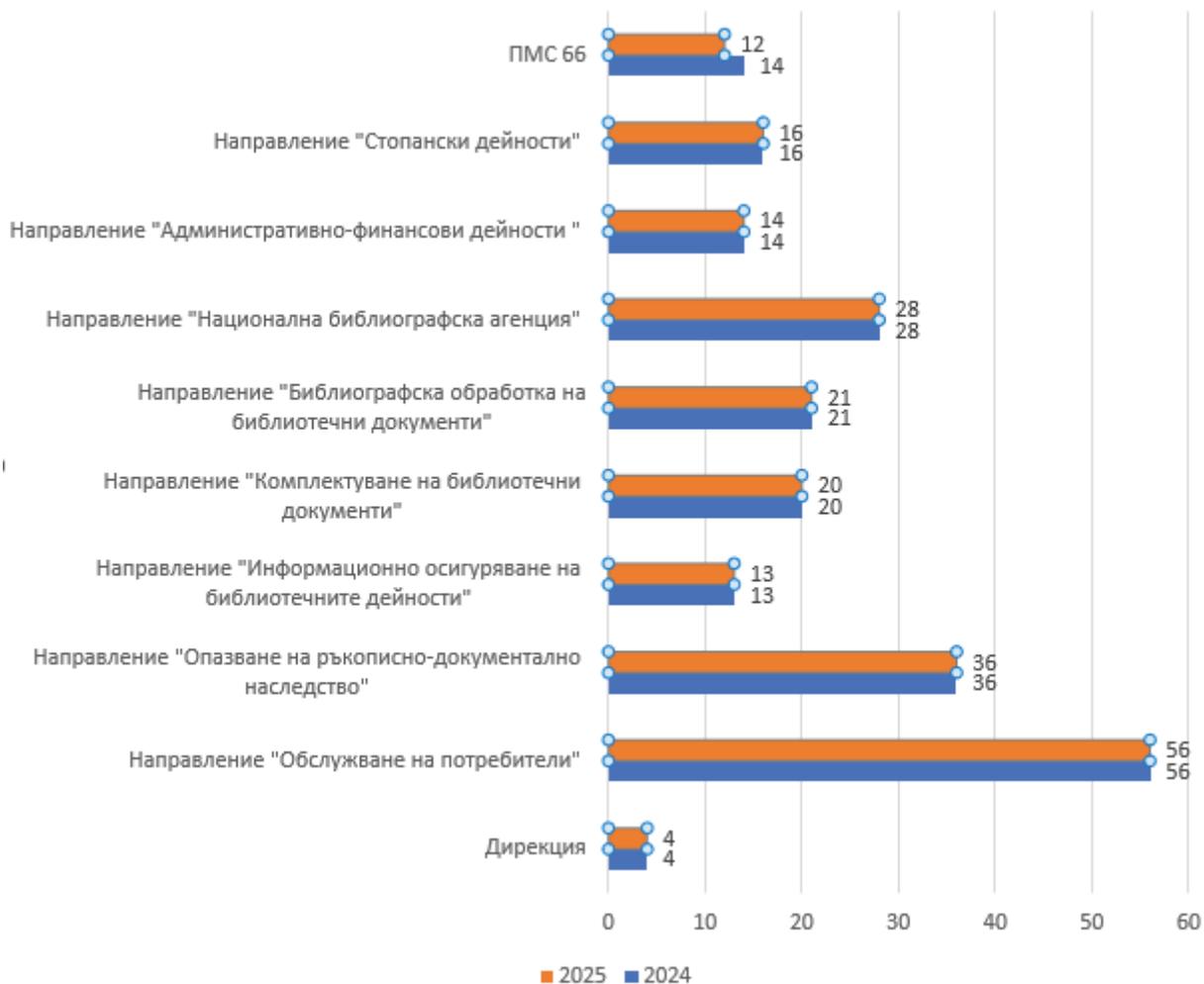
Персонал	2024 г.		2025 г.	
Персонал по образование				
с висше образование, от тях:	182		188	
с библиотечна квалификация	120		122	
със средно образование, от тях:	31		29	
с библиотечна квалификация	1		2	
Разпределение на персонала по структура				
Дирекция	4		4	
Направление „Обслужване на потребители“	56		56	
Направление „Опазване на ръкописно-документално наследство“	36		36	
Направление „Информационно осигуряване на библиотечните дейности“	13		13	
Направление „Комплектуване на библиотечни документи“	20		20	
Направление „Библиографска обработка на библиотечни документи“	21		21	
Направление „Национална библиографска агенция“	28		28	
Направление „Административно-финансови дейности“	14		14	
Направление „Стопански дейности“	16		16	
ПМС 66	14		12	
Възрастова структура на персонала	жени	мъже	жени	мъже
До 25 години	1	0	5	2
От 26 до 40 години	40	8	37	11
От 41 до 55 години	69	13	63	15
От 56 до 63 години	44	12	52	10
Над 63 години	27	6	20	4
Обучение на персонала				

Персонал	2024 г.	2025 г.
Брой специалисти, участвали в квалификационни курсове	117	111
Брой проведени учебни часове	600	242
Общ брой учебни човекочасове		1460
Ключови статистически данни към 31.12.2025 г.		

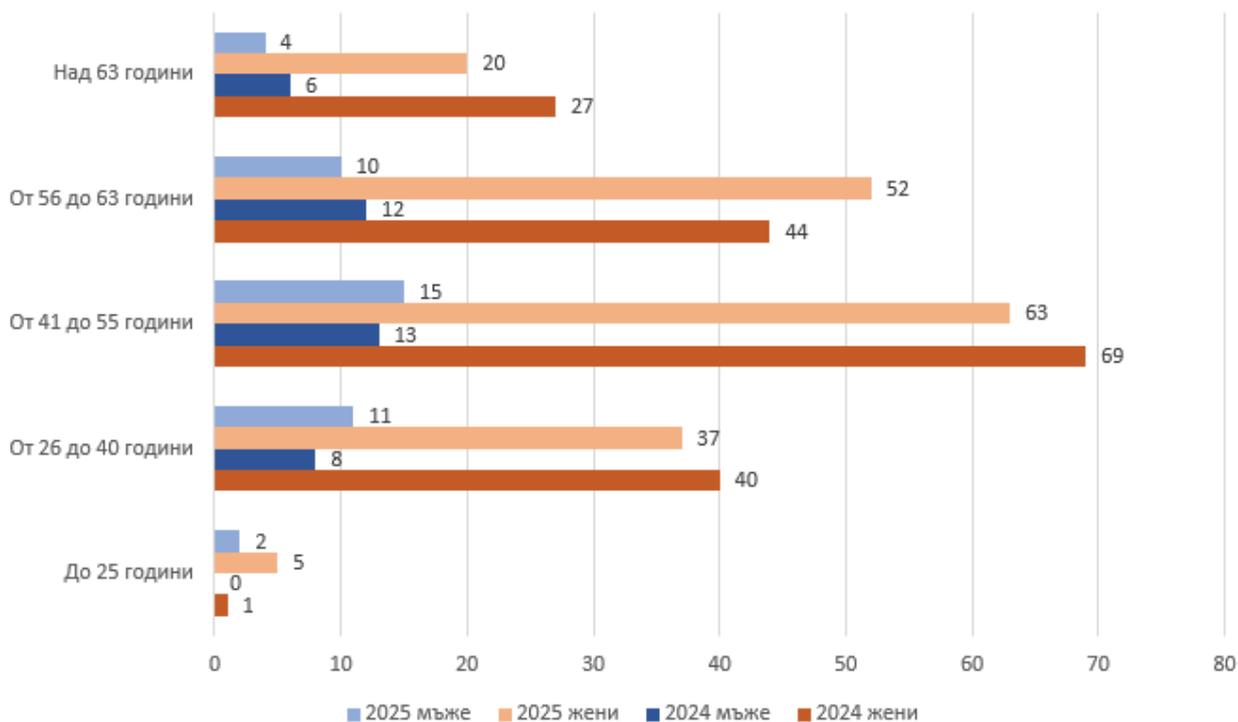
Персонал по образование

Персонал по структура

Персонал по възраст

4.6. Командировки в страната и чужбина

През отчетния период са реализирани общо 97 служебни командировки , от които 85 в страната (87,6%) и 22 в страната (22,7%) .

Табл. 36. Служебни командировки по категории персонал (2025 г.)

Направление	Ръководство (Директор, зам. директори, ръководители направления)	Служители НБКМ	Общо
Командировки в страната	17	68	85
Командировки в чужбина	5	17	22
ОБЩО	22	75	97

5. ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

През 2025 г. Комитетът по условия на труд (КУТ) при Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и отговорникът по ЗБУТ ефективно подпомагаха Директора на библиотеката в управлението на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

В съответствие с действащата нормативна уредба по безопасност и здраве на работа, КУТ и отговорникът по ЗБУТ следяха активно за недопускане на нарушения на трудовото законодателство.

През отчетната година КУТ провеждаше редовни и извънредни заседания съгласно утвърдения Правилник за работа, на които предлагаше и разглеждаше мерки за подобряване условията на труд, обсъждаше и взимаше решения по текущите въпроси, свързани със ЗБУТ.

Проведе се ежегодно обучение на ръководния персонал по ЗБУТ на 20 юни 2025 г.

Бяха проведени следните по-важни мероприятия за подобряване условията на труд и осигуряващи безопасна и здравословна работа. Периодично и по сигнал бяха извършвани проверки за условията на труд по работните места.

През месец януари комисия, определена със заповед на директора, определи подходящи работни места за хора с намалена работоспособност и заети места по квотен принцип съгласно ЗХУ в срок до 31 януари 2025 г.

Пълният състав служители бяха инструктирани с годишен и периодичен инструктаж на особените звена като бяха напомнени основните рискове при работа, правила при евакуация при пожар или друго бедствие, кратки техники за работна поза и др.

Текущо през цялата година бяха подменяни дефектиралите осветителни тела с цел подобряване на осветеността.

Текущо се подменяше работно оборудване – бюра, служителски столове, маси и шкаfoве в работните помещения.

Беше проведена профилактика и преглед на пречиствателната система на филтрирана вода като бяха подменени филтрите на машините за вода.

Извършен бе ремонт на служебните асансьори, където бе наложително.

Подменени бяха компютри, монитори и периферна техника по работните места на служителите, където бе необходимо.

Беше извършена ВИК профилактика на канализационна тръба, свързваща отдел „Реставрационен център“ с цел предотвратяване на аварии от наводнение.

Профилактика бе извършена и на топлофикационната мрежа в сградата на НБКМ, както и на климатичната инсталация.

Извършен бе и основен ремонт на стая № 34, пострадала от авария с наводнение. За кабинета бяха осигурени и нови мебели за работните места. Освежителен ремонт бе извършен в стая № 33, където бе обособено работно място.

Съгласно чл. 17, ал. 3 от Наредба № 3 за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място беше закупено и осигурено работно облекло и лични предпазни средства за служителите и работниците.

В изпълнение на чл. 20 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд и чл. 4 от Правилата за оказване на първа долекарска помощ при увреждане на здравето при работа, бяха закупени най-необходимите лекарствени и медицински материали за оказване на първа долекарска помощ;

Съгласно Наредба № 7 от 1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване, бяха проведени измервания на различните фактори на работната среда във всички помещения на НБКМ, както и бяха издадени съответните сертификати.

В изпълнение на Наредба № 7 от 15 август 2005 г. за минимални изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия при работа с видеодисплеи, през месец ноември бяха организирани и проведени пълни профилактични прегледи за оценка здравословното състояние на служителите в НБКМ, както и бяха осигурени финансови средства за корекция на зрението на нуждаещите се служители.

С цел подобряване и грижа за здравословното състояние на служителите бяха подновени договорите за допълнително доброволно здравно осигуряване и договор за абонамент за спортни занимания на желаещите служители.

6. СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ. ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

6.1. Стопански и ремонтни дейности. Необходими капиталови разходи

6.1.1. Стопански и ремонтни дейности

Стратегическите решения за бъдещето на книжовното богатство на България е необходимо да бъдат съчетани с т.нар. палиативни мерки – ремонт на течовете, ремонт на отоплението и ремонт на водопровода в сградата на Библиотеката. Административната сграда на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ е една от монументалните сгради в столицата и е най-старият културен институт и най-голямата публична библиотека на територията на България. Разположена в парк с лице към бул. „Васил Левски“, тя заема централно място в комплекс, състоящ се от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ на юг, Националната художествена академия на запад и Докторската градина на изток.

Предвид факта, че сградата на библиотеката е на повече от 70 години и зачестява броят на текущите и аварийни ремонти, възниква остро необходимостта от осигуряване на капиталови средства за поддържане на сградния фонд и инсталациите в него. Въпреки че е проектирана и строена по предназначение за библиотека, днес площта на книгохранилищата, общо 13 500 м², е крайно недостатъчна, предвид огромния масив от документи, които съгласно ЗЗЗПДП2 Библиотеката е задължена да съхранява. Поради тази причина се е наложило изнасяне на различни видове библиотечни колекции и Архива на българските печатни и други видове документи в хранилища, извън сградата на Библиотеката, а и извън София (гр. Плевен, с. Богданлия, общ. Елин Пелин). Необходимо е да се предприемат мерки за модернизирани на настоящите фондохранилища със съвременни технологични съоръжения т.нар. компактуси, чрез които има по-голяма вместимост на кв. м на библиотечни документи и

² Закон за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и гоставчиците на медийни услуги – Загл. изм. – ДВ, БР. 42 от 2009 г., В сила от 06.07.2009 г., Доп. – ДВ, БР. 94 от 2018 г.

осигуряване на допълнително пространство за новите постъпления. За 2026 г. за придобиване на технологични съоръжения-компактуси е необходимо да се осигурят средства в размер на 800 000 евро.

През 2024 г. е разработен инженерен проект за изграждане на климатизация и вентилация на помещенията на библиотеката, която не се е осъществила, поради неподсигурените средства. Необходимостта от изграждането на подобна климатично-вентилационна система произтича от това, че сградата е архитектурен паметник на културата и не може по фасадата ѝ да се инсталират поединично климатични устройства, а също поради остарялата отоплителна инсталация рискуваме служителите на Библиотеката и читателите ѝ в отоплителния сезон да работят в неблагоприятни условия. За изграждането на климатично-вентилационна система са необходими средства от порядъка на 850 000 евро.

6.1.2. Стопанисване и поддръжка на материално-техническата база през 2025 г.

През 2025 г. в изпълнение на дейностите по стопанисване на сградния фонд текущо се извършваше организиране и осъществяване на цялото техническо обслужване на структурните звена с техника, консумативи, инвентар, поддръжане на добри хигиенни условия, спазване на основните нормативни актове при експлоатацията на собствеността, осъществяване на контрол на достъпа и охраната, както и други допълнителни дейности, с цел ефективно и ефикасно използване на имуществото и опазването му. През целия отчетен период се изпълняваха дейностите, свързани с редакционно-издателските, печатни и копирни услуги, както и поддръжане на административния архив на Библиотеката.

- » профилактика и проверка на инсталации, съоръжения и машини, текущо стопанисване и ремонти на сградния фонд, прочистване и почистване;
- » ежемесечна проверка за наличността и състоянието на пломбите на пожарогасителите и пожарните кранове;
- » ежемесечна профилактика на ПИС, на пожарогасителите и пожарните кранове и съдействие, за профилактика и ремонти на ПИС;
- » извършен ремонт на климатичната инсталация и подготовка на чилъра за летния и зимния сезон в Библиотеката;
- » профилактика на вентилационната система в подпокривно пространство – оберлихт;
- » избор на нова охранителна фирма и контрол на нейната дейност;
- » изготвянето на заповедите за есенно-зимния и пролетно летния сезон, касаещи пожарната безопасност в НБКМ;
- » изпълнение на текущи заявки за ремонтни дейности по поддръжката;
- » контрол на охраната, видеонаблюдението, интернета и барьерата в София, Плевен и Бозданлия;
- » подпомагане процеса по пренасяне на фонд в книгохранилищата на НБКМ;
- » предаване на хартиени и метални отпадъци за скрап;
- » поддръжка и ремонт на фасадното декоративно осветление;
- » ремонт и монтиране на допълнително осветление в хранилищата;
- » обезпечаване с витрини за чуждестранните литературни кътове на отделни гържави;
- » подмяна на санитарно оборудване и фаянс в санитарните помещения в сградата на Библиотеката;
- » поддръжка на автомобилния парк съгласно изискванията за обезпечаване с документи и горива;
- » контрол по експлоатацията на служебните автомобили;
- » обезпечаване на всички изложби и мероприятия, които се провеждат в НБКМ с необходимите за провеждане материали;
- » периодично зареждане с материали за нуждите на библиотеката;
- » ежедневна проверка за състоянието на сградния фонд в НБКМ и доклад за констатираните нередности;
- » оказване на помощ при отстраняване на течове в книгохранилища, коридори и

- работни помещения в библиотеката;
- » преместване, разчистване и поддръжане на работни помещения, складове и коридори – подготовка за смяна на осветителни тела, прозорци и др.;
- » обезопасяване на стари кабелни трасета в района на НБКМ;
- » измиване на прозорци, врати, работни и общи помещения след приключване на ремонтите на стаите;
- » извършване на хигиенни дейности – почистване на работни и общи помещения, изпиране на настилки;
- » поддръжка на асансьорни уредби – 2 бр. в „Книгохранилище“ с осем спирки, 2 бр. инвалидни и 2 бр. тип „кухненски“;
- » ремонт на отоплителна инсталация в сградата на НБКМ;
- » ремонт на ламаринен покрив над книгохранилището на библиотеката;
- » архивна дейност.

През изтеклата 2025 г. в Учрежденския архив на НБКМ са извършени следните дейности:

- » полистен преглед, хронологично поддръжане в класьори и изготвени описи на документи съгласно определените срокове за съхранение;
- » приети с предавателно-приемателни протоколи, приключили до 31 декември дела от отдели ФСА и ЧР, Деловодство;
- » извършен полистен преглед и освобождаване от метални крепители на документите, предадени ни със съответните протоколи;
- » отделени за унищожаване документи на хартиен носител с изтекъл срок на съхранение и без историческа стойност за дейността на НБКМ. Актът е подписан от ПДЕК при НБКМ и изпратен за сведение и съгласуване в ЦДА;
- » нарязване механично на чернови на документи, ксерокопия и лични бележки.
- » Дейности по снабдяване и отчитане на канцеларски, хигиенни и др. материали за нуждите на работата на Библиотеката.

Организация и изпълнение на дейности по получаване, разпределяне и снабдяване на отделните структурни звена в Библиотеката с получени материали – мебели, материали и техника. Снабдяване с необходимите за осъществяване на ежедневните дейности на всички направления и отдели в Библиотеката, чрез организиране на доставки, закупуване и предоставяне на ползвателите. Своевременно реагиране при спешни доставки за организиране на вътрешни и външни мероприятия, на които библиотеката е домакин. Предприемане на организационни дейности и създаване на ред за поддръжане на сравнително добро ниво складовото стопанство и отчетността за ползване на материалите и запасите. Осигуряване на всички необходими предпазни средства и дезинфектанти читатели, посетители и служители.

6.2. Обществени поръчки

През 2025 г. са проведени следните процедури за възлагане на обществена поръчка чрез ЦАИС ЕОП, публикувани в Профил на купувача на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ на <https://app.eop.bg/buyer/27185>:

01928-2025-0001 „Доставка на топлинна енергия за нуждите на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“– възложена по чл. 79, ал. 1 т. 3, б.в“ от ЗОП– Договаряне без предварително обявление, възложена.

01928-2025-0002 „Доставка на нова компютърна техника и принадлежности за Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, Обособена позиция № 1 – „Компютри“, Обособена позиция № 2 – „Принтери“ и Обособена позиция № 3 – „Периферия и аксесоари“– възложена по чл. 18, ал. 1, т. 12 от ЗОП- Публично състезание, изпълнена.

01928-2025-0003 „Доставка на активна нетна електрическа енергия и избор на координатор на балансираща група на ниво средно и ниско напрежение за обекти на Национална библиотека „Св.св. Кирил и Методий“– възложена по чл. 73, ал. 1 от ЗОП– Открита процедура, възложена.

01928-2025-0004 Доставка на оборудване за Лаборатория за Консервация и Реставра-

ция на документално наследство в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ по проект BG16RFPR002-1.014-0011 „Устойчиво развитие на Център за върхови постижения“ с две обособени позиции: Обособена позиция № 1 – „Планетарен скенер“ и Обособена позиция № 2– „Софтуерни пакети, компютърно оборудване и принадлежности“– възложена по чл. 18, ал. 1, т. 12 от ЗОП – Публично състезание, възложена.

6.3. Финансово управление

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ е държавен културен институт с национално значение – второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на културата, на основание Закона за обществените библиотеки от 6.07.2019 г., изменен в ДВ бр. 68 от 2.08.2013 г. и ПМС №14 от 31.01.2011 г. за определяне на първостепенния и второстепенните разпоредители с бюджет в Министерство на културата.

Утвърдените със Закона за държавния бюджет за 2025 г. приходи на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ са в размер на 202 000 лв., а на разходите 7 950 800 лв.

6.4. Анализ на приходите

Общият размер на реализираните приходи към 31.12.2025 г. е 180 921 лв., разпределени по параграфи и подпараграфи както следва:

§§ 24-04 „Нетни приходи от продажба на услуги, стоки и продукция“ – 89 296 лв. Това са приходи от продажба услуги на НБКМ и специализирани издания.

§§ 24-05 „Приходи от наеми на имущество“ – 43 940 лв., при които има изпълнение на бюджетния план в размер на 43.94% от общия размер на реализираните приходи от наеми. Приходите са на основание сключени договори за предоставяне на имущество под наем на български фирми.

§§ 25-01 „Такси за административни услуги и други дейности“ – 27 259 лв. – 75.72% . Тези такси са събрани на основание утвърден ценоразпис от директора на библиотеката във връзка с ПМС №290/20.10.2011 г. и с ПМС № 268/02.10.2015 г. за допълнение на тарифа за таксите. Ценоразписът се актуализира текущо и в него са утвърдени цени на отделните услуги, извършвани от Националната библиотека– за присъждане на издателски идентификатор (код).

§§ 36-19 „Други неданъчни приходи“ – 7981 лв.

§§ 37-01 „Внесени ДДС и други данъци върху продажбите“ – 11 923 лв. Внесен дължим ДДС.

§§ 37-02 „Внесен данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия /-/“ отчетен е 3% данък върху приходите от стопанска дейност в размер на – 5847 лв.

§§ 45-01 „Текущи дарения, помощи и други безвъзмездно получени суми от страната“– получени дарения в размер на 29 753 лв., които в процентно изражение са 16.45% от общо-реализираните приходи.

6.5. Анализ на разходите

Към 31 декември 2025 г. по отчета за касово изпълнение на бюджета на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ са отчетени разходи в размер на 7 941 661 лв.

§§ 01-01 „Заплати и възнаграждения на персонала нает по трудови правоотношения“– отчетени са 5 262 982 лв. за 208 щатни бройки. НБКМ бележи ръст на получените възнаграждения в размер на 14,20% спрямо предходната година, който се дължи, от една страна, на увеличението на бюджета, от друга, на доброто финансово управление на средствата, предоставени на НБКМ.

§§ 02-00 „Други възнаграждения и плащания за персонала“– изразходваните средства по отчета към 31.12.2025 г. са в размер на 468 214 лв. Отчетени са разходите за плащания на нещатния персонал, нает по трудово правоотношение, на персонала по извънтрудови правоотношения, както и изплатените суми за СБКО и други с характер на възнаграждение – обезщетение на персонала и други плащания и възнаграждения (болнични от работодател).

§§ 05-00 „Задължителни осигурителни вноски от работодател“

Изразходваните средства по отчет към 31.12.2025 г. са в размер на 1 046 890 лв., като са спазени изискванията на нормативното законодателство.

§ 10-00 „Издръжка“.

Разходите за издръжка са в размер на 1 014 580 лв., което представлява 12.77% от общия размер на разходите. Най-голям относителен дял в параграфа заемат разходите за външни услуги – 470 240 лв. или 46.35% от разходите за издръжка (обичайни разходи за дейността като телекомуникационни и пощенски услуги, абонамент и поддръжка на софтуер и хардуер, интернет, охрана); разходи за вода, горива и енергия – 392 219 лв. – 38.65% от разходите за издръжка; разходи за материали в размер на 93 297 лв., изразходвани за закупуване на канцеларски материали, хигиенни материали, консумативи за офис техника и др., които заемат 9.20% от разходите за издръжка; разходи за текущ ремонт на сградния фонд в размер на 23 016 лв., разходи за командировки в страната – 4311 лв. и командировки в чужбина – 22 753 лв. Разходи за застраховки – 5526 лв.

Платени държавни данъци и такси за 2025 г. са в размер на 18 799 лв.

§§ 46-00 „Разходи за членски внос“

Към 31 декември 2025 г. са изплатени общо 10 046 лв.– ISSN, ISMN, ISBN, CENL, IFLA, БАРОК, БИК, БИС

Капиталови разходи за материално-техническата база и ремонти:

През 2025 г. са изразходвани средства в размер на 120 150 лв., както следва:

за 120 150 лв е подменена морално остаряла компютърна техника и хардуер.

ТРАНСФЕРИ– анализ на трансферите

§§ 61-09 „Вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител“ (+/-) на касовия отчет със знак /-/ и дебитния оборот на с/ка 7501 „Вътрешни касови трансфери в левове“ е /-/ 346 755 лв.

§§ 66-02 „Разчети за извършени плащания в СЕБРА“ (+/-) отразени по кредитния оборот на с/ка 7500 „Разчети за плащания в СЕБРА“ – 5 818 801 лв.

По §§ 69-00 „Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци“ се прилага системата на безналично централизирано разплащане, като изразходваните трансферни средства по касов отчет към 31.12.2025 г. са общо в размер на 2 253 500 лв. или както следва:

§§ 69-01 „Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица“– 448 677 лв.

§§ 69-05 „Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО“– 1 098 460 лв.

§§ 69-06 „Трансфери за поети осигурителни вноски за ЗО“ – 445 366 лв.

§§ 69-07 „Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО“– 257 628 лв.

§§ 69-08 „Корективен трансфер за поети осигурителни вноски и данъци“– 3369 лв.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През отчетната 2025 г. Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ препотвърди своята роля на водещ национален библиографски и информационен център, стремящ се към стабилност в изпълнението на законовите задължения по депозита и устойчивост в комплектуването и международния книгообмен. Наблюдаваме и утвърждаване на позицията на институцията като културен център чрез балансирано развитие на административно-стопанската, издателската, културната и международната дейност.

Съществен е ръстът в създаването на нови библиографски записи, в развитието на нормативните бази данни и в електронната обработка на ресурсите, което свидетелства за повишено качество на аналитичното разкриване на информацията. Всички това от своя страна изисква гаранции за съвременни условия за съхранение на фондовете и създаване на нормална работна среда.

Наред със значителното увеличаване на дистанционния достъп и активното използване на дигиталните услуги, през 2025 г. се увеличи и броят на регистрираните читатели и на ползваните документи. Това за нас е показател за засилен интерес към ресурсите на Библиотеката и доверие към нейната експертиза. Ръстът на физическите посещения налага търсене на решения за създаване на оптимална среда за работа на служителите и на разнообразните групи от посетители на Националната библиотека – граждани, студенти, научни работници, преподаватели и чуждестранни изследователи.

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1

Табл. 37. СТАТИСТИЧЕСКА ТАБЛИЦА ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА БИБЛИОТЕКА ПО СТАНДАРТА ЗА БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ ПРЕЗ 2025 г.

	ИЗИСКВАНИЯ ПО СТАНДАРТА	2025 г.
т. 12	Изграждане на колекции	
12.1.	Показатели	
	а) набавени библиотечни документи – от 50 000 – 55000 броя библиотечни документи годишно	52 088
	б) абонамент на периодични издания – от 2000 до 2500 броя заглавия годишно	Общо 76 бр. 33 – чужди 43 бр. български
12.2.	Индикатори	
	а) брой придобити документи в Архив на българската книжнина – 100% от получените по депозит документи;	21 695 бр.
	б) брой придобити документи в специалните колекции – до 200 документа годишно	656 бр.
	в) процент от фонда на придобити периодични издания – от 12 до 14% в регистрационни единици;	29 891 рег. ед. 57,4%
	г) процент на новите записи в националната библиография/статии/– 100% от получените по депозит документи;	7 161 бр. 29,39%
т. 13	Каталогизация	
13.1.	Показатели	
	а) брой записи в библиографските бази данни – от 22 000 до 30 000 броя записи годишно	Общо: 39 848 записи 27 515 б. з. в COBIB 11 481 к. з. в CONOR 852 к. з. в COSUB
13.2.	Индикатори	
	а) средното време за обработка на документи в базите данни– от 30 до 50 мин. на документ	30–50 мин.
	б) средното време за аналитична обработка на документите в базите– от 20 до 30 мин. на статия	30 мин.
т. 14.	Достъп	
14.1.	Показатели	
	а) Регистрирани читатели– до 12 000 броя годишно	32 263 бр.
	б) Работното време на Национална библиотека – не по-малко от 55 часа седмично;	70 ч. седмично зимно работно време; 70 ч. седмично лятно работно време
14.2.	Индикатори	
	а) посещения и процент на виртуални посещения – до 300 000 броя, от които 50% виртуални посещения	306 648 бр. посещения физически в читалня и онлайн; (139 264 бр. физически + 167 384 бр. онлайн)
т. 15.	Използване	

15.1.	Показатели	
	а) ползвани (заети) библиотечни документи, вкл. междубиблиотечно заемане - до 350 000 регистрационни единици годишно;	1 043 519 бр.
15.2.	Индикатори	
	а) процент откази – до1% от заетите библиотечни документи;	414
т. 16.	Дигитализация	
16.1.	Показатели	
	а) дигитализирани копия - от 45 000 до 50 000 брой копия годишно	281 750 общ брой копия
16.2.	Индикатори.	
	а) брой на заглавията на дигитализирани документи на 1000 заглавия в определените специални колекции, обекти на книжовното наследство – <i>от 1,3 до1,5 броя</i>	34 548 дигитализирани заглавия; 20,3 броя
т. 17.	Услуги	
17.1.	Показатели	
	а) брой информационни продукти (справки и гр.)/библиотечни консултации/ - от 140 – 160 продукта годишно	9233 бр.
	б) брой информационни услуги– <i>8500 броя годишно;</i>	23 072 бр.
	в) брой информационни единици, в т. ч. и информационните услуги – <i>от 7000 до 8000 информационни единици;</i>	50 400 бр.
17.2.	Индикатори.	
	а) време за изпълнение на информационна услуга– <i>от 1 до 10 часа за информационна услуга;</i>	1-10 ч.
т. 18.	Опазване	
18.1.	Показатели	
	а) реставриране, консервиране и превенция на библиотечни документи – 1 специалист-реставратор– 1700 листа годишно;	20 085 л. 1990 л. средно годишно от 1 специалист-реставратор Брой реставратори -11
18.2.	Индикатори.	
	а) процент материали, които се нуждаят от опазване– <i>до 0,3% ежегодно,от определения за опазване фонд;</i>	0,15%
	б) процент на документи, съхранявани в подходящи условия – <i>до 1% от фонда годишно;</i>	0,05%
т. 19.	Управление	
19.1.	Показатели:	
	а) изложби и друга културна дейност – <i>до 60 броя годишно;</i>	325 общо проведени събития
19.2.	Индикатори.	

	а) промотиране на културното наследство -от 10 до 15 мерки (изложби, печатни и електронни издания; представяне в уебсайтове, представяния в медии, кампании и др.)	325 национални и международни събития, изложби, лекции, премиери и конференции, като от тях 9 прояви с международно участие в Библиотеката, от които 8 новооткрити литературни къта на различни държави и нац. библиотеки по света с участие на посолствата им в България; Над 193 представяния в медиите
	б) предприети мерки, вкл. дигитализиране за запазване на националното наследство	
	- консервиране и реставриране;	Общо 675 968 бр.
	- усъвършенстване на условията за правилно съхраняване;	Ефективно използване на системата „Аноксия“
	- функциониране на дигитална библиотека и др.	га
	в) национални и международни ангажменти на библиотеката	га
	- участие в международни организации	IFLA, CENL, CDNL, ISBN, ISMN, ISSN, ISIL

	<p>- участие в национални и международни проекти и програми;</p>	<p>„Двустранно сътрудничество за социализация на книжовно-документалното наследство чрез дигитални технологии“, Фонд за двустранни отношения по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ в рамките на ФМ на ЕИП 2014 – 2021 г. към Министерството на културата</p> <p>Проект „Устойчиво развитие на Център за върхови постижения „Наследство БГ“ по програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, Процедура BG16RFPR02-1014, Приоритетна ос: 1 „Научни изследвания и технологично развитие“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР)“</p> <p>Проект „Наследство и памет без граници“, финансиран от „Ерланг Колдинг Нилсен“ грант, CENL</p> <p>Проект „Възможности за хората чрез равенство и работа в мрежа“ по програма „Еразъм“, Партньорства за сътрудничество в сектор „Образование за възрастни“ KA220-ADU, сектор „Образование за възрастни“</p> <p>Проект „Съхранение на дигиталното културно наследство“ по Програма „Еразъм“, ключова дейност KA 220, сектор „Висше образование“</p> <p>Проект „150 години от обявяването на Априлското въстание: Да бъдеш свободен, ... когато не си“ – предложение за национални прояви и чествания на събития и бележити дейци в областта на културата за включване в Националния културен календар за 2026 г.</p> <p>Проект на МОН BG05SFPRO01-3.002-0001 „От висше образование към заетост“, финансиран по програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансирана от Европейския съюз</p> <p>Проект „В ритъма на Балканите XIV- XIX в.“, Национален фонд „Култура“, програма „Създаване или разпространение – малки проекти“/Литература</p> <p>„Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ за 2025 г.</p> <p>Издаване на сборник „Хранилище на българската историческа памет“</p> <p>Програма „Помощ за книгата“</p> <p>Присъдена Еразъм акредитация по Програма „Еразъм“, Ключова дейност 1 „Образователна мобилност за граждани“</p> <p>Проект „Дигитален клуб в Националната библиотека“, финансирани по инвестиция „Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни“ към Национален план за възстановяване и устойчивост, процедура чрез директно предоставяне на средства на конкретни крайни получатели BG-RRP-1024 „Израждане на мрежа от дигитални клубове“</p> <p>Проект „Очите на Арабия“ по Програма „Мобилност“ на Столична община</p> <p>Проект „На гости за един час: Иновативни практики за презентирание на книжовно-документалното наследство на Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“,</p> <p>Програма „Технологично обновление, технологично оборудване и насърчаване на четенето, медийна и информационна грамотност в обществените библиотеки“ към Министерството на културата</p> <p>„Цифровизация на музейни колекции, библиотеки и архиви“</p> <p>„Интердисциплинарни методи и средства за изследване на ръкописни паметници“</p> <p>Дарителска програма „Осинови книги“ 2025 г.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - СК13639 1899 г. Мъченици на освобождението ни; - СК8595 1904 г. История и състояние на манастира Св. Архангел Михаил при с. Билинци; - СК11392 1907 г. Материал по история на вашето възраждане; - СК12779 1907 г. Светът като продукт на съзнанието; - СК7756 1922 г. Бълг. армия преди и след Световната война; - СК90510 1939 г. Исторически разкази. - СК7369 1914 г. Историята на „Помурджинската автономия“; - СК13283 1922 г. Защо не победихме 1915-1918. - НБКМ 7. Псалтир с последование (Славейков псалтир) - Ск 10145 Стайнов, Петко. Държава и чиновничество, 1933 - Ск 89983 Христо Вакарелски. Понятия и представи за смъртта и душата. Сравнително фолклорно изучаване, 1939 - Ск 87247 Иван Снегаров. Кратка история на съвременните православни църкви, 1944
	<p>- двустранно и многостранно международно сътрудничество.</p>	<p>Подписани и в процес на подписване меморандуми и споразумения, откриване на литературни кътове на чуждестранни национални библиотеки</p>
<p>m. 20.</p>	<p>Научна дейност</p>	
<p>20.1.</p>	<p>Показатели:</p>	
	<p>а) научна дейност - до 40 бр. научни изследвания годишно</p>	<p>11 научни изследвания</p>
<p>20.2.</p>	<p>Индикатори:</p>	

	а) брой издадени научни и научно-приложни издания и публикации – <i>от 40 до 50 броя публикации годишно</i>	101 бр.
т. 21.	Издания	
21.1.	Индикатор - до 20 броя издания годишно	Монографии- 4 бр. Продължаващи издания- 6 бр.
т. 22.	Потенциал за развитие	
22.1.	Индикатори:	
	а) брой на часовете за обучение на персонала - минимум 8 часа, максимум 20 часа на служител годишно;	10 ч. 25%
	в) процент от персонала, зает с научна и научно-приложна дейност – <i>до 12%</i> ;	13%
	з) процент на приходите на библиотеката, получени от услуги– <i>от 55 до 60%</i> ;	74%
	г) ангажименти и сътрудничество в рамките на националната мрежа– основен ангажимент по смисъла на чл. 42, ал. 1-5 от Закона за обществените библиотеки.	<ul style="list-style-type: none"> - създава, разпространява и предоставя библиографска информация от национално значение; - изпълнява функциите на централна лаборатория за реставрационни и консервационни дейности;- извършва експертна оценка и контрол върху консервационни проекти; - координира дейността на библиотеките за закрилата на наследството;- осигурява експертна и консултантска помощ по въпросите на закрилата на наследството; - изпълнява функциите на национален информационен център, като отговаря за изработването на сводни описи на ръкописното книжовно и литературно наследство и ретроспективната национална библиография

Приложение № 2
НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ ЗА 2025 Г.
Монографични издания

1. Атанасов, Християн Атанасов. Служите на Мамона или Как българите гледат на лихвата и лихварите през османското време / Християн Атанасов. – Велико Търново : Фабер, 2025. – 228 с.

ISBN 978-619-00-1993-0

2. Иванова, Калина Йорданова. Финансови аспекти в управлението на библиотеките : монография / Калина Иванова ; научен редактор Румелина Василева. – София : Академично издателство За буквите – О писменехъ, 2025. – 289 с. : с цв. ил., табл.

ISBN 978-619-185-727-2

3. Иванова, Калина Йорданова. Финансови аспекти в управлението на библиотеките [Електронен ресурс]: монография / Калина Иванова ; научен редактор Румелина Василева. – Електронна книга (1 pdf файл : 284 с.). – София : Академично издателство За буквите – О писменехъ, 2025.

Начин на достъп (URL): <https://digilib.nationallibrary.bg/books/2025/47/74941192.pdf>

ISBN 978-619-185-728-9

4. Национална библиотека Свети свети Кирил и Методий. Български исторически архив. Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Български исторически архив. Книга 10, От Ф. 882 до Ф. 922 ; нови постъпления към Ф. 15, 16, 17, 29, 36, 44, 183, 271, 272, 405, 816 и кол. 25, 42 / съставители Милена Тафрова ... [и др.] ; под редакцията на Милена Тафрова. – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – 326 с.

Други съставители: Милкана Бошнакова, Любомир Георгиев, Руслан Иванов, Нора Кавалджиева, Ралица Тодорова, Валери Кацунов, Пламена Стоянова, Камелия Божилова, Джени Иванова, Александър Мошев, Марина Яниславова, Станимир Димов, Милен Михов, Радослав Спасов.

ISBN978-954-523-215-2

5. Филипова, Силвия Трендафилова. Списание „Библиотека“ : тематичен указател 2019-2023 / съставител Силвия Филипова. – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – 192 с.

ISBN 978-954-523-213-8

6. Хранилище на българската историческа памет : сборник от кръгла маса, посветена на 100-годишнина от постъпването на архивната сбирка на Етнографския музей в Народната библиотека, 16 октомври 2024 / съставители Радослав Спасов ... [и др.]. – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – 302 с. : с ил.

Други съставители: Милена Тафрова , Марина Яниславова, Станимир Димов.

ISBN 978-954-523-216-9

Статии, студии, рецензии

7. Аврамов, Боян Атанасов. Документален инфотеймънт и видеографски PR в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Боян Аврамов. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 1 (2025), с. 14–19.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN

2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/02/Biblioteka-01_2024.pdf [презледан 04.02.2026].

8. Аврамов, Боян Атанасов. XXXV Национална конференция на ББИА „Приемственост и модерност в библиотечното дело“ / Боян Аврамов. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 4 (2025), с. 69–71.

9. Аврамов, Боян Атанасов. От архива към обществото : нови подходи в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за популяризиране на отгел „Български исторически архив“ / Боян Аврамов. – В: *Хранилище на българската историческа памет : сборник от кръгла маса, посветена на 100-годишнината от постъпването на архивната сбирка на Етнографския музей в Народната библиотека / съставители Радослав Спасов ... [и др.]*. – София, 2025. – ISBN 978-954-523-216-9. – С.286–299.

10. Аврамова, Ваня Петрова. Симбиоза между писаното слово и визуалното изкуство – интерактивно представяне на литература за деца / Ваня Аврамова. – В: *Съвременната литература за деца и юноши – жанрови тенденции, модерни стилове, теми и похвати : сборник доклади от кръгла маса, Сливен, 12 – 14 май 2025 г. : в рамките на XXVII национален фестивал на детската книга / съставител Росица Петрова-Василева*. – Сливен : Регионална библиотека „Сава Доброплодни“, 2025. – ISBN 978-619-7239-52-2. – С. 115–124.

11. Аврамова, Ваня Петрова. Тенденции в приложението на изкуствения интелект в библиотеките и обучението / Ваня Аврамова, Елисавета Цветкова. – В: *[Тридесет и пета] XXXV юбилейна национална конференция Съвременните библиотеки – приемственост и модерност*. – София, 2025. (пог печат)

12. Аксентиева, Валентина Радославова. Проект „На гости за един час: иновативни практики за презентиране на книжовно-документалното наследство на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Валентина Аксентиева, *Божидара Илиева*. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 6 (2025), с. 65–67.

13. Али, Севдийе Феим. Познатият и непознат Васил Шанов– учителят, сътрудникът в Ориенталския отгел, преводачът и общественикът през призмата на личния му фонд, съхраняван в отгел „Български исторически архив“ на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Севдийе Али. – В: *Хранилище на българската историческа памет : сборник от кръгла маса, посветена на 100-годишнината от постъпването на архивната сбирка на Етнографския музей в Народната библиотека / съставители Радослав Спасов ... [и др.]*. – София, 2025. – ISBN 978-954-523-216-9. – С. 80–103.

14. Андреева, Велюзара Валентинова. Мотивация на съвременния библиотечен специалист за работа в библиотечната сфера / Велюзара Андреева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 2 (2025), с. 34–47.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-02_2025.pdf [презледан 04.02.2026].

15. Андреева, Велюзара Валентинова. Основи елементи в управлението на човешките ресурси в библиотеките / Велюзара Андреева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 6 (2025), с. 28–41.

16. Ангелова, Габриела Петрова. За актуалния статус на личната библиотека на йеромонах Неофит Рилски в Рилския манастир / Габриела Ангелова, Камелия Христова-Йорданова. – В: *Старобългаристика* (Palaeobulgarica). – ISSN 0204-4021. – Година 49, № 1 (2025), с. 123-144.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Старобългаристика, E-ISSN 3603-2899. Достъпен на: https://palaeobulgarica.eu/sites/default/files/pdf-journal/Articles/2025/2025_1_a6_ft.pdf [презлеган 05.02.2026]. DOI: 10.59076/2603-2899.2035.1.06.

17. Ангелова, Габриела Петрова. Изрово-базирано обучение по информационна и медийна грамотност и разработване на учебни модули за библиотекари / Марина Енчева, Гергана Янчева, Габриела Ангелова. – В: *Библиотеките и цифровата трансформация – глобални тенденции и локални трансформации*, 12 – 14 юни 2024 г., Стара Загора. – София : Българска библиотечно-информационна асоциация, 2025. – ISBN: 978-954-9837-38-4. – С. 46-50.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп. Достъпен на: <https://lib.bg/bg/dokladi-ot-konferentsii-na-bbia> [презлеган 05.02.2026].

18. Атанасов, Християн Атанасов. Източната криза от 70-те години на XIX век и Втората емисия на книжни пари в Османската империя / Християн Атанасов. – В: *Известия на Центъра за стопанско-исторически изследвания*. – ISSN 2534-9244. – Том 10 (2025), с. 159-171.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в Известията на Центъра за стопанско-икономически изследвания, E-ISSN 2603-3526. Достъпен на: https://csii.bg/wp-content/uploads/2025/11/13.-H.-Atanasov_DOI.pdf [презлеган 05.02.2026]. DOI: 10.61836/NYUR9172.

19. Атанасов, Християн Атанасов. Ново изследване за книгопечатането в Османската империя / Християн Атанасов. – Рецензия за книгата: Orlin Sabev. *The Müteferrika Press : Arabic typography in an Ottoman context*. – Berlin/Boston : WalterdeGruyter, 2025. – 404 p. ISBN: 978-3-11-138491-7. – В: *Балкани*. – ISSN: 1314-4103. – Книга 14 (2025), с. 278-280.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Балкани, E-ISSN: 3033-1056. Достъпан на: balkani-bg.com/images/pdf/2025-12/22_Recenzii_Hristian_Atanason_Balkani_2025.pdf [презлеган 06.02.2026]. DOI: <https://doi.org/10.62761/103.B.14.21>.

20. Атанасов, Християн Атанасов. Осем години „Известия на Центъра за стопанско-исторически изследвания“ – опит за анализ / Християн Атанасов. – В: *Исторически преглед*. – ISSN 0323-9748. – Том 81, книжка 2 (2025), с. 85-121.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Исторически преглед, E-ISSN 2815-3391. Достъпен на: https://ipr.ihist.bas.bg/landing_pages/2025_2/hristiyan_atanasov.html [презлеган 06.02.2026]. DOI: <https://doi.org/10.71069/IPR2.25.HA04>. Scopus.

21. Атанасов, Християн Атанасов. Османски документи за паричните вакъфи в България : някои примери от колекциите на Националната библиотека / Християн Атанасов. – В: *Учебно съдържание и методи на обучение в специалност Архивистика и документалистика : четения по архивистика в УниБИТ – 12 юни 2024 г. : сборник доклади*. – София: Академично издателство „За буквите – О писменехъ“, 2024. – ISBN 978-619-185-711-1. – С. 129-144.

22. Атанасов, Християн Атанасов. Османските публични финанси през XVIII – XX век. Въпроси, отговори и перспективи / Християн Атанасов. – В: *Стопанска история на българите в Османската империя XV в. – началото на XX в. Том 2. Българите в стопанския живот на Османската империя през XIX и началото на XX в. / под редакцията на Иван Русев*. – София: Аз-буки, 2025. – ISBN 978-619-7667-81-3. – С. 15-70.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп. Достъпен на: file:///D:/Users/User/AppData/Local/Temp/MicrosoftEdgeDownloads/fb36dadd-3d0d-4315-9d8d-5a863c8233ba/-__2025.pdf [презлеган 06.02.2026]. DOI: <https://doi.org/10.53656/978-619-7667-81-3-v2>.

23. Атанасов, Християн Атанасов. Последното дело на последния български енциклопедист : / Християн Атанасов. – Рецензия за книгата: Енциклопедика ; Диптих по информационно моделиране на хипертекст. Книга 1, Учебник по структуриране на енциклопедии / Александра Куманова. Православието в България : кратка историческа енциклопедия / Милен Куманов ; библиографска редакция Александра Куманова. – София, 2023. – В: *Трудове* на Студентското научно общество при Университета по библиотекознание и информационни технологии. – ISSN 1314-2526. – Том 20 (2025), с. 1240–1244.

24. Атанасов, Християн Атанасов. Руско-турската война (1877–1878 г.) на страниците на българската преса в Османската империя : по материали от вестник Напредък / Християн Атанасов. – В: *Човекът и войната* : сборник доклади от национална научна конференция, София, 19–20 януари 2023 г. / съставителство и научна редакция Живко Лефтеров, Димитър Подуров. – София: Нов български университет, 2025. – ISBN 978-619-233-389-8. – С. 235–248.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в сборника *Човекът и войната* (2025), E-ISBN 978-619-233-390-4. Достъпен на: <https://www.history.nbu.bg/bg/publikacii-i-nauchen-arhiv/publikacii/chovekyt-i-vojnata-sbornik-dokladi-ot-nacionalna-nauchna-konferenciq-nov-bylgarski-universitet-19-20-qnuari-2023-g> [презледан 03.02.2026].

25. Атанасов, Християн Атанасов. Търговията в Османската империя (XVII – XIX век) – една изложба в разгара на лятото / Християн Атанасов. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 4 (2025), с. 63–65.

26. Боянова, Емилия Игнатова. Библиотека, музика, слово / Емилия Боянова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 2 (2025), с. 86–88.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-02_2025.pdf [презледан 04.02.2026].

27. Боянова, Емилия Игнатова. Музиката като мост – взаимодействие между ромската и българската музикална традиция [Електронен ресурс] / Емилия Боянова. – В: *Хармония* в различията : сборник с доклади от научна конференция с международно участие, София, 10.12.2025 г. – Електронен сборник. – ISSN 3033-1315. – Гог. 2, бр. 2 (2025), с. 341–347.

Достъпен на: <https://www.cceol.com/search/journal-detail?id=4385> [презледан 05.02.2026].

28. Боянова, Емилия Игнатова. Хор „Морфова-Проконова“ – гласът на традицията в сърцето на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Емилия Боянова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 3 (2025), с. 76–79.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2026/02/Biblioteka_03_2025.pdf [презледан 04.02.2026].

29. Бранкова, Мария Симеонова. Елисавета Консулова-Вазова – художничка на модерната епоха и културната промяна / Мария Бранкова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 4 (2025), с. 78–83.

30. Бранкова, Мария Симеонова. Опазване на културната памет: виртуалният музей на Борис Христов / Мария Бранкова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 3 (2025), с. 73–75.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2026/02/Biblioteka_03_2025.pdf [презледан 04.02.2026].

- 31. Бранкова, Мария Симеонова.** Художествени експозиции в Националната библиотека / Мария Бранкова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 1 (2025), с. 58–60.
Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/02/Biblioteka-01_2024.pdf [презледан 04.02.2026].
- 32. Василева, Даниела Добромирова.** Квалификационен курс Каталогизиране в системата COBISS – основен курс / Даниела Василева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 2 (2025), с. 5.
Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-02_2025.pdf [презледан 04.02.2026].
- 33. Василева, Даниела Добромирова.** COBISS дни в България / Даниела Василева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 3 (2025), с. 5–6.
Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2026/02/Biblioteka_03_2025.pdf [презледан 04.02.2026].
- 34. Гайдарова, Агриана Милчева.** Да (не)откриеш Екзюперу / Агриана Гайдарова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 3 (2025), с. 50–51.
Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2026/02/Biblioteka_03_2025.pdf [презледан 04.02.2026].
- 35. Георгиев, Георги Аспарухов.** Убийството на Стоян Пенев, самоубийството на Ангел Кънчев и смъртта на Христо Георгиев, на страниците на в. „Дунав“ / Георги Георгиев. – В: *Хранилище на българската историческа памет : сборник от кръгла маса, посветена на 100-годишнина от постъпването на архивната сбирка на Етнографския музей в Народната библиотека, 16 октомври 2024 г. / съставители Радослав Спасов ... [и др.]*. – София: Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-216-9. – С. 274–285.
- 36. Граматикова, Невена Йосифова.** Каталогизирането на тюркоезичните ръкописи като част от каталогизацията на арабографичните ориенталски ръкописи в европейските книгохранилища в периода XVIII – средата на XX век / Невена Граматикова. – В: *Хранилище на българската историческа памет : сборник от кръгла маса, посветена на 100-годишнина от постъпването на архивната сбирка на Етнографския музей в Народната библиотека, 16 октомври 2024 г. / съставители Радослав Спасов ... [и др.]*. – София: Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-216-9. – С. 198–255.
- 37. Граматикова, Невена Йосифова.** Сведения за ръкописни колекции в Пловдив през османската епоха и ръкописи с евентуален пловдивски произход или индиректно свързани с Пловдив в Ориенталския фонд на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Невена Граматикова. – В: *Filibe'de İslâm Kültür Mirası : Milletlerarası Tartışmalı İlmî Toplantı, Filibe, 24-26 Ekim 2024*. – İstanbul : İSAV Yayınları, 2025. – ISBN: 978-625-94228-1-7. – С. 623–646.
- 38. Димов, Станимир Петров.** Фонд № 905 Лейди Емили Странгфорд. – В: *Национална библиотека Свети свети Кирил и Методий. Български исторически архив. Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Български исторически архив. Книга 10 / под редакцията на Милена Тафрова*. – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-215-2. – С. 173–175.

39. Димов, Станимир Петров. Фонд № 922 Семейен фонд Петър и Иван Данчови. – В: *Национална библиотека Свети свети Кирил и Методий. Български исторически архив. Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Български исторически архив. Книга 10 / под редакцията на Милена Тафрова.* – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-215-2. – С. 202–204.

40. Динева, Христина Неялкова. Правни аспекти при идентификация на регки и ценни документи / Христина Динева. – В: *Библиотека.* – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 6 (2025), с. 51–64.

41. Желева, Зорница Светославова. 24 май – ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност в Националната библиотека / Зорница Желева. – В: *Библиотека.* – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 3 (2025), с. 70–72. Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2026/02/Biblioteka_03_2025.pdf [прегледан 04.02.2026].

42. Желева, Зорница Светославова. Киното под открито небе посрещна над 1000 зрители в пет поредни вечери / Зорница Желева. – В: *Библиотека.* – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 5 (2025), с. 79–80.

43. Желева, Зорница Светославова. Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ почете паметта на св. Константин Кирил Философ, един от патроните на институцията / Зорница Желева. – В: *Библиотека.* – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 2 (2025), с. 63–64.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-02_2025.pdf [прегледан 04.02.2026].

44. Иванов, Владимир. Още веднъж за изложбата „От киноцентъра до музейната витрина“ : интервю с директора на Историческия музей – Попово Владимир Иванов / *разговора води Вяра Митева.* – В: *Библиотека.* – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 1 (2025), с. 61–63.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/02/Biblioteka-01_2024.pdf [прегледан 04.02.2026].

45. Иванов, Явор Николаев. Битова лексика от втория славянски пълен превод на Диалозите на свети Григорий Двоеслов, регистрирана в румънски език / Явор Иванов. – В: *Света гора. България. Балканите : сборник в чест на професор Петко Д. Петков / съставители, редактори Искра Христова-Шомова ... [и др.].* – София : Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2024. – ISBN: 978-954-07-6036-0. – С. 302–323.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в дигиталната колекция на Университетската библиотека Св. Климент Охридски. Начин на достъп: <https://digital.libsu.uni-sofia.bg/bg/v/51408>.

46. Иванов, Явор Николаев. Константинополският патриарх Агатангел – адрианополец и българин / Явор Иванов. – В: *Християнство и култура.* – ISSN 1311-9761. – Година 24, брой 1 (198) (2025), с. 81–89.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Християнство и култура. Достъпен на: <https://www.hkultura.com/issue/198-hristiyanstvo-i-kultura-broi-198> [прегледан 09.02.2026]

47. Иванов, Явор Николаев. Наблюдения върху сложностъставната лексика в банатския език от речниците на Стойко Стойков и Ян Василчин [Електронен ресурс] / Явор Иванов. – В: *Банатските българи – културно наследство, език и литература*. Том 3, Сборник с доклади от Трета международна научна конференция, София, 26 януари 2024 г. – Електронен сборник. – София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2025. – ISBN: 978-619-245-497-5. – с. 49–68.

Начин на достъп (URL): <https://digilib.nationallibrary.bg/books/2025/20/71826184.pdf> (Electronic legal deposit– ползва се само в НБКМ). Достъпен и на: <https://press.bas.bg/bg/eBooks-105?showAs=grid&cat=0&price=0> [презледан 09.02.2026].

48. Иванов, Явор Николаев. Основна футболна терминология в езика на банатските българи / Явор Иванов. – В: *Българска реч*. – ISSN: 1310-733X. – Година 31, брой 1 (2025), с. 54–59.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Българска реч. Достъпен на: <https://www.cceeol.com/search/journal-detail?id=337> [презледан 09.02.2026].

49. Иванов, Явор Николаев. От herba през κοδόμεντον до „меризливо зеле“, или как се превежда названието на една средновековна погривка / Явор Иванов. – В: *Доклади от Международната годишна конференция на Института за български език Проф. Любомир Андрейчин*. – ISSN 2683-1198. – Том 1 (2025), с. 98–104.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп. Достъпен на: https://ibl.bas.bg/wp-content/uploads/2025/06/10_Ivanov_ConfIBL2025.pdf [презледан 09.02.2026]. DOI: <https://doi.org/10.7546/ConfIBL2025.10>

50. Иванов, Явор Николаев. Суфиксирани съществителни имена в банатските разкази на Яку Ронков [Електронен ресурс] / Явор Иванов.– В: *Културната идентичност на банатските българи и българската католическа книжнина : сборник със студии и статии / редактор Калина Минчева-Пейчева*. – Електронен сборник. – София : Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2025. – ISBN: 978-619-245-583-5. – с. 105–117.

Начин на достъп (URL): <https://digilib.nationallibrary.bg/books/2026/04/76378888.pdf> (Electronic legal deposit– ползва се само в НБКМ). Достъпен и на: [https://press.bas.bg/bg/eBooks-105/show-106\(125\)](https://press.bas.bg/bg/eBooks-105/show-106(125)) [презледан 09.02.2026]

51. Иванова, Калина Йорданова. Приносът на историческата и духовна столица на България за успешната реализация на Съединението между Княжество България и Източна Румелия / Калина Иванова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 5 (2025), с. 84–88.

52. Иванова, Калина Йорданова. 135 години развитие на библиотечното дело : сведения за основаването на първата публична библиотека в град Велико Търново през 1889 г. / Калина Иванова. – В: *Везни*. – ISSN 0861-606X. – № 3 (2025), с. 19–22.

53. Иванова, Калина Йорданова. 147 години Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ : поздравително слово / Калина Иванова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 6 (2025), с. 5–6.

54. Иванова, Калина Йорданова. Иванка Янкова – еманация на лидера в XXI век : въвеждащи слова / Калина Иванова. – В: Професор д-р Иванка Янкова : биобиблиография / състав. Илиана Тодорова ... [и др.] ; науч. ред. Силвия Станчева. – Велико Търново : Регионална народна библиотека „Петко Р. Славейков“, 2025. – ISBN 978-619-7173-56-7. – с. 6–8.

55. Иванова, Калина Йорданова. Професор Иванка Янкова – човек, зареден с енергията на добротворчеството / Калина Иванова. – В: *Dux inspirationis*. Лидерът на вдъхновението : сборник с научни статии и есета, посветени на проф. д-р Иванка Янкова / съставителство,

преговор Силвия Станчева, Румелина Василева ; научна редакция Силвия Станчева. – София : Академично издателство За буквите – О писменехъ, 2025. – ISBN 978-619-185-714-2. – с. 64–67.

56. Илиева, Божидара Ивановна. Изкуственият интелект среща културното наследство – водеща тема на годишната среща на Конференцията на европейските национални библиотеки (CENL) / Божидара Илиева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 4 (2025), с. 66–68.

57. Лилов, Димитър Божков. Документи за самоличност в Османската империя – тезкирета от края на XIX и началото на XX век / Димитър Лилов. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 3 (2025), с. 84–98.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2026/02/Biblioteka_03_2025.pdf [прегледан 04.02.2026].

58. Минчева, Бояна Стефанова. Изложба „Светите братя Кирил и Методий – памет и прослава през вековете“ / Бояна Минчева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 3 (2025), с. 63–69.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2026/02/Biblioteka_03_2025.pdf [прегледан 04.02.2026].

59. Минчева, Бояна Стефанова. Когато знанието е игра... / Бояна Минчева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 4 (2025), с. 84–91.

60. Минчева, Бояна Стефанова. Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ с изложба „Наследство и памет без граници“ / Бояна Минчева, Зорница Желева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 5 (2025), с. 81–83.

61. Минчева, Бояна Стефанова. Някои наблюдения върху седемте издания на „Рибния буквар“ на г-р Петър Берон / Бояна Минчева. – В: *Издател*. – ISSN 1310-4624. – Том 27, № 1 (2025), с. 21–35.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Издател, E-ISSN 2367-9158. Достъпен на: <https://publisher.bg/wp-content/uploads/2025/07/02.-Boyana-Mincheva-2.pdf> [Прегледан 10.02.2026]. DOI: <https://doi.org/10.70300/KXeNbdDDG1vZM1bjb>.

62. Минчева, Бояна Стефанова. Световният елит танцува в чест на Шекспир / Бояна Минчева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 1 (2025), с. 85–90.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/02/Biblioteka-01_2024.pdf [прегледан 04.02.2026].

63. Митева, Вяра Захариева. 170 г. от отпечатването на календарче „Старопланинче“ на Христо Г. Данов (1855) / Вяра Митева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 5 (2025), с. 89–93.

64. Михов, Милен Василев. Жив е той, жив е! : Христо Ботев във времето, пространството и вечността / Милен Михов. – В: *Ботйов лист* (Враца), брой 146 (20 май–2 юни 2025), с. 19.

65. Михов, Милен Василев. Кризата във ВМОРО след Илинденско-Преображенското въстание : от идейни различия към братоубийствен конфликт / Милен Михов. – В: *Българският Илинден*

1903 : 120 години от Илинденско-Преображенското въстание, 130 години от началото на организираното освободително движение на македонските и тракийските българи : сборник доклади от научните конференции, проведени във Варна на 22 април и 18 ноември 2023 г. / съставител Слави Славов. – Варна : Славена, 2025. – ISBN: 978-619-190-284-2. – с. 139-162.

66. Михов, Милен Василев. 80 години от Кървавата македонска Колега / Милен Михов. – В: *Македонски преглед*. – ISSN 0861-2277. – Том 48, книга 1 (2025), с. 9-24.

67. Мусакова, Елисавета Владимирова. Встъпителна студия / Елисавета Мусакова, Елена Узунова. – В: *Габровският* сборник от 1824 г. – житие и служба на свети преподобномъченик Онуфрий Габровски / съставител Савина Цонева. – Юбилейно фототипно издание. – Габрово : Екс-прес, 2025. – ISBN 978-954-490-839-3. – С. 8-13.

Фототипно издание: Габрово, 1824.

68. Мусакова, Елисавета Владимирова. Годината на глаголицата бе открита в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Елисавета Мусакова, *Ивета Рашева, Зорница Желева*. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 1 (2025), с. 54-57.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/02/Biblioteka-01_2024.pdf [прегледан 04.02.2026].

69. Мусакова, Елисавета Владимирова. Два преписа на Паусиевата „История славянобългарска“, постъпили в Националната библиотека от Етнографския музей / Елисавета Мусакова. – В: *Хранилище* на българската историческа памет : сборник от кръгла маса, посветена на 100-годишнината от постъпването на архивната сбирка на Етнографския музей в Народната библиотека / съставители Радослав Спасов ... [и др.]. – София, 2025. – ISBN 978-954-523-216-9. – с. 106-123.

70. Мусакова, Елисавета Владимирова. Пет портрета в колекцията „Оригинална графика“ на Националната библиотека / Елисавета Мусакова. – В: *Проблеми на изкуството*. – ISSN 0032-9371. – Година 58, № 1 (2025), с. 28-37.

71. Мусакова, Елисавета Владимирова. Служебникът на Патриарх Евтимий и неговото постъпване в Народната библиотека / Елисавета Мусакова. – В: *Старобългарска литература*. – ISSN 0204-868X. – Брой 71-72 (2025), с. 223-235.

72. Павлова, Антония Янкова. Подбрани публикации за историята на българо-италианските отношения за периода XVII-XIX в., съхранявани в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Антония Павлова. – В: *Съвременният свят – постижения, рискове и иновации* : сборник с доклади от международна научна конференция, 09-11 април 2025 г. / редакционна колегия Теодора Евтимова ... [и др.]. – Русе: Регионална библиотека „Любен Каравелов“, 2025. – ISBN 978-619-7404-73-9. – Том 3, с. 249 – 255.

73. Представяне на културното наследство с интерактивни изложби от Исландия / Калина Иванова ... [и др.]. – Други автори: Божидара Илиева, Станимир Димов, Боян Аврамов. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 2 (2025), с. 6-12.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-02_2025.pdf [прегледан 04.02.2026].

74. Рагева, Яница Рагева. Екомислене – контексти и прояви в български литературни творби от „Реката“ на Дико Фучеджев до 20-те години на XXI век / Яница Рагева. – В: *Литературата*. – ISSN 1313-1451– Година 19, книжка 34 (2025), с. 297–313.

Публикуван като електронен ресурс с отдалечен достъп на списание Литературата E-ISSN 2603-5340. Начин на достъп (URL): <https://naum.slav.uni-sofia.bg/literaturata> (Electronic legal deposit).

75. Рагева, Яница Рагева. Издания на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за 2024 г. / Яница Рагева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 1 (2025), с. 94–98.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/02/Biblioteka-01_2024.pdf [презлеган 04.02.2026].

76. Рагева, Яница Рагева. Клуб „Писмена“ започна 2025 г. с представянето на разнообразни и важни книги – „Бързо настъп“ от Ани Илков и „Бреговете на Бохемия“ от Румен Денев / Яница Рагева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 2 (2025), с. 48–50.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-02_2025.pdf [презлеган 04.02.2026].

77. Рагева, Яница Рагева. Литература и визуалност : нови форми на представяне в България (2000–2025). / Яница Рагева. – В: *Литературата*. – ISSN 1313-1451– Година 19, кн. 35 (2025), с. 177–199.

Публикуван като електронен ресурс с отдалечен достъп на списание Литературата E-ISSN 2603-5340. Начин на достъп (URL): <https://naum.slav.uni-sofia.bg/literaturata> (Electronic legal deposit).

78. Рагева, Яница Рагева. „Ниският полет над думите“ в контекста на вината, болестта и несъвместимостта / Яница Рагева. – В: *Литературен вестник*. – ISSN 1310-9561. – Брой 36 (2025), с. 13.

79. Рагева, Яница Рагева. Отново за Истанбул : есе / Яница Рагева. – В: *Литературен вестник*. – ISSN 1310-9561. – Брой 30 (2025), с. 15.

80. Рагева, Яница Рагева. Структура, мит и образ в сборника „Родихме се змейове“ на Йордан Вълчев / Яница Рагева. – В: *Автентичният реалист: Йордан Вълчев / съставители Михаил Неделчев, Пламен Дойнов*. – София : Кралица Маб, 2025. – ISBN 978-954-533-223-4. – С. 109–131.

81. Рагева, Яница Рагева. „Хагабула“ от Тодор П. Тодоров в контекста на българската литература – В: *Studia Litteraria Serdicensia* – ISSN 2738-7631. – Година 5, книжка 9 (2025), с. 408–417.

Публикуван като електронен ресурс с отдалечен достъп на списание *Studia Litteraria Serdicensia* E-ISSN 2815-2999. Достъпен на: <https://studialiteraria.eu/en/archive/year-2025> [презлеган 10.02.2026].

82. Рагева, Яница Рагева. Хиената : разказ / Яница Рагева. – В: *Литературен вестник*. – ISSN 1310-9561. – Брой 34 (2025), с. 1, 9.

83. Рахилова, Виктория Георгиева. По следите на българската старопечатна книжнина: пътят ѝ от Етнографския музей към колекциите на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Виктория Рахилова. – В: *Хранилище на българската историческа памет : сборник от кръгла маса, посветена на 100-годишнината от постъпването на архивната сбирка на Етнографския музей в Народната библиотека / съставители Радослав Спасов ... [и др.]*. – София, 2025. – ISBN 978-954-523-216-9. – с. 52–79.

84. Рахилова, Виктория Георгиева. Сто и петдесет години от излизането на първия брой на Ботевия вестник „Знаме“ / Виктория Рахилова.– В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 2 (2025), с. 76–85.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-02_2025.pdf [презледан 04.02.2026].

85. Рашева, Ивета Кирилова. Ателиетата „Аз пиша на злаголица“– 2025: в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Ивета Рашева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 3 (2025), с. 60–62.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2026/02/Biblioteka_03_2025.pdf [презледан 04.02.2026].

86. Рашева, Ивета Кирилова. Библиотека LaCapitolare във Верона / Ивета Рашева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 5 (2025), с. 20–23.

87. Рашева, Ивета Кирилова. Едно ново начало / Ивета Рашева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 1 (2025), с. 9–10.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/02/Biblioteka-01_2024.pdf [презледан 04.02.2026].

88. Рашева, Ивета Кирилова. Журналы, изданные библиотеками – ретрограцията и бъдещее / Ивета Рашева. – В: *Central Asia : information-library resources in science, education, culture and business*. – Tashkent, 2025. – ISBN 978-9943-06-681-6. – с. 184–186.

89. Рашева, Ивета Кирилова. За един ценен експонат в Исторически музей – граф Попово / Ивета Рашева, Владимир Иванов. – В: *Епиграфика и медиевистика : изследвания*. Т. 2. – Шумен : Университетско издателство Епископ Константин Преславски, 2025. – ISBN 978-619-00-2018-9. – с. 289–293.

90. Рашева, Ивета Кирилова. Колко е трудно да се роди една библиотека? : история на Централната библиотека в Бат, Великобритания / Ивета Рашева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 6 (2025), с. 82–86.

91. Рашева, Ивета Кирилова. Песента за царкиня Теодора Косара и княз Иван Владимир, преписана от Неофит Рилски, и нейни по-късни фолклорни варианти : доклад от международен научен симпозиум на тема Сакрални модели на света. Хронос и топос, 27–29 септември 2024 г., Самоков в рамките на 18-те Цар-Шишманови дни / Ивета Рашева. – В: *Годишник на Асоциация Онгъл*. – ISSN 1311-493X. – Година 26, том 24 (2025), с. 503–512.

92. Рашева, Ивета Кирилова. „Сърцето съхранява желанията, а умът – мечтите“. Шатобриан – синът на Бретан / Ивета Рашева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 4 (2025), с. 72–77.

93. Савова, Дора Иванова. Завещанието на Филип Сакелариевич, съхранявано в Българския исторически архив на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – извор за историята на Българското възрождение / Дора Савова. – В: *Хранилище на българската историческа памет* : сборник от кръгла маса, посветена на 100-годишнината от постъпването на

архивната сбирка на Етнографския музей в Народната библиотека / съставители Радослав Спасов ... [и др.]. – София, 2025. – ISBN 978-954-523-216-9. – с. 144-153

94. Савова, Дора Иванова. Историята на библиотека „Емануил Васкидович“ в град Свищов : от частна сбирка към институционализирана памет / Дора Савова. – В: *Издател*. – ISSN 1310-4624. – Том 27, № 1 (2025), с. 48–60.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание *Издател*, E-ISSN 2367-9158. Достъпен на: https://publisher.bg/wp-content/uploads/2025/07/26.-IZDATEL_1_2025-1.pdf [Прегледан 10.02.2026].

95. Савчева, Луиза Любомирова. Националната библиотека започна регистрацията на електронни ресурси с отдалечен достъп / Луиза Савчева. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 2 (2025), с. 13-14.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание *Библиотека* E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-02_2025.pdf [прегледан 04.02.2026].

96. Спасов, Радослав Стефанов. Български исторически архив при Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ в съвременна информационна среда / Радослав Спасов. – В: *Съвременният свят – постижения, рискове, иновации : сборник с доклади от международна научна конференция, Русе, 9–11 април 2025.* – Русе : Регионална библиотека „Любен Каравелов“, 2025. – ISBN 978-619-7404-73-9. – Т. 3 (2025), с. 240–248.

97. Спасов, Радослав Стефанов. За сборника „Хранилище на българската историческа памет“ / Радослав Спасов. – В: *Хранилище на българската историческа памет : сборник от кръгла маса, посветена на 100-годишнината от постъпването на архивната сбирка на Етнографския музей в Народната библиотека / съставители Радослав Спасов ... [и др.].* – София, 2025. – ISBN 978-954-523-216-9. – С. 9-12.

98. Спасов, Радослав Стефанов. В навечерието на 3 март : съвместна изложба на Националната библиотека и Национален парк-музей „Шипка-Бузлуджа“ – „В памет на безсмъртните...“, посветена на българските опълченци / Радослав Спасов, *Ивета Рашева*. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 2 (2025), с. 67-75.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание *Библиотека* E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-02_2025.pdf [прегледан 04.02.2026].

99. Спасов, Радослав Стефанов. Документи за българите католици за периода XVII–XIX век, съхранявани в колекция № 90, архивна единица № 1 на Български исторически архив при Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Радослав Спасов. – В: *Хранилище на българската историческа памет : сборник от кръгла маса, посветена на 100-годишнината от постъпването на архивната сбирка на Етнографския музей в Народната библиотека / съставители Радослав Спасов ... [и др.].* – София, 2025. – ISBN 978-954-523-216-9. – с. 124-133.

100. Спасов, Радослав Стефанов. Историческият архив на Конгрегацията за разпространение на вярата (Пропаганда Фиде) – основаване, историческо развитие и документи за българите за периода XVII-XIX век [Електронен ресурс] / Радослав Спасов, *Антония Павлова*. – В: *Анамнеза*. – Електронно списание. – ISSN 1312-9295. – Година 20, книга 1 (2025), с. 19–26. Достъпен на: http://anamnesis.info/sites/default/files/Spasov_R_A_Pavlova_Anamneza_statiya_br_1_2025.pdf [прегледан 12.02.2026].

101. Стефанова, Мария Георгиева. XVIII международна конференция „Централна Азия – 2025: Информация и библиотечни ресурси в науката, образованието, културата и бизнеса“ / Мария Стефанова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 3 (2025), с. 9–12.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2026/02/Biblioteka_03_2025.pdf [презледан 04.02.2026].

102. Стефанова, Мария Георгиева. По пътя на книгата : доц. г-р Калина Иванова е новият директор на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Мария Стефанова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 1 (2025), с. 5–8.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/02/Biblioteka-01_2024.pdf [презледан 04.02.2026].

103. Стефанова, Мария Георгиева. Разкази в зала „История на книгата“ / Мария Стефанова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 2 (2025), с. 15–16.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-02_2025.pdf [презледан 04.02.2026].

104. Стоилова, Анка Димитрова. Експозиция, посветена на 115 г. от отпечатването на първия каталог на арабски ръкописи от Александър Й. Шишманов 1889–1949 / Анка Стоилова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 6 (2025), с. 77–81.

105. Стоилова, Анка Димитрова. Новата книга на проф. Любомир Миков – нов връх в изследването на изкуството на исляма / Анка Стоилова. – Рецензия за книгата: Изображения на животни и хора в изкуството на исляма : в контекста на хадисите и суфизма / Любомир Миков. – София : Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2025. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 5 (2025), с. 96–98.

106. Стоянова, Борислава Стоянова. Ефективна комуникация и работа в екип / Борислава Стоянова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 1 (2025), с. 20–21.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/02/Biblioteka-01_2024.pdf [презледан 04.02.2026].

107. Тафрова, Милена Илиева. Изложбата „Историята, която събуди България“ в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Милена Тафрова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 6 (2025), с. 70–76.

108. Тафрова, Милена Илиева. 155 години от прокламирането на Султанския ферман за учредяване на Българската екзархия / Милена Тафрова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 2 (2025), с. 65–66.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-02_2025.pdf [презледан 04.02.2026].

109. Тафрова, Милена Илиева. Ф. 891 Петър Петров Йорданов / Милена Тафрова. – В: *Национална библиотека Свети свети Кирил и Методий. Български исторически архив. Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Български исторически*

архив. Книга 10 / *под редакцията на Милена Тафрова*. – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-215-2. – с. 107-108.

110. Тафрова, Милена Илиева. Ф. 894 Хаджи Костагин Попхаджидимитров Хаджикостов, оп. № 1 / Милена Тафрова. – В: *Национална библиотека Свети свети Кирил и Методий. Български исторически архив. Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Български исторически архив. Книга 10 / под редакцията на Милена Тафрова*. – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-215-2. – с. 114-115.

111. Тафрова, Милена Илиева. Ф. 894 Хаджи Костагин Попхаджидимитров Хаджикостов, оп. № 2 / Милена Тафрова. В: *Национална библиотека Свети свети Кирил и Методий. Български исторически архив. Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Български исторически архив. Книга 10 / под редакцията на Милена Тафрова*. – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-215-2. – с. 116-117.

112. Тафрова, Милена Илиева. Ф. 899 Петър Симеонов Чуховски / Милена Тафрова. – В: *Национална библиотека Свети свети Кирил и Методий. Български исторически архив. Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Български исторически архив. Книга 10 / под редакцията на Милена Тафрова*. – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-215-2. – с. 135-136.

113. Тафрова, Милена Илиева. Ф. 900 Никола Димитров Петков – В: *Национална библиотека Свети свети Кирил и Методий. Български исторически архив. Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Български исторически архив. Книга 10 / под редакцията на Милена Тафрова*. – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-215-2. – с. 136-137.

114. Филипова, Силвия Трендафилова. Нови технически изисквания : библиографско цитиране: БДС ISO 690:2021. Информация и документация / Силвия Филипова. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 1 (2025), с. 11-13.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/02/Biblioteka-01_2024.pdf [презлеган 04.02.2026].

115. Христова, Виолета Христова. С Виолета Христова за детството в човека и за моментите, когато дишаш стихотворения : [интервю] / *разговора води Яница Радева ; фотограф Стефан Рангелов*. – В: *Библиотека*. – ISSN 0861-847X. – Година 32, брой 1 (2025), с. 50-53.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Библиотека E-ISSN 2738-845X. Достъпен и на: https://www.nationallibrary.bg/www/wp-content/uploads/2025/02/Biblioteka-01_2024.pdf [презлеган 04.02.2026].

116. Яниславова, Марина. Ф. 916 Иван Цоков Васильов. / Марина Яниславова. – В: *Национална библиотека Свети свети Кирил и Методий. Български исторически архив. Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Български исторически архив. Книга 10 / под редакцията на Милена Тафрова*. – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-215-2. – с. 188-189.

117. Яниславова, Марина. Ф. 920 Търговска къща „Димитър Желязков“ / Марина яниславова. – В: *Национална библиотека Свети свети Кирил и Методий. Български исторически архив. Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Български исторически архив. Книга 10 / под редакцията на Милена Тафрова*. – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-215-2. – с. 198-199.

118. Яниславова, Марина. Ф. 921 Биньо Иванов / Марина Яниславова. – В: *Национална библиотека Свети свети Кирил и Методий. Български исторически архив. Обзор на архивните фондове, колекции и единични постъпления, съхранявани в Български исторически архив. Книга 10 / под редакцията на Милена Тафрова.* – София : Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2025. – ISBN 978-954-523-215-2. – с. 200–201.

119. Angelova, Gabriela Petrova. Bulgarian catholic books (1878–1944) : a digital bibliographic and geographic information system platform in pursuit / Gabriela Angelova. – В: *Proceedings of the 15th International Conference on Digital Presentation and Preservation of Cultural and Scientific Heritage (DiPP2025).* – ISSN 1314-4006. – Vol. 15 (2025), с. 315–322. –

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп. Достъпен на:

<https://dipp.math.bas.bg/dipp/article/view/dipp.2025.15.30/648> [презледан 10.02.2026]. DOI: 10.55630/dipp.2025.15.30.

120. Angelova, Gabriela Petrova. Review of the newly published monograph on Osman Pazvantoglu's library in Vidin and its published catalogue / Gabriela Angelova. – Рецензия за книгата: Библиотека на Осман Пазвантоглу във Видин : каталогът на библиотеката 1837–1887 / Стоянка Кендерова. – София, 2024. – 576 с. – В: *Издател.* – ISSN 1310-4624. – Година 27, № 1 (2025), с. 83–87.

Публикуван и като електронен ресурс с отдалечен достъп в списание Издател, E-ISSN 2367-9158. Достъпен на: https://publisher.bg/wp-content/uploads/2025/07/26-IZDATEL_1_2025-1.pdf [презледан 10.02.2026]. DOI: <https://doi.org/10.70300/wvOUew0wzGxHNO9ZdYN>.

121. Mihov, Milen Vasilev. 80 years from the Macedonian Bloody Christmas / Milen Vasilev. – В: *Македонски преглед.* – ISSN 0861-2277. – Том 48, книга 1 (2025), с. 25–40.

Участия в научни форуми Участия в международни научни форуми

122. Иванов, Явор Николаев. От herba през кобѝμεντων до „меризливо зеле“, или как се превежда названието на една средновековна погрѝвка : доклад / Явор Иванов. – В: *Международна годишна конференция на Института за български език Проф. Любомир Ангрейчин, София, 15.05.2025.*

123. Рагева, Яница Рагева. Игри на графиката и формата в стихосбирките „Жулиет Летърс“ от Мария Каро и „Дори насън съзираме нощта“ от Селяхаттин Йолгиген : доклад / Яница Рагева, Азиз Шакир. – В: *Международната научна конференция Ното Ludens и Ното Balkanicus: Играта в словесния свят на Балканите, София, 16 – 17 октомври 2025 г.*

124. Павлова, Антония. Подбрани публикации за историята на българо-италианските отношения за периода XVII-XIX в., съхранявани в Националната библиотека Св. св. Кирил и Методий : доклад / Антония Павлова. – В: *[Дванадесета] XII международна научна конференция Съвременният свят – постижения, рискове и иновации, Русе, 9 – 11 април 2025 г.*

125. Atanasov, Hristijan Atanasov. Attitudes toward interest in Ottoman Bulgaria (18th-19th centuries) : lecture / Hristijan Atanasov. – В: *Seminar of the Greek Economic History Association, Athens, 24 November 2025.*

Достъпен на: <https://hdoisto.gr/en/activities/history-seminar/208/>

126. Gramatikova, Nevena Josifova. Bulgaristan Milli Kütüphanesinde bulunan Vidin'deki bir dinitasavvufi merkezin el yazma koleksiyonu : доклад / Невена Граматикова. – В: *Първи международен*

симпозиум, посветен на ръкописите, организиран от Дирекцията на Института за ръкописи в Турция, състоял в Истанбул, 10 – 12 декември 2025 г.

127. Minčeva, Bojana Stefanova. Manuscripts from the collection of the St St Cyril and Methodius National Library inscribed in the UNESCO „Memory of the World“ Register as part of the world’s literary-documentary heritage / Boyana Mincheva. – В: Международна кръгла маса Наследство и памет без граници, София, 7 септември 2025 г.

128. Minčeva, Bojana Stefanova. Manuscript and documentary heritage in the St St Cyril and Methodius National Library of Bulgaria– history, identities, dialogues / Boyana Mincheva. – В: Library Week 2025 at the National Library of Kosova „Pjetër Bogdani“, 5 – 8 October 2025.

Участия в национални научни форуми

129. Атанасов, Християн Атанасов. Книжни пари и Войни: Руско-турската война (1877–1878) и емисията на нови каймета в Османската империя : доклад / Християн Атанасов. – В: *Научна* конференция на Центъра за стопанско-исторически изследвания Войни, революции, несигурност, София, 26 – 27 септември 2025 г.

130. Георгиев, Георги Аспарухов. Българската политическа конюнктура и братята Евлогий и Христо Недеви Георгиеви : доклад / Георги Георгиев. – В: *Научна* конференция Бремето на юбилеите, Кюстендил, 30 май – 1 юни 2025 г.

131. Георгиев, Георги Аспарухов. Османски писмени образци в кореспонденцията на Христо Георгиев : доклад / Георги Георгиев. – В: *Научна* конференция Четения по архивистика в УниБИТ на тема Архиви без граници, София, 11.06.2025 г.

132. Георгиев, Георги Аспарухов. Циганите в кореспонденцията на Хр. Георгиев – през пролетта на 1867 г. : из документи от НА-БАН : доклад / Георги Георгиев. – В: *Семинар* за докторанти и млади учени Академични траектории, с. Славейно, Смолянско, 11 – 14 септември 2025 г.

133. Граматикова, Невена Йосифова. Лекция по покана на Районно мюфтийство – Хасково за книжовното наследство на Изтока, съхранявано в България.

134. Граматикова, Невена Йосифова. Ориенталската ръкописна колекция в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ : формиране, състав, разкриване : доклад / Невена Граматикова. – В: *[Двадесет и четвърта]* XXIV национална научна конференция с международно участие Библиотеки – четене – комуникации на тема Съхраняване, опазване, дигитализиране и популяризиране на движимото културно наследство, Велико Търново, 13 – 14 ноември 2025 г.

135. Иванов, Явор Николаев. Някои наблюдения върху употребата на кирилската графична система в румънската книжнина : доклад / Явор Иванов. – В: *Национална* конференция с международно участие Азбуки, памет, приемственост, София, 8 – 9 декември 2025 г.

136. Михов, Милен Василев. Жив е той, жив е – Христо Ботев във времето, пространството и вечността : доклад / Милен Михов. – В: *Кръгла маса* Христо Ботев – единство от мисъл , слово и действие, Враца, 27 май 2025 г.

137. Михов, Милен Василев. Дискусия / Милен Михов, Станимир Димов. – В: *Кръгла маса* 140 години от Сръбско-българската война 1885 г., София, 20.11.2025 г.

138. Михов, Милен Василев Дигитални ресурси в библиотечната система на Република Северна

Македония / Милен Михов. – В: *[Двадесет и четвърта] XXIV национална научна конференция с международно участие Библиотеки – четене – комуникации на тема Съхраняване, опазване, дигитализиране и популяризиране на дигиталното културно наследство*, Велико Търново, 13 – 14 ноември 2025 г.

139. Мусакова, Елисавета Владимировна. Следи от украсата на глаголическите ръкописи в южнославянски кирилски ръкописи / Елисавета Мусакова. – В: *Национална конференция с международно участие Азбуки, памет, приемственост*, София, 8 – 9 декември 2025 г.

140. Павлова, Антония Янкова. Представата за българите в италианските извори за периода XVII-XIX в. : доклад / Антония Павлова. – В: *[Четилидесет и трети] 43 историко-дигитален семинар Общество, памет, образование*, Китен, 23.06-27.06.2025 г.

141. Павлова, Антония Янкова. Създаването на Българската екзархия в светлината на италиански документи / Антония Павлова. – В: *Национална научна конференция 155 г. от създаването на Българската екзархия*, проведена на 17-18.10.2025 г.

142. Радева, Яница Радева. Глаголицата и кризата на идентичност : доклад / Яница Радева. – В: *Национална конференция с международно участие Азбуки, памет, приемственост*, София, 8 – 9 декември 2025 г.

143. Спасов, Радослав Стефанов. Визуализация на местата на паметта за Св. св. Кирил и Методий в Италия / Радослав Спасов. – В: *Национална конференция с международно участие Азбуки, памет, приемственост*, София, 8 – 9 декември 2025 г.

Проекти

Участие в международни проекти

144. Bulgarians and Ottoman Parliamentarism – from Liberalism and Conservatism to Nationalism no Fulbright Bulgaria, Visiting Scholars Programme, 2023 г., август 2024 г. – януари 2025 г. University of Texas at Austin, USA. Проектът приключи на 13 януари 2025 г. (Хр. Атанасов)

Участия в национални проекти

145. Програма „Осинови книга“– подбор на книжовни паметници; консултации с колегите от отдел „Реставрационен център“ (Б. Минчева, С. Сроева)

146. Проект Двустранно сътрудничество за социализация на книжовно-документалното наследство чрез дигитални технологии– Работно посещение в Исландия за обмен на тема „Социализация на книжовно-документалното наследство чрез дигитални технологии“ в рамките на (24 – 28.03.2025 г.) (Ст. Димов)

147. Проект Устойчиво развитие на Център за върхови постижения Наследство БГ BG16RFPR002=I=014-0011, на длъжност изследовател R3. (Б. Минчева, Е. Мусакова, С. Сроева)

148. CENL Проект Трансгранично сътрудничество за опазване на европейското културно наследство и устойчиво развитие на библиотечните услуги (Б. Минчева, Е. Мусакова, С. Сроева) 9 – 12 септември 2025 г., София, Национална библиотека (Б. Минчева, С. Али, Е. Мусакова, С. Сроева)

Приложение № 3
В МЕДИИТЕ ЗА НАС, 2025 Г. ПО МЕСЕЦИ

Януари

6 януари 2025 г., БТА

Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“: Доц. г-р Калина Иванова е новият директор на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/809799-natsionalna-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-dots-d-r-kalina-ivanova-e-nov#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

6 януари 2025 г., NOVA.BG

Националната библиотека е с нов директор

<https://nova.bg/news/view/2025/01/06/482804/%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0-%D0%B5-%D1%81-%D0%BD%D0%BE%D0%B2-%D0%B4%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80/>

6 януари 2025 г., Novini.bg

Националната библиотека е с нов директор

<https://novini.bg/article/2025031104391654604>

6 януари 2025 г., ACTUALNO.COM

Кой е новият директор на Народната библиотека

https://www.actualno.com/society/koj-e-novijat-direktor-na-narodnata-biblioteka-news_2370450.html

6 януари 2025 г., ББИА – информационен сайт на асоциацията

Доц. г-р Калина Иванова пое поста директор на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

https://www.lib.bg/index.php?option=com_content&task=view&id=1612&Itemid=1

7 януари 2025 г., в. „Дума“, с. 12

Доц. г-р Калина Иванова е новият директор на НБКМ

По време на дирекционен съвет вчера проф. г-р Красимира Александрова предаде поста директор на доц. г-р Калина Иванова.

10 януари 2025 г., в. „Телеграф“, с. 6

Директорът на Националната библиотека: Реставрирахме Славейковия псалтир от XVI в. : Съхраняваме близо 9 млн. книги.

Интервю с доц. Калина Иванова за програмата „Осинови книга“, за тенденцията за увеличаване ръста на издадените читателски карти и за посещенията на читателите на НБКМ през 2024 година.

11 януари 2025 г., БТА

Новият директор на НБКМ доц. Калина Иванова пред БТА: Над 80% от бюджета на библиотеките отиват за възнаграждения на персонала

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/812650-noviyat-direktor-na-nbkm-dots-kalina-ivanova-pred-bta-nad-80-ot-byudzheta-na->

16 януари 2025 г., БТА

В Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ бе открит 33-ият литературен чуждестранен към

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/815857-v-natsionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-be-otkrit-33-iyat-literatur#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

16 януари 2025 г., Kulturni-novini.info

Представяне на сборника със събрани стихотворения „Бързо насън“ на Ани Илков

<https://kulturni-novini.info/sections/4/news/40531-predstavuane-na-sbornika-sas-sabrani-stihotvoreniya-barzo-nasan-na-ani-ilkov>

19 януари 2025 г., В. „Телеграф“, с. 4–5

Шефката на Националната библиотека пред „Телеграф“: Съхраняваме по 700 книги на 1 кв. м. Световните стандарти са да са само по 280, но няма място, казва доц. Калина Иванова
Интервю с директора на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ доц. Калина Иванова.

20 януари 2025 г., БТА

Национална библиотека– Енински ръкопис и Арзирев триог

<https://www.bta.bg/bg/galleries/bulgaria/371998>

20 януари 2025 г., БТА, ЛИК

В България няма запазен нито един глаголически ръкопис, каза проф. Елисавета Мусакова от Националната библиотека

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/817898vbulgariyanamazapazennitoedinglagolicheskirakopiskazaprof-elisaveta#%D0%93%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%86%D0%B0>

20 януари 2025 г., БНТ, Новини

Националната библиотека показа за два часа старинни документи със запазени останки от глаголическата писменост

<https://bntnews.bg/news/nacionalnata-biblioteka-pokaza-za-dva-chasa-starinni-dokumenti-sas-zapazeni-ostanki-ot-glagolicheskata-pismenost-1323200news.html>

20 януари 2025 г., bTV Новините

Ръкописи от X и XIII век показа Националната библиотека

<https://btvnovinite.bg/bulgaria/rakopisi-ot-x-i-xiii-vek-pokaza-nacionalnata-biblioteka.html>

20 януари 2025 г., БНР, Новини

2025 г. ще бъде Година на глаголицата в Националната библиотека

<https://bnr.bg/post/102103960/2025-g-shte-bade-godina-na-glagolicata-v-nacionalnata-biblioteka>

20 януари 2025 г., Euronews.bg

Как ще отбележи Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ годината на глаголицата?

<https://euronews.bg/programs/%d0%ba%d0%b0%d0%ba-%d1%89%d0%b5-%d0%be%d1%82%d0%b1%d0%b5%d0%bb%d0%b5%d0%b6%d0%b8-%d0%bd%d0%b0%d1%86%d0%b8%d0%be%d0%bd%d0%b0%d0%bb%d0%bd%d0%b0%d1%82%d0%b0-%d0%b1%d0%b8%d0%b1%d0%bb%d0%b8%d0%be%d1%82/>

21 януари 2025 г., в. „Дума“, с. 9

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ показа Енинския ръкопис и Аргировия триод, които бяха изложени само за два часа, по повод 1170 години от създаването на българската азбука и славянската книжовност.

23 януари 2025 г., БТА

Когато бях погравстваща, за мен ЛИК беше прозорец, каза директорът на Националната библиотека гоц. Калина Иванова

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/820243-kogato-byah-podrastvashta-za-men-lik-beshe-prozorets-kaza-direktorat-na-natsio>

27 януари 2025 г., Конференция на Европейските библиотеки

„Книзи и памет в столицата на мъдростта. Документални свидетелства от колекциите на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

Books and Memory in the Capital of Wisdom. Documentary sources within the collections of the National Library – The Conference of European National Librarians (CENL)

31 януари 2025 г., БТА

Българският посланик в Черна гора Стефан Димитров откри в град Подгорица изложбата „Евреите по българските земи“

<https://www.bta.bg/bg/bg-world/824857-balgarskiyat-poslanik-v-chnerna-gora-stefan-dimitrov-otkrivgradpodgoritsaizlo#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%>

Февруари

5 февруари 2025 г., Столица.bg

Наздравници за „Любовта е всичко“ в Националната библиотека
<https://stolica.bg/kultura/nazdravitsi-za-lyubovta-e-vsichko-v-natsionalnata-biblioteka>

5 февруари 2025 г., в. „Утро“

Новото ни издание разказва удивителната история на раждането на столичния град, каза директорът на Националната библиотека

<https://utroruse.com/article/1080217/>

5 февруари 2025 г., в. „Дума“, с. 13

Най-новото издание на НБКМ ще бъде представено на 5 февруари

6 февруари 2025 г., в. „Телеграф“, с. 9

Петкова, Банев и Томев за любовта и виното: Четат стихове в Националната библиотека

10 февруари 2025 г., в. „Дума“, с. 12

Трима автори възпяват любовта на среща в Националната библиотека.

„Любовта е всичко!“ е насловът на вечерта на 11 февр. с любовната лирика на Маргарита Петкова, Добромир Банев и Пламен Томев, в навечерието на празника на любовта и виното.

10 февруари 2025 г., CITYBUILD.BG

Ново издание на Националната библиотека разказва за създаването на София като столичен град

<https://citybuild.bg/news/novo-izdanie-na-nacionalnata-biblioteka-razkazva-za-sazdavanato-na-sofiya-kato-stolichniya-grad>

16 февруари 2025 г., БТА

Поздравителен адрес от Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за 127-ма годишнина на Българската телеграфна агенция.

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/834558-pozdravitelen-adres-ot-natsionalna-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

18 февруари 2025 г., БТА, ЛИК

В Раковски бе открита изложбата „Католиците в България XVII – XX в.“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/836087-v-rakovski-be-otkrita-izlozhbata-katolitsite-v-balgariya-xvii-xx-v-#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

18 февруари 2025 г., БТА

Клуб „Писмена“ към Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ ще представи Румен Денев с неговия роман „Бреговете на Бохемия“ <https://www.bta.bg/bg/images/3556977#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

19 февруари 2025, в. „Дума“, с. 9

Тефтерчето на Левски : Какво ли е искал да ни каже Апостола с въпроса си „Народе“ не с една, а с цели 4 въпросителни?

20 февруари 2025 KULTURNI-NOVINI.INFO

Представяне на романа „Бреговете на Бохемия“ от Румен Денев

<https://kulturni-novini.info/sections/4/news/40747-predstavayane-na-romana-bregovete-na-bohemiya-ot-rumen-denev>

22-23 февруари 2025, в. „Труд“, с. 20

Нестихващи аплодисменти за Петкова и Банев : Премиера на три книги.

За представянето на книгите на Маргарита Петкова и Добромир Банев в НБКМ.

25 февруари 2025, Електронен информационен сайт „Столица.bg“

Националната библиотека с изложба „В памет на безсмъртните“ <https://stolica.bg/kultura/natsionalnata-biblioteka-s-izlozhba-v-pamet-na-bezsmartnite>

26 февруари 2025, БТА, ЛИК

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ отличи свои гарители

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/841354-natsionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-otlichisvoidariteli-#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

26 февруари 2025, в. „Земя“

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ отличи свои гарители

<https://zemya.bg/nacionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodij-otlichi-svoi-dariteli/>

27 февруари 2025, в. „Дума“, с. 13

Изложбата „В памет на безсмъртните“ откриват в Националната библиотека Съвместната изложба на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и Националния парк-музей „Шипка-Бузлуджа“ – „В памет на безсмъртните...“, посветена на българските опълченци, ще бъде открита в НБКМ по повод Националния празник на България.

Март

Март 2025, в. „За буквите“, с. 6

В памет на Безсмъртните

6 март 2025, Аз чета

Представяне на „Озаглавяване на живота“ от Кръстьо Раленков

<https://azcheta.com/predstoiasti/predstavuyane-na-ozaglavuyavane-na-zhivota-ot-krasto-ralenkov/>

13 март 2025, СТОЛИЦА.BG

Националната библиотека в София няма да е народна

<https://stolica.bg/sofia/natsionalnata-biblioteka-v-sofiya-nyama-da-e-narodna>

14 март 2025, БНР

Запазват името на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://bnr.bg/sofia/post/102128665/zapazvat-imeto-na-nacionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodii>

22 март 2025, БНТ

155 години от прокламирането на султанския Ферман за учредяване на Българската екзархия

<https://bnt.bg/news/155-godini-ot-proklamiraneto-na-sultanskiya-ferman-za-uchredyavane-na-balgarskata-ekzarhiya-v387168-337728news.html?page=4>

25 март 2025, УТРО РУСЕ

Книгата „Георги Раковски. Новооткритият ръкопис от 1856 г.“ ще бъде представена днес в националната библиотека

<https://utroruse.com/article/1101628/>

Април

4 април 2025 г., БНР, Програма „Христо Ботев“

<https://bnr.bg/hristobotev/post/102138815/dve-izlojbi-otbelazvat>

4 април 2025 г., БТА

<https://youtu.be/CVhTL1YhawM?si=KzCOGb0LEmL86QmR>

Днес с Националната библиотека обявяваме официално 2025 г. за година на глаголицата, каза вицепрезидентът Илияна Йотова

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/865435-dnes-s-natsionalnata-biblioteka-obyavyavame-ofitsialno-2025-g-za-godina-na-glag>

4 април 2025 г., БНТ

<https://bntnews.bg/news/viceprezidentat-iliyana-yotova-i-nacionalnata-biblioteka-obyaviha-2025-za-godina-na-glagolicata-1333632news.html>

4 април 2025 г., БНТ

Вицепрезидентът Илияна Йотова и Националната библиотека обявиха 2025 за година на глаголицата

<https://bntnews.bg/news/viceprezidentat-iliyana-yotova-i-nacionalnata-biblioteka-obyaviha-2025-za-godina-na-glagolicata-1333632news.html>

25 април 2025 г., Конференция на Европейските библиотеки

Интерактивни изложби за културно наследство – исландския опит

<https://www.cenl.org/interactive-exhibitions-for-cultural-heritage-the-icelandic-experience/>

28 април 2025 г., Конференция на Европейските библиотеки

Ръкописи и старопечатни книги очароват стипендианти и възпитаници на „Фулбрайт“ в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.cenl.org/manuscripts-and-old-printed-books-fascinate-fulbright-scholars-and-alumni-at-the-national-library-of-bulgaria/>

Май

8 май 2025 г., БТА

Националната библиотечна седмица открива 19-ото си издание в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/885545-natsionalnata-bibliotekna-sedmitsa-otkriva-19-oto-si-izdanie-v-natsionalnata-bi>

9 май 2025 г., СИНОР

Организиран 3D шоу върху фасадата на Народната библиотека

<https://sinor.bg/73378-organizirat-3D-shou-varhu-fasadata-na-narodnata-biblioteka>

8 май 2025 г., ACTUALNO

Националната библиотека организира второто издание на Голямата диктовка

https://www.actualno.com/education/nacionalnata-biblioteka-organizira-vtoroto-izdanie-na-goljamata-diktovka-news_2443412.html#google_vignette

8 май 2025 г., БНР

Библиотеките днес – памет на нацията, хранилище на книжовното наследство, социално място

<https://bnr.bg/hristobotev/post/102153979>

7 май 2025 г., СТОЛИЦА.БГ

София отбелязва Деня на Европа със светлинно шоу на фасадата на Националната библиотека

<https://stolica.bg/oshte/sofiya-otbelyazva-denya-na-evropa-sas-svetlinno-shou-na-fasadata-na-natsionalnata-biblioteka>

8 май 2025 г., БТА

Надявам се от следващия бюджет да стартираме проект и Националната библиотека да изглежда по различен начин след няколко години, каза Тошко Йорданов
<https://www.bta.bg/bg/news/lik/886534-nadyavam-se-ot-sledvashtiya-byudzhnet-da-startirame-proekt-i-natsionalnata-biblio>

8 май 2025 г., БТА

БТА представи шрифта ЛИК на Националната библиотека
<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/886549?download=1>

8 май 2025 г., БНР

Започва XIX Национална библиотечна седмица – „Библиотеката – мисия възможна“
<https://bnr.bg/post/102153649/zapochva-xix-nacionalna-bibliotechna-sedmica-bibliotekata-misia-vazmojna>

8 май 2025 г., БТА

Библиотеките намират в БТА партньор, който да разказва за тях, каза генералният директор на националната информационна агенция Кирил Вълчев
<https://www.bta.bg/bg/news/lik/886559-bibliotekite-namirat-v-bta-partnyor-koyto-da-razkazva-za-tyah-kaza-generalniya>

7 май 2025 г., ПЛОШАД СЛАВЕЙКОВ

Ценностите на ЕС грейват върху фасадата на Националната библиотека
https://www.ploshtadslaveikov.com/tsennostite-na-es-greivat-varhu-fasadata-na-natsionalnata-biblioteka/#google_vignette

10 май 2025 г., Аз чета

146 участници пишат Голямата диктовка II в София
<https://azcheta.com/146-uchastnitsi-pishat-golyamata-diktovka-ii-v-sofiya/>

13 май 2025 г., БТА

В Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ бе открита изложбата „Светиме братя Кирил и Методий – памет и прослава през вековете“
<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/889473-v-natsionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-be-otkrita-izlozhbata-svet>

13 май 2025 г., БНТ

Делото на Кирил и Методий: Изложба в Националната библиотека почита светиме братя
<https://bntnews.bg/news/deloto-na-kiril-i-metodiy-izlozhba-v-nacionalnata-biblioteka-pochita-svetite-bratya-1338726news.html>

13 май 2025 г., БНТ

Изложба „Светиме братя Кирил и Методий – памет и прослава през вековете“ ще бъде открита в Националната библиотека
<https://bntnews.bg/news/izlozhba-svetite-bratya-kiril-i-metodiy-%E2%80%93-pamet-i-proslava-prez-vekovete-shte-bade-otkrita-v-nacionalnata-biblioteka-1338649news.html>

13 май 2025 г., БТВ

Илияна Йотова откри изложба в Националната библиотека за делото на Светите братя Кирил и Методий

<https://btvnovinite.bg/bulgaria/ilijana-jotova-otkri-izlozhba-v-nacionalnata-biblioteka-deloto-na-svetite-bratja-kiril-i-metodij.html>

13 май 2025 г., БТА

Ние не просто пазим книгите, ние сме пазители на българския дух, каза директорът на Националната библиотека доц. Калина Иванова

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/889383-nie-ne-prosto-pazim-knigite-nie-sme-paziteli-na-balgarskiya-duh-kaza-direktora>

13 май 2025 г., БНР

„Светите братя Кирил и Методий – памет и прослава през вековете“ – изложба в Националната библиотека

16 май 2025 г., Конференция на Европейските библиотеки

Фасадата на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ се преобрази по време на Фестивала на светлините LUNAR

<https://www.cenl.org/the-facade-of-the-national-library-st-st-cyril-and-methodius-was-transformed-during-lunar-festival-of-lights/>

22 май 2025 г., БТВ

„Пазител на българския език“: Националната библиотека с „Голямата диктовка“ в навечерието на 24 май

<https://btvnovinite.bg/bulgaria/nacionalnata-biblioteka-s-goljama-diktovka.html>

24 май 2025 г., DARIK NEWS

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – храмът на българската книжовност

<https://dariknews.bg/novini/bylgariia/nacionalnata-biblioteka-sv.-sv.-kiril-i-metodij-hramyt-na-bylgarskata-knizhovnost-2419811>

24 май 2025 г., ЕВРОКОМ

Храмът на знанието: Историята на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://eurocom.bg/2025/05/24/hramat-na-znaniето-istoriyata-na-natsionalnata-biblioteka-sv.-sv.-kiril-i-metodiy/>

24 май 2025 г., БНТ

Националната библиотека в София – център на тържествата за 24 май

<https://bntnews.bg/news/nacionalnata-biblioteka-v-sofiya-centar-na-tarzhestvata-za-24-mai-1340192news.html>

22 май 2025 г., БНР

Голямата диктовка на живо от Националната библиотека

<https://bnr.bg/hristobotev/post/102160700/golamata-diktovkaa>

22 май 2025 г., БНТ

Второ издание на „Голямата диктовка“ в Националната библиотека

<https://bntnews.bg/news/vtoro-izdanie-na-golyamata-diktovka-v-nacionalnata-biblioteka-1339969news.html>

22 май 2025 г., БНР

Националната библиотека отбелязва 146 години с Голямата диктовка

<https://bnr.bg/hristobotev/post/102160623/diktovka>

22 май 2025 г., БТА

Над 90 участници са се включили във второто издание на инициативата „Голямата диктовка“ на Националната библиотека

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/896179-nad-90-uchastnitsi-sa-se-vklyuchili-vav-vtoroto-izdanie-na-initsiativata-golyam>

12 май 2025 г., БНР

От 8 до 80-годишни ще „мерят сили“ на Голямата диктовка „Пазител на българския език“

<https://bnr.bg/radiobulgaria/post/102155403/ot-8-do-80-godishni-shte-merat-sili-na-golamata-diktovka-pazitel-na-balgarskia-ezik>

15 май 2025 г., БТА

Награждаването в 33-тия конкурс „Евтимиев ученик“ ще се състои днес в Националната библиотека

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/890657-nagrazhdavaneto-v-33-tiya-konkurs-evtimiev-uchenik-shte-se-sastoi-dnes-v-natsi>

22 май 2025 г., БТВ

В навечерието на 24 май: Второ издание на „Голямата диктовка“ в Националната библиотека

<https://bntnews.bg/news/v-navecherieto-na-24-mai-vtoro-izdanie-na-golyamata-diktovka-v-nacionalnata-biblioteka-1339893news.html>

19 май 2025 г., БНТ

Годината на глаголицата и „Голямата диктовка“ с г-р Ивета Рашева

<https://bnr.bg/hristobotev/post/102158961>

17 май 2025 г., STANDART NEWS

Доц. Калина Иванова: Млади купуват книги, за да ги даряват на библиотеките

<https://www.standartnews.com/podcast/doc-kalina-ivanova-mladi-kupuvat-knigi-za-da-gi-daryavat-na-bibliotekite-596579.html>

24 май 2025 г., DEBATI.BG

Нека БТА да продължи да организира международните срещи на българските медии, каза директорът на Националната библиотека доц. Калина Иванова

<https://debati.bg/neka-bta-da-prodalzhi-da-organizira-mezhdunarodnite-sresthi-na-balgarskite-medii-kaza-direktorat-na-nacionalnata-biblioteka-docz-kalina-ivanova/>

Юни

4 юни 2025 г. БТА

Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – литературен кът на Чехия – откриване
<https://www.bta.bg/bg/galleries/bulgaria/406906#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

4 юни 2025 г., Конференция на Европейските библиотеки

Онлайн конференция „Дигиталната библиотека – култура за всички завинаги“ с принос на европейските библиотеки“
<https://www.cenl.org/european-libraries-input-in-digital-library-culture-for-all-forever-on-line-conference/>

4 юни 2025 г., в. „Утро“, Русе

Литературен кът на Чехия в Националната библиотека
<https://utroruse.com/article/1122421/>

12 юни 2025 г., БНР

14 журналисти представиха поезия и проза в сборника „Око на времето“
Официалната премиера беше на 11 юни в Националната библиотека
<https://bnrnews.bg/main/post/303028/14-jurnalisti-predstaviha-poezia-i-proza-v-sbornika-ok-na-vremeto>

12 юни 2025 г., LITERANS.com

Четиринадесет журналисти представиха свои творби в сборника „Око на времето“
<http://literans.com/bg/L099544>

13 юни 2025 г., БТА

Национална библиотека – изложба
Албуми, отделни листови репродукции и пощенски картички от фонда на Националната библиотека са показани по повод 90-ата годишнина от рождението на Христо Явашев-Кросто.
<https://www.bta.bg/bg/galleries/bulgaria/409416#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

16 юни 2025 г., БТА

Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“: Клуб Писмена организира „Територии на духа“: разговор със Светлозар Желев и Иван Христов за книгите „От авторите и читателите за книгите и четенето“ и „Къща от букви“
<https://www.bta.bg/bg/news/911402-natsionalna-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-klub-pismena-organizira-terit>

25 юни 2025 г., БНТ

Изложба с български и полски пословици в Народната библиотека
<https://bntnews.bg/news/izlozhba-s-balgarski-i-polski-poslovici-v-narodnata-biblioteka-1344396news.html>

30 юни 2025 г., БНР

Един кът, хиляди истории

„Кът на Косово“ обогатява Националната библиотека в София

<https://new.bnr.bg/radiobulgaria/post/102178415/kat-na-kosovo-obogatava-nacionalnata-biblioteka-v-sofia>

Юли

3 юли 2025 г., БТА

Комисията по културата и медиите в Народното събрание изслуша директора на Народна библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/923562-komisiyata-po-kulturata-i-mediite-v-narodnoto-sabranie-izslusha-direktora-na-nar#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

3 юли 2025 г., БТА, ЛИК

Трябва да се опитаме да направим една много амбициозна програма за Народна библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, каза Любен Дилов <https://www.bta.bg/bg/news/lik/923569-tryabva-da-se-opitame-da-napravim-edna-mnogo-ambitsiozna-programa-za-narodna-bib#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

3 юли 2025 г., БТА

Бих искал направеното в новото хранилище на БТА да се случи в Националната библиотека в София и в Пловдивската библиотека, каза Манол Пеѝков <https://www.bta.bg/bg/news/lik/923526-bih-iskal-napravenoto-v-novoto-hranilishte-na-bta-da-se-sluchi-v-natsionalnata-b#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

22 юли 2025 г., БНР, Радио СОФИЯ

Националната библиотека представя изложбата „Търговията в Османската империя (XVII – XIX век)“

<https://bnr.bg/sofia/post/259297/natsionalnata-biblioteka-predstavya-izlozhbata-targoviyata-v-osmanskata-imperiya-xvii-xix-vek>

30 юли 2025 г., БТА, ЛИК

По целия свят хора работят заедно, за да разширят и улеснят достъпа до културното наследство, каза проф. Весела Цакова

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/939512-po-tseliya-svyat-hora-rabotyat-zaedno-za-da-razshiryat-i-ulesnyat-dostapa-do-ku#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

Август

8 август 2025 г., БТА

Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“: Кино под открито небе – българско кино сред звездите в сърцето на София

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/945657-natsionalna-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-kino-pod-otkrityo-nebe-balgar#%D0%BB%D1%8F%D1%82%D0%BD%D0%BE%20%D0%BA%D0%B8%D0%BD%D0%BE%20%D0%B2%20%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

8 август 2025 г., БТА

Областна администрация на област София: Кино под открито небе – българско кино сред звездите в сърцето на София

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/945508-oblastna-administratsiya-na-oblast-sofiya-kino-pod-otkrito-nebe-balgarsko-kin#%D0%BB%D1%8F%D1%82%D0%BD%D0%BE%20%D0%BA%D0%B8%D0%BD%D0%BE%20%D0%B2%20%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

8 август 2025 г., БТА

Прожекции под открито небе ще се състоят от 12 до 16 август в градинката зад Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методиѝ“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/945668-prozheksii-pod-otkrito-nebe-shte-se-sastoyat-ot-12-do-16-avgust-v-gradinkata-za#%D0%BB%D1%8F%D1%82%D0%BD%D0%BE%20%D0%BA%D0%B8%D0%BD%D0%BE%20%D0%B2%20%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

12 август 2025 г., БТА

БЧК ще се грижи за зрителите на „Кино под открито небе“

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/947092-bchk-shte-se-grizhi-za-zritelite-na-kino-pod-otkrito-nebe-#%D0%BB%D1%8F%D1%82%D0%BD%D0%BE%20%D0%BA%D0%B8%D0%BD%D0%BE%20%D0%B2%20%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

12 – 16 август 2025 г., Artsofia.bg

„Кино под открито небе“ представя български филми с безплатни прожекции на открито

<https://artsofia.bg/bg/events/2025/08/12/kino-pod-otkrito-nebe-predstavja-bylgarski-filmi-s-bezplatni-projekcii-na-otkrito>

13 август 2025 г., bTV, Репортаж в bTV новините

Кино под открито небе в София: Кои филми може да гледате и къде?

Тази седмица са организирани пет киноветери, посветени на българското кино

<https://btvnovinite.bg/predavanja/tazi-sutrin/kino-pod-otkrito-nebe-v-sofija-koi-filmi-mozhe-da-gledate-i-kade.html>

Септември

12 септември 2025 г., БТА

В Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методиѝ“ се открива изложбата „Наследство и памет без граници“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/965635-v-natsionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-se-otkriva-izlozhbata-nasl#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B2.%20%D1%81%D0%B2.%20%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%20%D0%B8%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B9>

14 септември 2025 г., Столица.bg

Националната библиотека показва „Наследство и памет без граници“ <https://stolica.bg/kultura/natsionalnata-biblioteka-pokazva-nasledstvo-i-pamet-bez-granitsi>

15 септември 2025 г., БТА

Откъси от 22 европейски заглавия ще бъдат прочетени тази вечер в рамките на „Нощ на литературата“ в София

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/972540-otkasi-ot-22-evropeyski-zaglaviya-shte-badat-procheteni-tazi-vecher-v-ramkite-na-%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B2.%20%D1%81%D0%B2.%20%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%20%D0%B8%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B9>

15 септември 2025 г., в. Дневник

„Нощ на литературата“ се завръща през септември в София и още десет населени места

https://www.dnevnik.bg/knigi/2025/09/15/4829312_nosht_na_literaturata_se_zavrushta_prez_septemvri_v/

16 септември 2025 г., Конференцията на Европейските библиотеки

Откриване на изложбата „Наследство и памет без граници“ в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.cenl.org/opening-of-the-exhibition-heritage-and-memory-beyond-borders-at-the-national-library-of-bulgaria-st-st-cyril-and-methodius/>

17 септември 2025 г., БТА

Показваме част от безценните си архиви, регистрирани в програмата на ЮНЕСКО „Паметта на света“, каза директорът на НБКМ доц. Калина Иванова

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/968735-pokazvame-chast-ot-beztsennite-si-arhivi-registrirani-v-programata-na-yunesko-#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B2.%20%D1%81%D0%B2.%20%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%20%D0%B8%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B9>

17 септември 2025 г., БТА

Изложбата „Наследство и памет без граници“ бе открита в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/968940-izlozhbata-nasledstvo-i-pamet-bez-granitsi-be-otkrita-v-natsionalnata-bibliote#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0-%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B2.%20%D1%81%D0%B2.%20%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%20-%D0%B8%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B9>

17 септември 2025 г., Mediapool.bg

„Нощта на литературата“ отново се спуска над София <https://www.mediapool.bg/noshtta-na-literaturata-otnovo-se-spuska-nad-sofiya-news375356.html>

Октомври

6 октомври 2025 г., Кирило-Методиевски научен център при БАН

Кирило-Методиевският научен център откри изложба за проф. Боню Ангелов в Националната библиотека

<https://www.kmnc.bg/%d0%ba%d0%b8%d1%80%d0%b8%d0%bb%d0%be-%d0%bc%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%b8%d0%b5%d0%b2%d1%81%d0%ba%d0%b8%d1%8f%d1%82-%d0%bd%d0%b0%d1%83%d1%87%d0%b5%d0%bd-%d1%86%d0%b5%d0%bd%d1%82%d1%8a%d1%80-%d0%be-2/>

6 октомври 2025 г., БАН

Кирило-Методиевският научен център откри изложба за проф. Боню Ангелов в Националната библиотека

<https://www.bas.bg/?p=59085>

20 октомври 2025 г., БТА

Вера Ганчева – „Библиография“

„Библиография“ на преводачката Вера Ганчева ще бъде представена на 23 октомври

<https://www.bta.bg/bg/images/4399590#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B2.%20%D1%81%D0%B2.%20%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%20%D0%B8%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B9>

21 октомври 2025 г., в. „Дума“, с. 12

Биобиблиография на Вера Ганчева представят в НБКМ. – В: Дума, № 196, 21 октомври 2025, с. 12. НБКМ, фондация „Слово и дух“ и издателство „Захарий Стоянов“ представят книгата „Вера Ганчева. Биобиблиография“.

<https://duma.bg/biobibliografiya-na-vera-gancheva-predstavyat-v-nbkm-n311274>

21 октомври 2025 г., БТА

Тази книга има дългосрочно значение, каза проф. Георги Близнашки при представянето на монографията „Пряка демокрация: проблеми и реструкции“ <https://www.bta.bg/bg/news/992392-tazi-kniga-ima-dalgosrochno-znachenie-kaza-prof-georgi-bliznashki-pri-predstav>

22 октомври 2025 г., epicenter.bg

Борислав Цеков събра юридическия и академичен елит за представяне на книгата си „Пряка демокрация“

<https://epicenter.bg/article/Borisov-Tsekov-sabra-yuridicheskiya-i-akademichen-elit-za-predstavayane-na-knigata-si--quot-Pryaka-demokratiya-quot-/402974/11/0>

24-30 октомври 2025 г., в. „Стандарт news“

Христова, Нели. Вера Ганчева – преводачът на луничавата Пипи и Бергман. – В: Стандарт news, № 9564, 24-30 октомври 2025, с. 15.

НБКМ, фондация „Слово и дух“ и издателство „Захарий Стоянов“ представиха книгата „Вера Ганчева, Библиография“.

28 октомври 2025 г., БТА

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ се включи в проекта „АЗБУКИ“ в Барселона, посветен на Годината на глаголицата

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/996947-natsionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-se-vklyuchi-v-proekta-azbuki#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B2.%20%D1%81%D0%B2.%20%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%20%D0%B8%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B9>

29 октомври 2025 г., БТА

Благотворителен търг набра над 200 000 лв за програмата на УНИЦЕФ „Заедно от началото“ в подкрепа на семейства на деца с увреждания и затруднения в развитието в България

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/997438-blagotvoritelen-targ-nabra-nad-200-000-lv-za-programata-na-unitsef-zaedno-ot-na-#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B2.%20%D1%81%D0%B2.%20%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%20-%D0%B8%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B9>

31 октомври 2025 г., БТА

Вицепрезидентът: Днешните будители ни държат будни срещу всяка неправда и агресивно невежество

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/999599-vitseprezidentat-dneshnite-buditeli-ni-darzhat-budni-sreshtu-vsyaka-nepravda-i-#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B2.%20%D1%81%D0%B2.%20%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%20-%D0%B8%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B9>

31 октомври 2025 г., БТА

Журналистката Валерия Велева ще представи новите си книги „Рани от власт“ и „Ах, тази власт“ в София

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/999475-zhurnalistkata-valeriya-veleva-shte-predstavi-novite-si-knigi-rani-ot-vlast-i-#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B2.%20%D1%81%D0%B2.%20%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%20%D0%B8%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B9>

Ноември

2 ноември 2025 г., БНТ

Денят на народните будители, Уча, зная и изгряя– епизодът на предаването е заснет в сградата на НБКМ и разказва за работата на институцията

<https://www.youtube.com/watch?v=TzldV9353YM>

12 ноември 2025 г., БНТ

Културните политики на Кралство Дания– епизодът на предаването Култура.БГ представя откриването на изложбата „Мъдрост и умения“ и датски литературен кът в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“.

<https://bnt.bg/news/kulturnite-politiki-na-kralstvo-daniya-v402046-343672news.html>

12 ноември 2025 г., Италиански културен институт в София

XXV седмица на италианския език в света. Откриване на италиански „Литературен кът“, посветен на италианската книга, в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ в София.

https://iicsofia.esteri.it/bg/gli_eventi/calendario/xxv-%D1%81%D0%B5%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D1%86%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%8F-%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%BA-%D0%B2-%D1%81%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B0-%D0%BE/

14 ноември 2025 г., Sofia24.bg

Откриват италиански литературен кът в Националната библиотека в София

<https://www.sofia24.bg/novini/sofia/Otkrivat-italianski-literaturen-kut-v-Nacionalnata-biblioteka-v-Sofiya-2785791>

14 ноември 2025 г., В. „Дума“

Енчо Господинов гостува в Националната библиотека

<https://www.duma.bg/encho-gospodinov-gostuva-v-natsionalnata-biblioteka-n312291?go=terms&p=gdpr>

14 ноември 2025 г., IMPRESSARIO.DIR.bg

Националната библиотека ще представи книгата „Очите на Арабия: сънни балади“ от Николай Райнов

<https://impressio.dir.bg/premiera/natsionalnata-biblioteka-shte-predstavi-knigata-ochite-na-arabiya-sanni-baladi-ot-nikolay-raynov>

14 ноември 2025 г., БТА

Националната библиотека ще представи книгата „Очите на Арабия: сънни балади“ от Николай Райнов

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/1008299-natsionalnata-biblioteka-shte-predstavi-knigata-ochite-na-arabiya-sanni-baladi#%D0%BE%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%B8%D1%8F>

14 ноември 2025 г., НОВИ ВРЕМЕНА

Актуално историческо изследване – новата монография на проф. д-р Йордан Боев „Българо-израелските отношения и Близкоизточният конфликт“

<https://novivremena.com/aktualno-istorichesko-izsledvane/>

17 ноември, 2025 г., КУЛТУРНИ НОВИНИ

Маршрутът на „Родопската Теснолинейка „Септември – Добринище“ Минава И През София! Премиера в София на „Родопската теснолинейка „Септември – Добринище“ от Кристиан Ваклинов

<https://kulturni-novini.info/sections/4/news/42311-marshrutat-na-rodopskata-tesnolineyka-septemvri-dobrinishte-minava-i-prez-sofiya>

18 ноември 2025 г., БТА

Институтът за български език при БАН представя сборника „Нова чуждестранна българистика“ в Националната библиотека

<https://www.bta.bg/bg/news/1010177-institutat-za-balgarski-ezik-pri-ban-predstavuya-sbornika-nova-chuzhdestranna-ba>

19 ноември 2025 г., БТА

Хуманизмът на XXI век ни задължава да бъдем не просто човеци, а защитници на човешките права, каза доц. д-р Калина Иванова

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/1011318-humanizmat-na-xxi-vek-ni-zadalzhava-da-badem-ne-prosto-chovetsi-a-zashtitnitsi->

19 ноември 2025 г., БТА

Фотоизложбата „Очите на войната“ ще бъде открита в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/1010892-fotoizlozhbata-ochite-na-voynata-shte-bade-otkrita-v-natsionalnata-biblioteka->

19 ноември 2025 г., BGNews

„Очите на войната“ – полски фоторепортери за войната срещу Украйна
<https://www.bgnes.bg/ochite-na-voynata-polski-fotoreporter-za-voynata-sreshtu-ukrayna>

19 ноември 2025 г., БНР

Полска изложба за войната в Украйна гостува в София

<https://old-news.bnr.bg/hristobotev/post/102242630/polska-izlojba-za-voinata-v-ukraina-gostuva-v-sofia>

19 ноември 2025 г., Фондация „Европа и светът“

Премиера на енциклопедията „Родопската теснолинейка „Септември – Добринище“

<https://evropaworld.eu/premiera-na-entsiklopediyata-rodopskata-tesnolinejka-septemvri-dobrinishte/>

20 ноември 2025 г., Национален борг по туризъм

Националната библиотека се присъедини към европейския културен маршрут „Кирил и Методий“

<https://tourismboard.bg/news/natsionalnata-biblioteka-se-prisaedini-kam-evropejskiya-kulturen-marshrut-kiril-i-metodij/>

21 ноември 2025 г., BG OnAir

България сутрин в събота и неделя– (Не)забравена традиция: Историята на българските коледни и новогодишни картички – в предаването се представя изложбата на отгел „Специални колекции“ на НБКМ

<https://www.bgonair.bg/a/219-balgariya-sutrin-v-sabota-i-nedelya/404132-nezabravena-traditsiya-istoriyata-na-balgarskite-koledni-i-novogodishni-kartichki>

21 ноември 2025 г., Конференция на Европейските библиотеки

Изложбата „Наследство и памет без граници“ бе открита в Националната библиотека „Св. Кирил и Методий“

<https://www.cenl.org/the-exhibition-heritage-and-memory-beyond-borders-on-display-at-the-national-library-of-bulgaria/>

28 ноември 2025 г., ПЛОВДИВ СЕГА

На този ден: Създадена е първата обществена библиотека след Освобождението

<https://plovdivnow.bg/plovdiv/na-tozi-den-sazdadena-e-parvata-obshtestvena-biblioteka-125665/>

Декември

3 декември 2025 г., Българска библиотечно-информационна асоциация

Среща на директорите на регионалните библиотеки със заместник-министъра на културата г-н Ашот Казарян

<https://lib.bg/bg/sreshta-na-direktorite-na-regionalnite-biblioteki-sas-zamestnik-ministara-na-kulturata-g-n-ashot-kazaryan>

5 декември 2025 г., SOFIAINFO

Националната библиотека отбелязва 147 години с изложба

<https://www.sofiainfo.bg/nacionalnata-biblioteka-otbelyazva-147-godini-s-izlojba/>

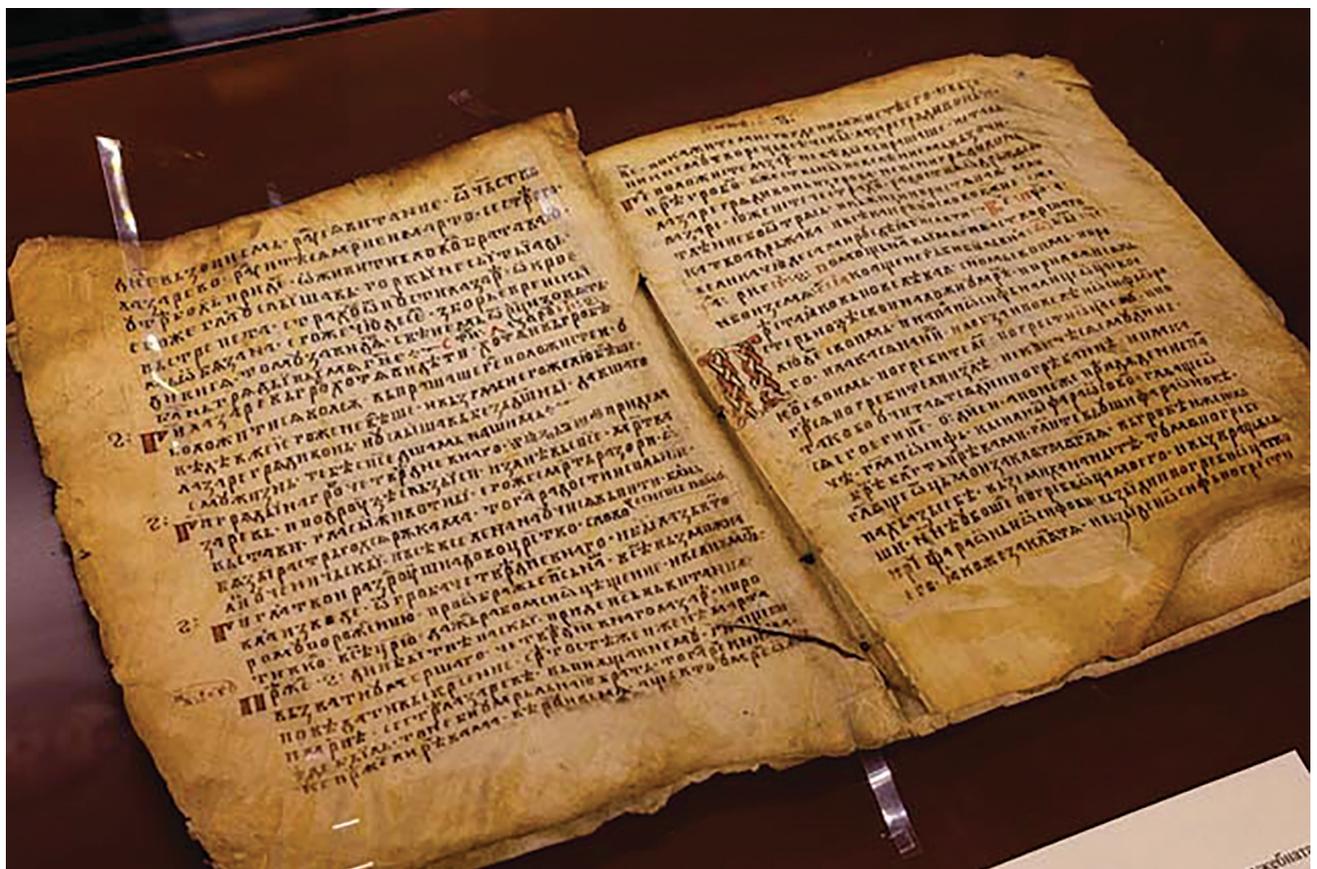
10 декември 2025 г., БТА

Встъпваме в 147-ата си година с увереност в нашата мисия, каза доц. Калина Иванова, директор на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/1025211-vstapvame-v-147-ata-si-godina-s-uverenost-v-nashata-misiya-kaza-dots-kalina-iv>

Приложение № 4

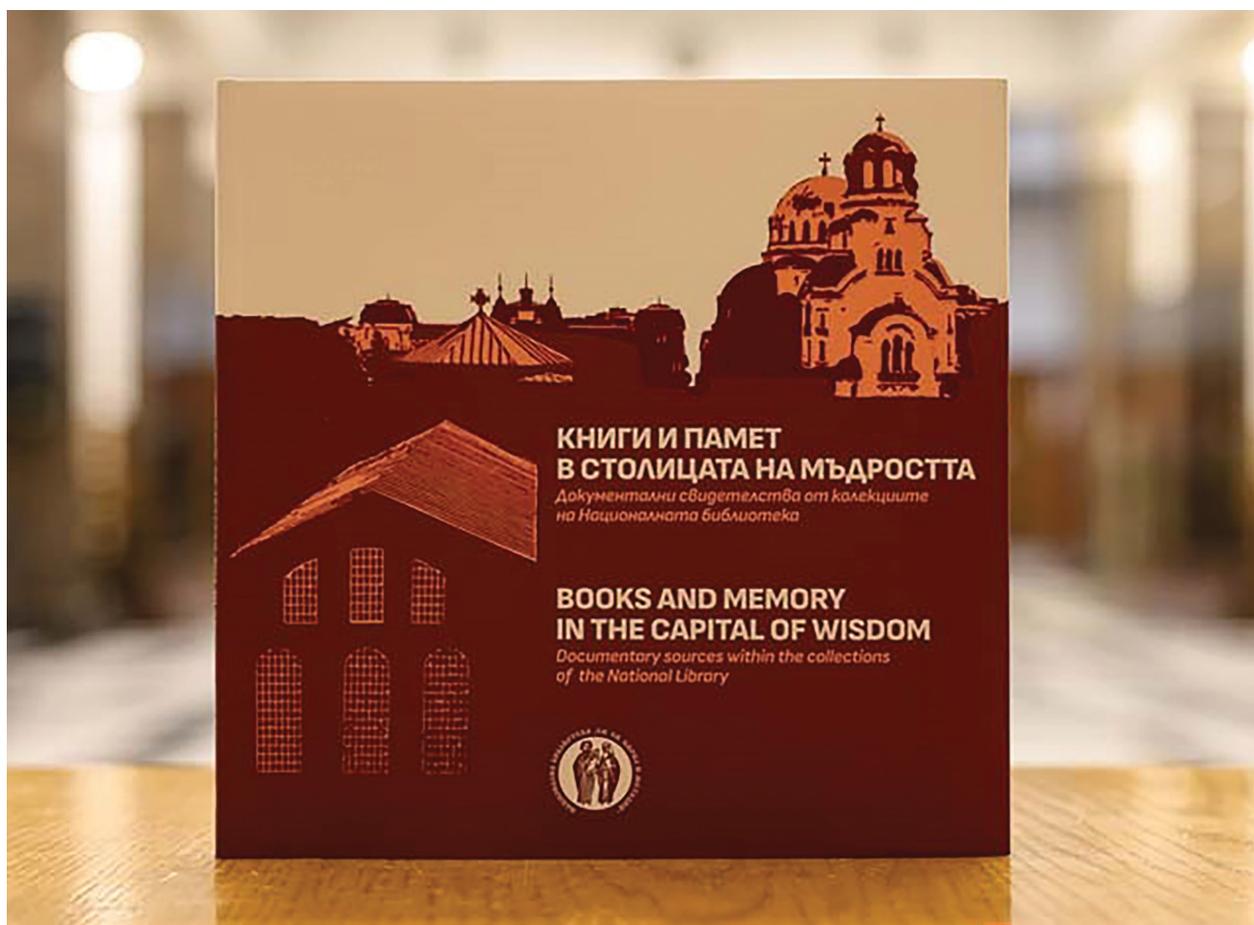
ФОТОГРАФИИ ОТ ЗНАКОВИ СЪБИТИЯ В НАЦИОНАЛНАТА БИБЛИОТЕКА „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ ПРЕЗ 2025 Г.

Експозиция на оригиналите на Арзировия триоуг и Енинския апостол

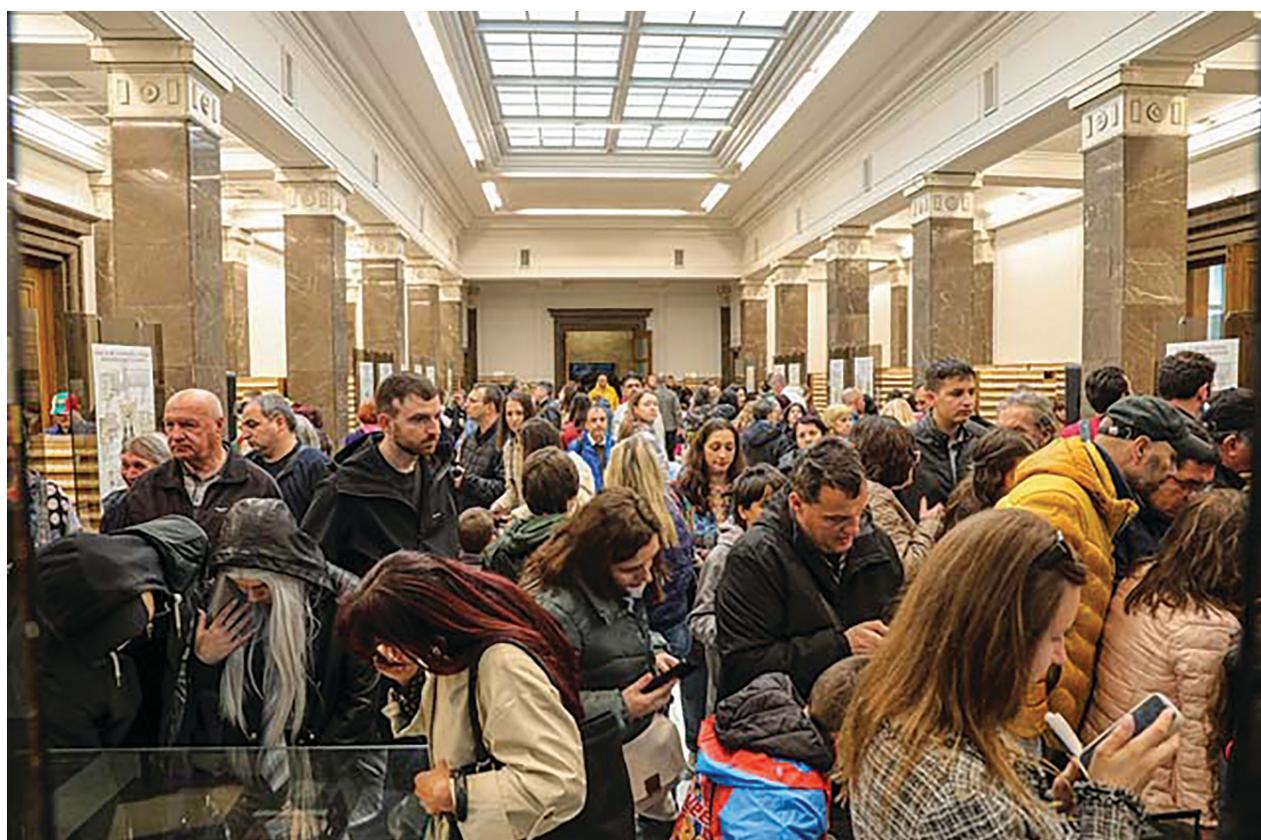
Експозиция на оригиналите на Арзуровия триод и Енинския апостол

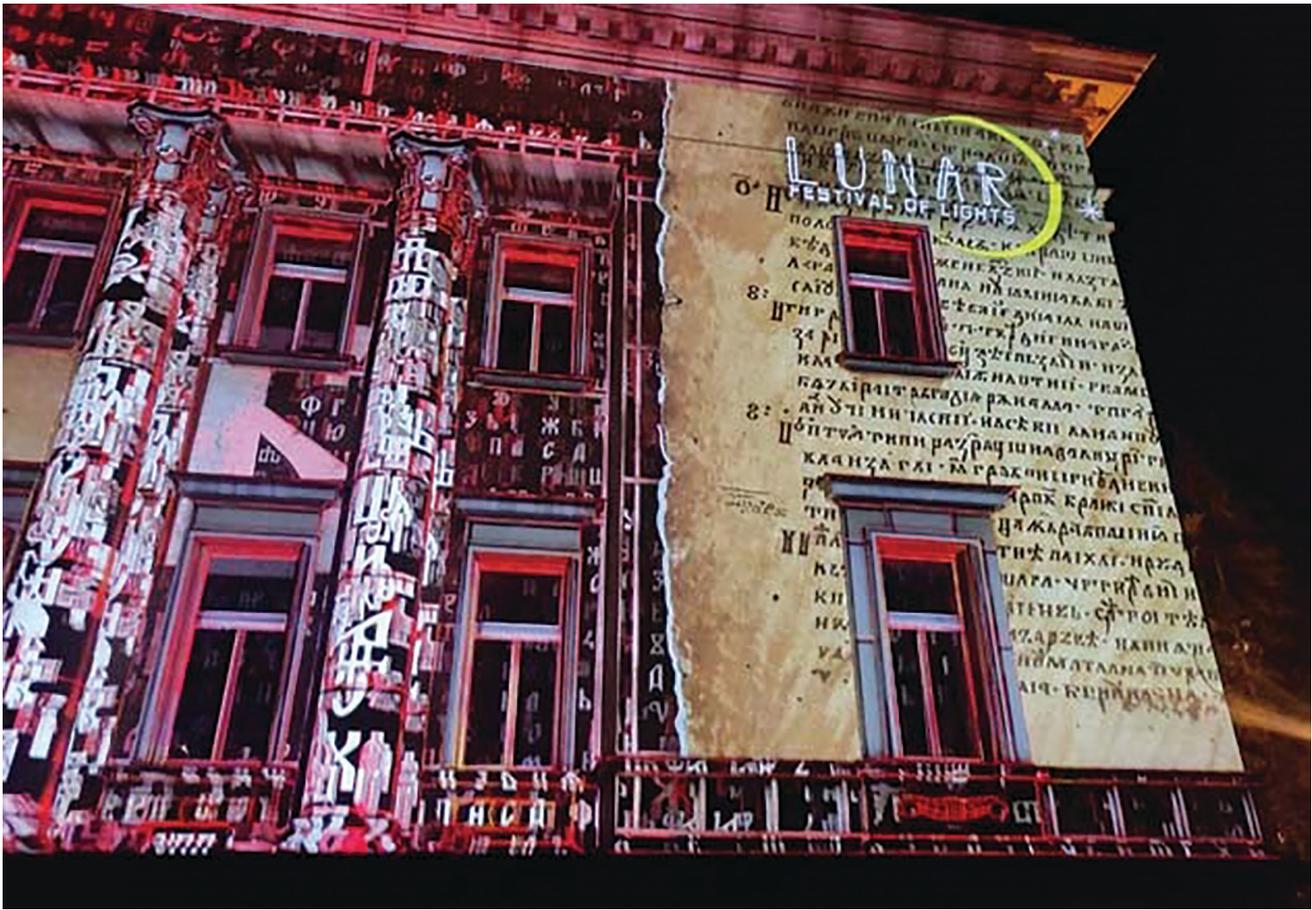
Издание на Националната библиотека „Книги и памет в столицата на мъдростта“

Доц. Калина Иванова, церемония „Дарител на годината“

Ден на отворените врати

Четвъртото издание на Фестивала на светлините „Лунар 2025“

Четвъртото издание на Фестивала на светлините „Лунар 2025“

Д-р Бояна Минчева с посетители на изложбата „Светите братя Кирил и Методий – памет и прослава през вековете“

Вицепрезидентът Илияна Йотова с директора доц. Калина Иванова, проф. Стоян Денчев и д-р Бояна Минчева на изложбата „Светите братя Кирил и Методий – памет и прослава през вековете“

Голямата диктовка II – „Пазител на българския език“

Голямата диктовка II – „Пазител на българския език“

Ден на отворените врати

Кино под открито небе при Библиотеката

Кино под открито небе при Библиотеката

Доц. Калина Иванова открива изложбата „Наследство и памет без граници“

Изложба „Наследство и памет без граници“

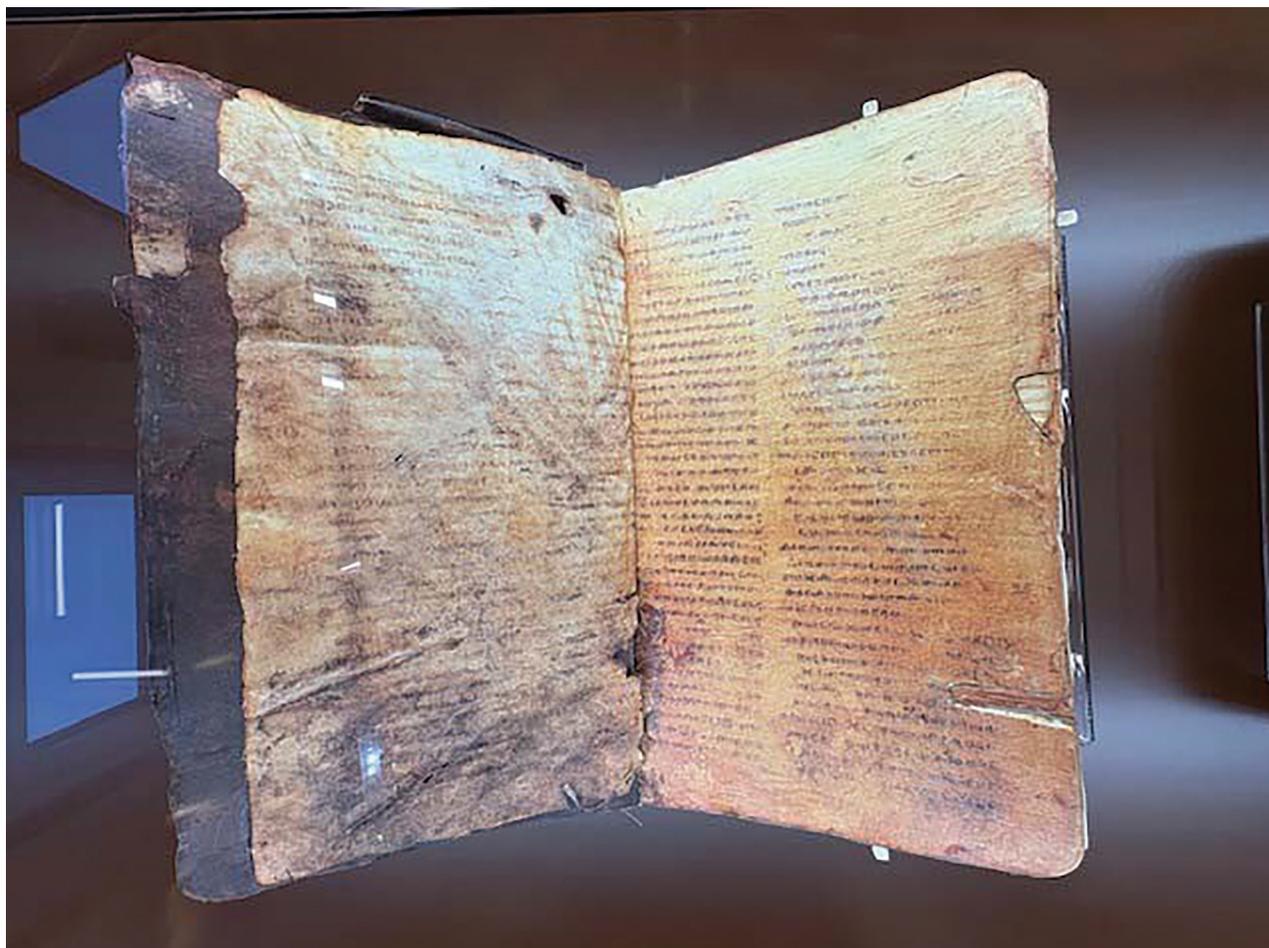
Откриване на литературен кът на Република Италия

Издание на Националната библиотека „Очите на Арабия“ от Николай Райнов

Национална научна конференция с международно участие „Азбуки, памет, приемственост“

Мулажно копие на Рилските глаголически листове